AN INTRODUCTION TO SPOKEN SINHALA

EXTERNAL SERVICES AGENCY
UNIVERSITY OF SRI LANKA

EXTERNAL SERVICES PUBLICATIONS No. 2.

AN INTRODUCTION TO SPOKEN SINHALA

D. D. DE SARAM

PUBLISHED BY

THE EXTERNAL SERVICES AGENCY
UNIVERSITY OF SRI LANKA

CONTENTS

Preface

Introduction

Transliteration

Abbreviations

Lesson One
A Foreigner on a Visit to Sri Lanka 1

Lesson Two
In a Remote Village 11

Lesson Three
Is This the Way to Mr. Perera's House 18

Lesson Four
A Visitor to an Office 24

Lesson Five
Two Students in a University Hall of Residence 30

Lesson Six
School Children on an Excursion 38

Lesson Seven
Two Passengers at a Bus Halt 46

Lesson Eight
In a Restaurant 54

Lesson Nine
Looking for a House 63

Lesson Ten
Two Friends Discussing Politics 70

Lesson Eleven
'I Don't Write Books ; I get Them Written' 78

Lesson Twelve
He Said That 86

Lesson Thirteen
Two Friends at a Public Meeting 92

Lesson Fourteen
Accepting an Invitation 99

Writing System 105

PREFACE

An Introduction to Spoken Sinhala is the second of the series of publications planned by the External Services Agency of the University of Sri Lanka. The main aim of this programme of publications is to provide, initially at least, material needed for some of the more important courses undertaken by the Agency, particularly when relevant standard publications are not readily available. The first publication in this series was "ඉගෙනුම, දැනුම, වැඩුම හා ළමයා" which is intended to serve, primarily the students enrolled for the Pre-school Education Course.

With the introduction of the Sinhala and Tamil Language Courses meant mainly for adult non-Sinhalese and non-Tamils respectively, the need for the preparation of lessons designed specially to meet the requirements of this category of students came to be increasingly felt. The Language Committee of the Agency whose advice was sought in selecting suitable publications for use in these classes recommended the use of the mimeographed edition of Dr. D. D. De Saram's book which has been tested over the past number of years in similar classes in the Peradeniya Campus of the University for the Sinhala Language Course and a manuscript prepared by Dr. S. Suseendiraraja of the Vidyalankara Campus for use by students following the Tamil Course. Accordingly, these two books were selected for publication. The Tamil manuscript is now in the Press and will be published as the third in these series.

It is hoped that Dr. De Saram's book providing an introductory course in Sinhala meant specially for adult non-Sinhala students will benefit not only those in Sri Lanka but also the foreigners interested in learning to speak and write simple Sinhala. This book adopts the linguistic approach in language teaching and it provides ample opportunity for the students to practise speaking.

I would like to take this opportunity to record my appreciation of the ready consent given by Dr. De Saram for the publication of his book in this series, the advice and assistance rendered by the Language Committee in the selection and the approval given by the Vice-Chancellor for its publication. I also wish to thank the University Printer and his staff for undertaking this difficult publication involving transliteration and the use of diacritical and other signs even without having adequate facilities for the printing of a book of this type.

W. A. Jayawardana
Director.

External Services Agency,
University of Sri Lanka,
No. 5, Elibank Road,
Colombo 5.

INTRODUCTION

This book is produced to meet the demand for a satisfactory introductory course in Spoken Sinhala and most of the material here has been used for a number of years in classes consisting of Ceylonese and foreign non-Sinhalese students. Proficiency in a language can be achieved only by using that language (in speech or writing), and not by mere accumulation of facts on grammar and meanings of words. The conversations and the exercises in this book introduce the student to Spoken Sinhala and provide material for him to practise speaking.

The fourteen lessons presented here contain graded conversations specially prepared with the aim of giving the student the key sentence patterns commonly found in day to day conversations, the grammatical core of the Spoken Language, and a basic vocabulary. The exercises at the end of each lesson help the student to generate new sentences on the pattern of those found in the conversations. The semi-phonetic script used in transliterating Sinhala texts, helps the student to pronounce Sinhala the way the native speakers do.

The student should first learn the meaning of the conversation and the grammar underlying it. Then he should practise repeating the conversation sentence by sentence with the aim of delivering them as a native speaker does. (Recordings on tape especially prepared for this purpose are also available). When the student knows the sentences by memory and able to deliver them fairly fluently, he may start doing the exercises. He should practise the sentences in the exercises also with the aim of delivering them as a native speaker does.

The Sinhala script and the conversations reproduced in Sinhala script at the end of the book are meant to introduce the student to reading. He may first learn to recognize the letters and the diacritical marks, and then proceed to read the conversations. As he already knows the conversations, it would not be too laborious for him to decipher the conversations, but in doing so he will gain familiarity with the writing system.

I would like to make use of this opportunity to thank,

Mr. W. A. Jayawardana, Director, External Services Agency, University of Sri Lanka, who kindly undertook the publication of this book,

the members of the committee which recommended the use of this book in the Sinhala Language classes conducted by the External Services Agency, University of Sri Lanka,

Mr. Mahendra Senanayake, the University Printer and his staff who completed, within a short time, the tedious task (involving transliteration) of printing this book,

Prof. James W. Gair of the Cornell University, some of whose terminology I have borrowed from his Clause Structure in Colloquial Sinhalese. He has also been a source of inspiring guidance to me in my academic work,

my students in whose classes I tested the material used in this book, and

my wife and children who helped me in many ways in the production of this book.

D. D. De Saram.

January 1977.

University of Sri Lanka
Peradeniya Campus
Peradeniya.

TRANSLITERATION

An approximate indication of the sounds represented by the letters used in the transliteration of Sinhala texts is given below. The best way to learn their pronunciation is from one who speaks Sinhala as mother tongue.

i as in 'hit'
e as in 'hen'
æ as in 'hat'
ə as in 'her' but shorter
a as in 'car' but shorter
o as in 'boat' but without the glide
u as in 'put'

These vowel symbols appear doubled to represent the long vowel of the corresponding short vowel.

p as 'p' in 'pin'
b as 'b' in 'bin'
t is an unvoiced dental stop more front than the Eng. 't'
d is the voiced counterpart of 't'
T as a retroflexed unvoiced stop more backward than the English 't'
D is the voiced counterpart of 'T'
c as 'ch' in 'chin'
j as 'j' in 'jam'
k as 'k' in 'king'
g as 'g' in 'gun'

b, d, D, g are prenasalized voiced stops, beginning as nasal sounds but soon losing their nasality and becoming like corresponding oral stops.

m as 'm' in 'man'
n as 'n' in 'name'
ñ as 'ñ' in Spanish 'señor'
ŋ as 'ng' in 'sing'
r as 'r' in 'run'
l as 'l' in 'length'
s as 's' in 'sing'
h as 'h' in 'hat'
š as 'š' in 'shoe'
v as 'v' in 'van'
y as 'y' in 'yell'

[Selection of these symbols is restricted by the choice of types available in the Press.]

ABBREVIATIONS

abl.	—	ablative case
acc.	—	Accusative case
an.	—	Animate
c.	—	Causative
Cndp.	—	Conditional participle
Concp	—	Concessive participle
Ctp.	—	Concurrent participle
Dat.	—	Dative case
Def.	—	Definite
emph.	—	emphatic; emphasis
gen.	—	Genitive case
inan.	—	Inanimate
indef.	—	Indefinite
indic.	—	Indicative
Invol.	—	Involitive
L.	—	Lesson
Lit.	—	Literary Sinhala
N.	—	Noun
nom.	—	Nominative case
npt.	—	Non-Past tense
padj.	—	Participial adjective
pl.	—	Plural
pn.	—	Participial noun
pp.	—	Past participle
pr. pft.	—	present perfect
Pr. N.	—	Proper noun
pt.	—	Past tense
Q.	—	Question
req.	—	Request form
sg.	—	Singular
Sp.	—	Spoken Sinhala
Vb.	—	Verb

LESSON ONE

1.1. *Conversation* 1

A foreigner on a visit to Ceylon is met by a Ceylonese.

— mahattəya laŋkaave hugak kal innəva də ?
— ou, mehee auruddak vitərə innə balaaporottu venəva.
— mehee rassaavak kerənəva də ?
— nææ, mamə igenəgannəva.
— siŋhələ igenəgannəva vennə æti.
— siŋhələ vitərak nemee.
— venə monəvadə laŋkaave igenəgannə tiyenne?
— mamə laŋkaavə gænə igenəgannəva. laŋkaave minissu gænə igenəgannəva.
— ehenaŋ potak liyənəva vennə æti.
— ee vitərak nemee. mamə apee raTee višvə vidyaalekə ugannənəva.
— mahattəya ehee ugannanne monəva də ?
— mamə dakunu aasiyaave raTəval gænə ugannənəva.
— dakunu aasiyaave raTəval gænə ehee hugak denaa igenəgannəva də ?
— Tikə denek igenəgannəva. mee raTəvələ samaajə sirit aagam, deešəpaalənə prašnə gænə igenəgannəva.
— ehenaŋ siŋhalat igenəgannəva æti.
— ou, issərəvelaa siŋhələ igenəgannəva. nætuvə anekva hariyəTə igenəgannə bææ.

1.2. *Explanatory Translation*

mahattəya — laŋkaave — hugak + kal — innəva + də
sir — in Ceylon — much + time — stay + Q
Do you stay in Ceylon for a long time, Sir?

ou — mehee — auruddak + vitərə — innə — balaporottu venəva
yes — here — a year + about — to stay — hope (expect)
yes I hope to stay here for about a year.

mehee — rassaavak — kərənəva + də
here — a job — do + Q
Are (you) doing a job here ?

nææ — mamə — igenəgannəva
no — I — learn
No. I am studying

siŋhələ — igenəgannəva — vennə + æti
Sinhalese — learn — may be
(You) may be learning Sinhalese.

siŋhələ — vitərak — nemee
Sinhalese + only — not
Not only Sinhalese.

venə — monəva + də + laŋkaave — igenəgannə — tiyenne
other — what — in Ceylon — to learn — there is + emph.
What else is there to learn in Ceylon ?

mamə — laŋkaavə + gænə — igenəgannəva
I — Ceylon + about — learn
I learn about Ceylon

mamə — laŋkaave — minissu + gænə — igenəgannəva
I — of Ceylon — people + about — learn
I learn about people of Ceylon.

ehenaŋ — potak — liyənəva — vennə + æti
in that case — a book — write — may be
In that case, you may be writing a book.

ee — vitərak — nemee
not — only — that
Not only that.

mamə — apee — raTee — višvə vidyaalekə — ugannənəva
I — our — in country — in a Univrsity — teach
I teach in a University in our country.

mahattəya — ehee — ugannanne — monəva + də
Gentleman — there — teach — what + Q
What do you teach there?

mamə — dakunu — aasiyaave — raTəval + gænə — ugannənəva
I — south — in Asia — countries + about — teach
I teach about countries in south Asia
dakunu — aasiyaave — raTəval + gænə — ehee — hugak + denaa
south — in Asia — countries + about — there — many + persons

igenəgannəva — də
learn + Q.

Do many persons there learn about countries in south Asia?

Tikə + denek — igenəgannəva
few + persons (indef) — learn
A few persons learn

mee — raTəvələ — samaajə + sirit — aagam — deešəpaalənə + prašnə
this — of countries — social + customs — religions — political + problems

+ gænə — igenəgannəva
+ about — learn

(They) learn about social customs, religions, and political problems of these countries.

ehenaŋ — siŋhalat — igenəgannəva + æti
in that case — Sinhalese also — learn + may be
In that case they may be learning Sinhalese also.

ou — issərəvelaa — siŋhələ — igenəgannəva
yes — firstly — Sinhalese — learn
Yes, first they learn Sinhalese

nætuvə — anekva — hariyəTə — igenəgannə — bææ
without — others (inan.) — well — to learn — cannot
Without (doing so) other things cannot be learnt properly.

1.3. *Grammatical Notes.*

1. Declension of nouns :

There are three genders: Masculine, Feminine and Neuter

Masculine. 1. putaa 'son'

	Singular	*Plural*	*Indefinite*
Nominative	putaa	puttu	putek
Dative	putaaTə	puttunTə	putekuTə
Ablative	putaageŋ	puttuŋgeŋ	putekugeŋ
Genitive	putaage	puttuŋge	putekuge

2. šišyəya 'student'

Nom.	šišyəya	šišyəyo	šišyəyek
Dat.	šišyəyaTə	šišyəyanTə	šišyəyekuTe
Abl.	šišyəyageŋ	šišyəyangeŋ	šišyəyekugeŋ
Gen.	šišyəyage	šišyəyange	šišyəyekuge

3. mahattəya 'Gentleman; Sir'

mahattəya	mahattəyəla mahatturu	mahattəyek
mahattəyaTə	mahattəyəlaTə mahatturunTə	mahattəyekuTə
mahattəyageŋ	mahattəyalageŋ mahatturuŋgeŋ	mahattəyekugeŋ
mahattəyage	mahattəyalage mahatturuŋge	mahattəyekuge

4. mamə 'I' ; api 'we'

mamə	api
maTə	apiTə
mageŋ	apeŋ
magee	apee

Feminine

1. taruni 'young woman'

taruni	taruniyo	taruniyek
taruniTe	taruniyanTə	taruniyekuTə
tarunigeŋ	taruniyaŋgeŋ	taruniyekugeŋ
tarunige	taruniyaŋge	taruniyekuge

2. šišyaavə 'student (female)'

šišyaavə	šišyaavo	šišyaavak
šišyaavəTə	šišyaavanTə	šišyaavəkəTə
šišyaavəgeŋ	šišyaavaŋgeŋ	šišyaavəkəgeŋ
šišyaavəge	šišyaavaŋge	šišyaavəkəge

Key to meanings of different case forms:

puttaa — son; puttu — sons; putek — a son; putaaTə — to the son; puttunTə — to the sons; putekuTə — to a son; putaageŋ — from the son puttuŋgeŋ — from the sons; putekugeŋ — from a son; putaage — of the son; puttuŋge — of the sons; putekuge — of a son.

Neuter.

1. potə 'book'

potə	pot	potak
potəTə	potvələTə	potəkəTə
poteŋ	potvəliŋ	potəkiŋ
potee	potvələ	potəkə

2. raTə 'country'

raTə	raTəval	raTak
ratəTə	raTəvələTə	raTəkəTə
raTeŋ	raTəvəliŋ	raTəkiŋ
raTee	raTəvələ	raTəkə

3. bas + ekə 'bus'

bas + ekə	bas	bas + ekak
bas + ekəTə	bas + vələTə	bas + ekəkəTə
bas + ekeŋ	bas + vəliŋ	bas + ekəkiŋ
bas + ekee	bas + vələ	bas + ekəkə

4. iskoole 'school'

iskoole	iskoolə	iskooləyak
iskooleTə	iskooləyələTə	iskoolekəTə
iskooleŋ	iskooləvəliŋ	iskoolekiŋ
iskoole	iskooləvələ	iskoolekə

Key to meanings of different case forms :

potə — the book; pot — the books; potak — a book; potəTə — to the book; potveləTə — to the books; potəkəTə — to a book; poteŋ — from the book; potvəliŋ — from the books; potəkiŋ — from a book; potee — in/on/of the book; potvələ — in/on/of the books; potəkə — in/on/ of a book.

2. Three verb forms : igenəgannəva; igenəganne; igenəgannə

igenəgannəva: mahattəya siŋhələ <u>igenəgannəva</u>
gentleman Sinhalese learn
The gentleman learns Sinhalese

igenəganne: mahattəya <u>igenəganne</u> sinhələ
It is Sinhalese that the gentleman learns

igenəgannə: mahattəya sinhələ <u>igenəgannə</u> balaaporottu + venəva
The Gentleman expects to learn Sinhalese.

igenəgannə — Non - past indicative
igenəganne — Non - past emphatic
igenəgannə — Infinitive
Sinhalese verb inflects for two tenses: non - past and past

3. Spoken Sinhalese verb does not inflect for number or person e. g.,

mamə siŋhələ igenəgannəva — I learn Sinhalase
api siŋhələ igenəgannəva — We learn Sinhalese
mahattəya sinhələ igenəgannəva — The gentlman learns Sinhalese
mahattəyəla sinhələ igenəgannəva — The gentlmen learn Sinhalese.

4. innəva ⟶ innəva + da

eyaa — laŋkaave — hugak kal — <u>innəva</u>
he — in Ceylon — much time — stay
He stays a long time in Ceylon

eyaa laŋkaave hugak kal <u>innəva + də</u>
Does he stay in Ceylon for a long time?

5. innəva ⟶ innə balaaporottu + venəva

eyaa laŋkaave hugak kal <u>innəva</u>
eyyaa laŋkaave hugak kal <u>innə balaporottu + venəva</u>
to stay — hope
He hopes to stay in Ceylon for a long time

6*a*. Kərənəva ⟶ kəranne næ; innəva ⟶ næ.

eyaa — laŋkaave — rassaavak — kərənəva
he — in Ceylon — a job — do
He does a job in Ceylon

eyaa laŋkaave rassaavak keranne + næ
do : emp. + no
He does not do a job in Ceylon

eyaa laŋkaave innəva
he — in Ceylon — is (an.)
He is in Ceylon

eyaa laŋkaave næ
He is not in Ceylon

6*b*. nemee — Is not.

eyaa kəranne rassaavak
he do:emp. a job
It is a job that he does

eyaa keranne rassawak nemee
It is not a job that he does

eyaa inne laŋkaave.
he — stay: emp. — in Ceylon
It is in Ceylon that he stays
eyaa inne laŋkaave nemee.
It is not in Ceylon that he stays

7. tiyenəva — tiyenne

ehee kərannə væDə tiyenəva
there — to do — work (n) — there is = There is work to do there.

ehee kərannə tiyenne væDə
there to do is : emp. work = It is work that is there to do.

ehee kərannə tiyenne monəva + də
there to do is : emp. what + Q = What is there to do?

N.B. Question word with — də (e.g., monəva + də) has verb in emphatic form. e. g.,

ehee kərannə tiyenne moneva + de?

8. eyaa potak liyənəva
he — a book — write = He writes a book

eyaa potak liyenəva { vennə + æti / æti }
He may be writing a book

9. siŋhələ + t ⟶ Siŋhəlat (Note the change of 'ə' ⟶ 'a')

Sinhalese + also		Sinhalese also
potə + t	⟶	potat the book also
pot + t	⟶	potut (Note the augmentation of 'u') books also
potak + t	⟶	potəkut a book also

10. mahattəya væDə kərənəva ⟶ mahattəyaTə vædə kərannə bææ

gentleman — work — do The gentleman cannot work
The gentleman works

11. ee: ehee; mee: mehee
Sinhalese has four demonstratives :

mee this, these (near the speaker)
oyə that, those (near the listener)
arə that, those (over there, yonder)
ee that, those (referred to previously in the conversation)

meyaa (pl. mee gollə; meyaala) — this person
meekə (pl. meeva) — this one (neuter)
mehee — here
mee — this (adj) — e.g., mee pota — This book

oyaa (pl. oyə gollə; oyaala) — you
ookə (pl. oova) — that thing near you (listener)
ohee — there near you
oyə — that (adj) — e.g., oyə pota — That book (near you)

arəya (pl. are gollə) — those persons over there
arəkə (pl. arəva) — that thing over there
arəhe — over there
arə — that (adj). e.g., arə potə — that book (over there)

eyaa (ee gollə, eyaala) — he (referred to earlier)
eekə (pl. eeva) — that one (referred to earlier)
ehee — there, referred to earlier.
ee — that (referred to earlier). — (adj.) e. g., ee potə — That book (referred to earlier)

1.4. *Vocabulary.*

mahattəya (pl. mahattəyala; mahatturu)	—	gentleman; sir
laŋkaavə	—	Ceylon
hugak	—	much; a lot
kal	—	time
innəva	—	stay; is (animate)
də	—	question marker

ou	—	yes
mehee	—	here
auruddə (pl. aurudu)	—	year
vitərə	—	about
venəva	—	become
balaaporottu venəva	—	expect; hope
rassaavə (pl. rassaaval)	—	job
kərənəva	—	do
nææ	—	no, does/do/is not
siŋhələ	—	Sinhalese
igenəgannəva	—	learn; study
vennə æti	—	may be
vitərak	—	only
nemee	—	is not
venə	—	other
monəvadə	—	what
tiyenəva	—	there is (inanimate)
mamə (pl. api)	—	I
gænə	—	about
miniha (pl. minissu)	—	man
ehenaŋ	—	in that case
potə (pl. pot)	—	book
liyənəva	—	write
ee	—	that
api	—	we
raTə (pl.raTəval)	—	country
višvə vidyaale (pl. višvə vidyaalə)	—	University
ugannənəva	—	teach
ehee	—	there
dakunə	—	south
—denaa	—	persons (hugakdenaa — many persons)
Tikə	—	little; few
samaaje (pl. samaajə)	—	society
siritə (pl. sirit)	—	custom
aagəmə (pl. aagam)	—	religion
deešəpaalənee	—	politics
prašne (pl. prašnə)	—	question
issərəvelaa	—	at first
nætuvə	—	without
anek	—	other (pl. anekva)
hariyəTə	—	well, properly; correctly
bææ	—	cannot
oyə	—	that, those (near the listener)
oyaa	—	you
arə	—	that, those (over there; yonder)
gamə (pl. gam)	—	village
puluvaŋ	—	can

1.5 *Exercises.*

1 Fill the blanks:

i. mahattəya .... hu*g*ak kal innəva də ?

in Ceylon
here
there
in the University
in that country
in this village
in this country
in that village
in our country
in a country

ii. mahattəya laŋkaave hu*g*ak kal........................ də ?

stay
learn
teach
work
do a job
hope to stay

iii. oyaa .... yanəva.

to Ceylon
from Ceylon
to that village
from that village
to that country
to this country
to my country
to his country
from our country
to the gentleman's village
to a country
from a country

2. Transform according to model :

i. mamə siŋhələ igenəgannəva. ⟶ mamə igenəganne siŋhələ.

mamə laŋkaave innəva.
mahattəya visvə vidyaale ugannənəva.
eyaa potak liyənəva.
ee miniha mehee væDə kərənəva.
mamə gaməTə yanəva.
mahattəya laŋkaavəTə yannə balaaporottu venəva.
mamə rassaavak kərənəva.

2—15468

ii. eyaa rassaavak kərənəva. ⟶ eyaa rassaavak kəranne nææ.
hugak denaa siŋhələ igenəgannəva.
eyaa mehee væDə kərənəva.
mahattəya potak liyənəva.
mahattəya mehee innə balaaporottu venəva.
šišyəyo Tikə denek gaməTə yanəva.
eyaa višvə vidyaale innəva.
mamə rassaavak kərənəva.
apee raTee višvə vidyaalayak tiyenəva.

iii. eyaa kəranne rassaavak ⟶ eyaa kəranne rassaavak nemee.
hugak denaa igenəganne siŋhələ.
mee minissu væDə kəranne mehee.
mahattəya liyanne potak.
eyaa innə balaaporottu venne mehee.
šišyəyo yanne gaməTə.
mamə inne višvə vidyaale.
rassaaval tiyenne mehee.
mahattəya ugannanne višvə vidyaale.

iv. eyaa siŋhələ igenəgannəva ⟶ eyaa siŋhelat igenəgannəva.
eyaa visvə vidyaale ugannənəva.
eyaa mehee væDə kərənəva.
eyaa potak liyənəva.
api pot liyənəva.
mahattəya laŋkaavə gænə igenəgannəva
eyaa rassaavak kərənəva.

v. eyaa pot liyənəva. ⟶ eyaa liyanne monəva də?
eyaa potak liyənəva. ⟶ eyaa liyanne mokak de?
mahattəya rassaavak kərənəva.
eyaa væDə kərənəva.
mehee rassaaval tiyenəva.
mee šišyəya siŋhələ igenəgannəva.
mahattəya dakunu aasiyaave raTəval gænə ugannənəva.
apee raTee višvə vidyaaləyak tiyenəva.

vi. mahattəya ehee rassaavak kərənəva. ⟶
mahattəyaTə ehee rassaavak kərannə puluvaŋ
eyaa væDə karənəva
mee sišyəya siŋhələ igenəgannəva.
mahattəya dakunu aasiyaave raTəval gænə ugannənəva.
apee raTee višvə vidyaaləyak tiyenəva.
mehee rassaaval tiyenəva
sišyəyo Tikə denek gaməTə yanəva.
eyaa mehee igenəgannəva.
mamə višvə vidyaalə gænə potak liyənəva.
mahattəya laŋkaave auruddak vitərə innəva.
eyaa višvə vidyaaleTə yanəva.

LESSON TWO

2.1. *Conversation 2.*

In a remote village. A visitor speaks to one of the villagers.

— meə palaatə bohomə rasney vaage, needə?
— mee davasvələ naŋ tarəmak rasney. namut væhi kaaleTə ee tarmmə rasne nææ.
— mehaaTə vahinne aurudde koy kaaleTə də?
— oktoobər maase di mehaaTə væssə paTaŋ gannəva. ee kaaleTə naŋ mehee hu*g*ak saniipədaayəkay.
— etəkoTə mehee govitænut saruvenəva æti needə?
— ou, ee kaaleTə mehee minissu alə-batələ, kurakkaŋ, iri*g*u ehemə vavənəva.
— mehee vii vavanne næddə?
— æy nættc? mehee ku*b*uru bohomə saruy. væhi kaaleTə mehee koy deet saruvəTə vævenəva.
— vanə sattuŋgeŋ meheeTə karədərə næddə?
— eheməTə karədərəyak nææ. i*d*əla hiTəla naŋ uŋ apee govitæŋvələTə enəva. namut væDi alaabəyak kəranne nææ.
— mee palaate iskoolekut tiyenəva də?
— ou, mee la*g*ə bo*d*ə iskooləyak tiyeneva. apiTə balannə yannə puluvəni iskoole mahattəyat hambə vennə puluvəni.
— dæŋ auvə rasne væDiy. venə velaavəkə yamu. venə monəvadə mehee balannə tiyenne?
— mee la*g*ə puraanə vihaarəyak tiyenəva. ee kiTTuvə vævəkut tiyenəva. hændææ vəTə ee hariyə bohomə lassənay.
ehenaŋ api hændæævəTə ee pættəTə yamu.

2.2. *Explanatory Translation.*

mee — palaatə — bohomə — rasney — vaage — needə?
this — area — very — hot + 'y' — like — isn't it
This area appears to be very hot, isnt' it?

mee — davasvələ — naŋ — tarəmak — rasney
this — in days — of course — some what — hot
These days, of course, it is some what hot.

namut — væhi — kaaleTə — ee taram + mə — rasne nææ.
but — rainy — at time — that much + emphasis – hot no
But in the rainy season, it is not so hot.

mehaaTə — vahinne — aurudde — koy — kaaleTə də?
to here — rain(v) + emphatic — in the year — which – at time + Q
At what time of the year it rains here ?

oktoobər — maase + di — mehaaTə — væssə — paTaŋ + gannəva.
October — month+during — to here — rain — starts
Rain starts here in the month of October.

ee — kaaleTə — naŋ — mehee — hugak — saniipədaayəkay
that -- at time — of course — here — much — healthy + 'y'
At that time, of course, it is very healthy here.

etəkoTə — mehee — govitænu+t — saruvenəva+æti — needə?
then (at that time) — here — cultivations+also — become prosperous+be — isn't it
Then the cultivations also in this place may be growing well, isn't it?

ou — ee — kaaleTə — mehee — minissu — alə batələ —
yes — that — at time — here — people — yams —
kurakkaŋ — irigu — ehemə — vavənəva
a kind of cereal — Indian Corn — etc. — grow
Yes, at that time people here grow yams, kurakkan, Indian corn etc.

mehee — vii — vavanne — næddə?
here — paddy — grow + emphatic — no + Q
Don't they grow paddy here?

æy — nætte?
why — no + emphatic
Why not ?

mehee -- kuburu — bohomə — saruy
here — fields — very — prosperous
Here the fields are very prosperous.

væhi — kaaleTə — mehee — koy + deet — saruvəTə — vævenəva
rainy — at time — here — which + thing + 't' — well — grow
During the rainy season every thing grows well here.

vanə — sattuŋgeŋ — meheeTə — karədərə — næddə?
forest — from amimals — to here — troubles — no + Q
Is there no trouble to this place from wild animals?

eheməTə — karədərəyak — nææ
that manner + to — trouble — no
There is not much trouble

idəla + hiTəla — naŋ — uŋ — apee — govitæŋ — vələTə — enəva
once in a way — of course — they (animals) — our — to cultivations — come
Once in a way, of course, they come to our cultivations.

namut — væDi — alaabəyak — kəranne — nææ
but — much — damage — do(emphatic) — no
But (they) don't do much damage.

mee — palaate — iskooleku + t — tiyenəva + də?
this — in area — a school + 't' — there is + Q
Is there a school also in this area?

ou — mee — la*g*ə — ho*d*ə — iskooləyak — tiyenəva
yes — this — near — good — a school — there is
Yes, there is a good school near by.

apiTə — balannə — yannə — puluvəni
to us — to see — to go — can
We can go to see (it).

iskoole mahattəyat — hambəvennə — puluvəni
school master + 't' — to meet — can
We can meet the school master also.

dæŋ — auvə — rasne — væDiy
now — sun (light) — hot — too much + 'y'
Now the sun is too hot.

venə — velaavəkə — yamu
other — at a time — let us go
Let us go some other time

venə — monəva + də — mehee — balannə — tiyenne
other — what — here — to see — there is
What else is there to see here?

mee — la*g*ə — puraanə — vihaarəyak — tiyenəva
this — near — ancient — temple + (indef.) — there is
There is an ancient temple near by

ee — kiTTuvə — væəvakut — tiyenəva
that — near — irrigation tank + 't' — there is
There is an irrigation tank also near there.

hændææveTə — ee — hariyə — bohomə lassənay
evening + Dat. — that — area — very — beautiful + 'y'
In the evening, that area is very beautiful.

ehenaŋ — api — hændææveTə — ee — pattəTə — yamu
in that case — we — evening + Dat. — that — to area — let's go
In that case, let's go there in the evening.

2.3. *Grammatical Notes.*

1.

rasne	—	rasne + y	⟶	rasney
hot		hot + 'y'		is hot
ho*d*ə	—	hodə + y	⟶	hoday
				is good (Note: Change of 'ə' to 'a' preceding 'y')
saru	—	saru + y	⟶	saruy
				is prosperous
lassənə	—	lassənə + y	⟶	lassənay
				is beautiful

2. naŋ

mee davasvalə tərəmak rasney
(During) these days it is somewhat hot.

mee davasvalə naŋ tarəmak rasney
(During) these days, of course, it is somewhat hot.

3. –mə — Emphatic particle
ee taraŋ — ee taraŋ + mə ⟶ ee taramma
that much — that much + emphasis

4. koy — koy kaale — koy miniha
which — which time — which man

5. — + di
oktoobər maase — oktoober maase + di
October month — during the month of October

laŋkaave — laŋkaave + di
in Ceylon — while in Ceylon

6. saru — saru + Tə ⟶ saruvəTə
prosperous — prosperous + Dat. suffix 'prosperously'
hari — hari + Tə ⟶ hariyəTə
correct — correct + Dat. suffix correctly, properly
hodə — hodə + Tə hodəTə
good — well

7. vavənəva — vævenəva
grow + active — grow + involitive
minissu mehee vii vavənəva
people here paddy grow — People grow paddy here
mehee vii vævenəva
here paddy grow + involitive — Paddy grows here.

minissu vanə sattu marənəva
people wild animals kill + active — People kill wild animals

vanə sattu mærenəva
wild animals kill + involitive = Wild animals die.

eyaa viiduruvə bidinəva
he glass break + active = He breaks the glass.
viiduruvə bidenəva
glass break + invol. = The glass breaks.

8. Singular: iskoole (Lit. sing. iskooləyə
Indefinite: iskooləyak Lit. indef. iskooləyak)
iskooleyak + t ⟶ iskoolekut

Similarly,

samaaje — samaajəyak+t ⟶ samaajekut
society
vihaare — vihaarəyak ⟶ vihaarekut

9. api yanəva ⟶ api yamu
we go — we let us go = Let us go

2.4. *Vocabulary.*

palaatə (pl. palaat)	—	province; area (geographical)
bohomə	—	very; much
rasne	—	hot; warm
vaage	—	like
needə	—	isn't it
davəsə (pl. davas)	—	day
tarəmak	—	somewhat; to some extent
namut	—	but
væssə (pl. væhi)	—	rain
kaale	—	time
ee taraŋ	—	that much
vahinəva	—	rain (verb)
koy	—	which
oktoobər	—	October
paTaŋgannəva	—	begin; start
saniipe	—	health
saniipədaayəkə	—	healthy
etəkoTə	—	then
govitænə (pl. govitæŋ)	—	cultivation
saru	—	prosperous
venəva	—	become
saru venəva	—	become prosperous
alə	—	yams
batələ	—	sweet potatoes
alə batələ	—	different kinds of yams
kurakkaŋ	—	a kind of cereal
irigu	—	Indian Corn; maize
ehemə	—	etc.
vii	—	paddy
vavənəva	—	grow
næddə	—	næ + də
æy	—	why
nætte	—	næ + emph.
kuburə (pl. Kuburu)	—	field
dee (pl. deeval)	—	thing
vanee (adj. vanə)	—	forest
sataa (pl. sattu)	—	animal
vanə sattu	—	wild animals

karədəree (pl. karədərə)	—	trouble
ehemə	—	that manner; that way
*id*əla hiTəla	—	once in a way
uu (pl. uŋ)	—	it (animate)
væDi	—	much, extra
alaabe (pl. alaabə)	—	loss; damage
iskoole (pl. iskoolə)	—	school
ho*d*ə	—	good
la*g*ə	—	near
balənəva	—	look
puluvəni	—	can
iskoolə mahattəya	—	schcol master
hambə venəva	—	meet; come across
hambə kərənəva	—	earn
auvə	—	sun light
venə	—	other
velaavə	—	time
loku	—	big
puraanə	—	ancient
vihaare	—	temple
kiTTu	—	near (adj.)
hændææve	—	evening
lassənə	—	beautiful
pættə	—	side, area (geographical)
ikmənəTə	—	quickly
marənəva	—	kill (active)
mærenəva	—	kill (involitive)
viiduruvə (pl. viiduru)	—	glass
bi*d*inəva	—	break (glass etc.) (active)
bi*d*enəva	—	break (glass etc.) (involitive)

2.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks :

i. mee palaatə bohomə ....

is hot
is good
is prosperous
is healthy
is beautiful
is troublesome

ii. ....mehee saniipədaayəkay.

these days
at the rainy season
at that time
at this time
during the month of October
'at the evening'

iii. mehee koy deet..................vævenəva.

'prosperously'
well
beautifully
quickly

iv. mehee minissu...........................næddə ?

grow paddy
go to school
go to see the temple
go to meet the gentleman
do work

do much damage
do (create) trouble
write books
learn Sinhalese
start work

2. Transform according to model :

i. mehee minissu vii vavanne nææ.

⟶ mehee minissu vii vavanne næddə ?

api dæŋ yanne nææ.
uŋgeŋ karədərə nææ.
væhi kaaleTə mehee rasne nææ.
oktoobər maasedi mehaaTə væssə paTaŋ ganne nææ.
mee gaməTə iskooləyak nææ.
mehee siŋhələ ugannanne nææ.
mee kaaleTə mehaaTə væssə nææ.
mehee venə balannə deyak nææ.
mehee vii vævenne nææ,
mee la*g*ə vihaarayak nææ.

ii. mehee ku*b*uru saruy ⟶ mehee ku*b*uru saru nææ.

ee palaatə saniipədaayəkay.
mee hariyə lassənay
mee iskoole ho*d*ay
dæŋ auvə rasne væDiy

iii. api dæŋ yanəva ⟶ api dæŋ yamu

api govitæŋ karənəva
api višvə vidyaale igenəgannəva
api vihaare balənəva
api laŋkaave innəva
api alə batələ vavənəva
api siŋhələ ugannənəva
api mehee maasəyak vitərə innəva
api iskoole mahattəya hambə venəva
api hændææveTə hu*g*ak væDə karənəva
api potə liyənəva.

iv. mee ku*b*uru saru nææ. ⟶ mee ku*b*uru saru nætte æy ?

(Do the sentences in 2i above)

LESSON THREE

3.1. *Conversation* 3.

Is this the way to Mr. Perera's house?

— pereera mahattəyage gedərəTə yanne meheŋ də ?
— koy pereera mahattəya də? mehee pereera mahatturu kiipə denek innəva.
— arə, kaccəriye væDə kərənə pereera mahattəya.
— kaccəriye væDə kərənə pereera mahattəya? mame hariyəTə kiyannə danne nææ.
— ratu paaTə kaar-ekəkiŋ yanə mahattəyek næddə mee la*g*ə?
— ee mahattəya də mee hoyanne? ee mahattəyage namə pereera nemee, silva.
— ee mahattəya inne mee la*g*ə də?
— ee tarammə la*g*ə nemee. hætæmmak vitərə tiyenəva.
— ehaaTə yannə paarə kiyannə puluvaŋ də?
— mee paarə digee hætæmmə baageyak vitərə yannə. etəkoTə paŋsəlak hambə venəva.
etəniŋ dakunəTə hærenne.
tavə Tikak durə yanəkoTə iskooleyak tiyenəva.
iskoole issərahapiTə tiyenə gee.
— ee paare kaar yannə puluvaŋ də?
— paarə naŋ Tikak ho*d*ə nææ. namut miduləTəma kaar-ekə geniyannə puluvəni.

3.2. *Explanatory translation.*

pereera — mahattəyage — gedərəTe — yanne — meheŋ + də?
Perera — gentlenman + of — to house — go + emph. — by here + 'də'
Is this the way to Mr. Perera's house?
(Is it by this route that (one) goes to Mr. Perera's house?)

koy — pereera mahattəya + də?
which — Mr. Perera + Q.
Which Mr. Perera?

mehee — pereera — mahatturu — kiipə — denek — innəva.
here — Perera — gentlemen — several persons — are
There are several Mr. Pereras here.

arə — kaccəriye — væDə — kərənə — pereera — mahattəya.
that — in kaccheri — work — do (adj.) — Perera — gentleman
That Mr. Perera who works in the kaccheri.

kaccəriye — væDə — kərənə — pereera — mahattəya?
in kaccheri — work — do (adj.) — pereera — gentleman
Mr. Perera who works in the kaccheri?

mamə — hariyəTə — kiyannə — danne — nææ.
I — correctly — to say — know — no
I don't know to tell exactly.

ratu — paaTə — kaar — ekəkiŋ — yanə — mahattəyek — næddə —
red — colour — by a car — go (adj.) — a gentleman — no + Q.
mee — lagə?
this — near
Isn't there a gentleman going by a red car in this neighbour-hood ?

ee — mahattəya + də — mee — hoyanne ?
that — gentleman + Q. — this — search + emph.
Is it that gentleman (you) are searching for ?

ee mahattəyage — namə — pereera — namee — silva
of that gentleman — name — Perera — not — Silva
The name of that gentleman is not Perera, (but) Silva.

ee mahattəya — inne — mee — lagə + də ?
that gentleman — stay (emph.) — this — near — Q.
Is it near here that that gentleman lives

ee tarammə lagə — nemee.
that much near — no
It is not so near.

hætæmmak — vitərə — tiyenəva.
a mile — about — there is
It is about a mile (from here)

ehaaTə — yannə — paarə — kiyannə — puluvaŋ + də
to there — go(adj.) — road — to say — can + Q.
Can (you) tell (me) the way there?

mee — paarə — digee — hætæmmə — baageyak — vitərə — yannə
this — road — along — mile — half + indef. — about — go + request
Go about half a mile along this road

etəkoTə — paŋsəlak — hambəvenəva
then — a temple — come across
Then (you) come across a temple

etəniŋ — dakunəTə — hærennə
from there — to right — turn + request
Turn right there.

tavə — Tikak — durə — yanəkoTə — iskooleyak — tiyenəva
more — a little — distance — when — going — a school — is
When (you) go along that road a little distance more, there is a school.

iskoole — issərahapiTə — tiyenə — gee
school — in front of — is (padj.) — house
The house in front of the school.

ee — paare — kaar — yannə — puluvaŋ + de
that — in road — cars — to go — can + Q.
Can cars go on that road? (i. e. Is it motorable?)

paarə naŋ Tikak — hodə — nææ.
road of course a little — good — no
The road, of course, is a little not good. (i. e. not very good)

namut — midulәTә + mә — kaar — ekә — geniyannә — puluvәni
but — to compound (home-garden) + emph. — car — to take — can
But (you) can take the car right to the compound

3.3. *Grammatical notes.*

1. kərənəva ⟶ kərənə
doing — participial adjective (padj.)

pereera mahattəya kacceeriye væDə–kərənəva
Mr. Perera works in the kaccheri.

⟶ kacceeriye væDə–kərənə pereera mahattəya
in kaccheri work — doing Perera gentleman
Mr. Perera who works in the kaccheri.

mahattəya kacceeriya væDə — kərənəvə

⟶ mahattəya væDə–kərənə kacceeriyə
The kaccheri in which the gentleman works.

mahattəya višvə vidyaale ugannənəva

⟶ višvə vidyaale ugannənə mahattəya
in University teach(padj.) gentleman
The gentleman who teaches in the University

mahattəya višvə vidyaale uagannənəva

⟶ mahattəya ugannənə višvə vidyaale
The University in which the gentleman teaches.

Verb	*Participial Adjective*
igenə–gannəva	igenə–gannə
liyənəva	liyənə
tiyenəva	tiyənə
vavənəva	vavənə
yanəva	yanə
balənəva	balənə
hambə–venəva	hambə–venə
venəva	venə
hoyənəva	hoyənə
geniyənəva	geniyənə
nææ	næti
bææ	bæri

2. baagəyak
—hamaarak } *half*

hætæmmə baageyak — half a mile
hætæmmə dekak — two miles
hætæmmə dekəhamaarak — two and a half miles

3. eyaa mee paarə digee yanəva — mee paare digee yannə
He goes along this road (Please) go along this road

eyaa meTəniŋ hærenəva — metəniŋ hærennə
He turns here (Please) turn here

4. yanəva — yanəkoTə
go when going

eyaa yanəva; ətəkoTə mamat yanəva
He goes; then I too go
eyaa yanəkoTə mamat yanəva
When he goes I too go

3.4. *Vocabulary.*

pereera	—	Perera (proper name)
gedəra (pl. geval)	—	home
kiipə	—	several
kacceeriya	—	kaccheri
kiyənəva (pt. kiuva)	—	say
dannəva (pt. dænəgattha)	—	know
ratu	—	red
paaTə	—	colour
alut	—	new
kaar-ekə	—	car
hoyənəva (pt. heuva)	—	search for
namə	—	name
silva	—	(proper name) Silva
hætæmmə	—	mile (pl. hætæmmə)
paarə (pl. paarəval)	—	road
digə	—	length
digee	—	along
baage	—	half
-hamaarə	—	half
dakunə	—	right (side); South
durə	—	distance
issəraha	—	front
issərahapiTə	—	in front of
midulə (pl. midul)	—	compound; home-garden
gəniyənəva (pt. genicca)	—	take away
isTeesəmə (pl. isteesaŋ)	—	(Railway) station
tæpæl kantooruvə (pl. tæpæl kantooru)	—	post office
ispiritaale (pl. ispiritaalə)	—	hospital
maakəT-ekə (pl. maakəT)	—	market
bas-ekə (bas)	—	bus
kooccivə (koocci) / reelluvə (reellu)	—	train

3.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks.

i. ....yanne meheŋ də

to the temple
to the school
to the station
to the post office
to the hospital
to the market
to the University
to Mr. Perera's house
to that gentleman's village
to that temple

ii. višvə vidyaaleTə yanne.................... də?

by this road
by that bus
by which train
by that road
by this side (direction)

iii. .... pereera mahattəya.

who works in the kaccəri
who goes by the red car
who writes many books
who teaches Sinhalese
who goes to that school
who searches for a job
who goes to the University
who stays near the temple

iv. eyaa .... danne næ.

to tell the way
to go to Mr. Perera's house
to work in the kaccəri
Sinhalese
this area (locality)
to grow paddy
to go there
to teach Sinhalese
to write books
to teach about countries in South Asia

2. Transform according to model

i. mahattəya kaccəriye væDə-kərənəva

⟶ kaccəriye væDə-kərənə mahattəya

minissu vii vavənəva
vanə sattu apee govitæŋvələTə enəva
pereera mahattəya mehee innəva
mahattəyaTə ratu paaTə kaar-ekak tiyenəva
mahattəya mehee ennə paare danne næe
iskoole issərahapiTə gee tiyenəva
mahattəyaTə siŋhalə bææ

ii. eyaa gedərə yanəva. etekoTə mamat yanəva.
—→ eyaa gedərə yanəkoTə mamat yanəva

eyaa dakunəTə hærenəva. etəkoTə mamat dakunəTə hærenəva
eyaa gedərə innəva. etəkoTə mame isteesəməTə yanəva
mahattəya væDə–kərənəva. etəkoTə apiTə kiyannə
mahattəya potak hoyənəva. etəkoTə meekə dennə
mamə iskoole ugannənəva. etəkoTə hambəvennə.
mahattəya kaar–ekə geniyanəva. etəkoTə apitə kiyannə.
mehee kuburu saruvəTə vævenəva. etəkoTə vanə sattu enəva.
api mee palaate innəva. etəkoTə api paŋsələ balannə yanəva.

3. Say in Sinhalese.

Turn left there.
Go along that road about a mile.
Is he having a car?
The house in front of the temple.
My name is Siripala.
The gentleman who has a new car.
Which schools ?
He lives near by.
I don't know his name.
You cannot go by this road.

LESSON FOUR

4.1. *Conversation* 4.

A visitor to an office asks for Mr. Siripala, one of the employees.

— siripaala mahattəya innəva de?
— dæŋ naŋ ee mahattəya kantooruve nææ.
— adə aave næddə?
— siripaalə mahattəya aave kantooruvə arinnat issella.
namut dæŋ TikəkəTə issella koheedə giyaa; tavat mahattəyek ekkə.
— koy mahattəya ekkə də giye ?
— arə aluteŋ aapu mahattəya ekkə; jayəseenə mahattəya ekkə.
— kohee də giyee? æætəkə də?
— æætəkə yanne nææ, mee velaave. ikmənəTə ennə oonæ.
— mamə iiyet aava. namut mahattəya hambə-unee nææ.
— arə enne, siripaalə mahattəya. kænTimə pætte iḍəla.

4.2. *Explanatory translation.*

siripaalə — mahattəya — innəva + də?
Siripala (proper name) — gentleman — is + Q.
Is Mr. Siripala in?

dæŋ — naŋ — ee mahattəya — kantooruve — nææ.
now — of course — that gentleman — in office — no
Now, of course, that gentleman is not in office.

adə — aave — næddə?
today — came + (emph.) — no + Q.
Didn't (he) come (to office) today?

siripaalə mahattəya — aave — kantooruvə — arinnat — issella
Mr. Siripala — came + emph. — the office — to open + 't' — before
It was even before the office was opened that Mr. Siripala came.

dæŋ — TikəkəTə — issella — kohee + də — giyaa;
now — to a little — before — where — went (indic.)
A little while ago (he) went somewhere.

tavat — mahattəyek ekkə,
more + 't' — a gentleman — with.
with another gentleman.

koy — mahattəya — ekkə + də — giye ?
which — gentleman — with + Q. — went + (emph.)
With which gentleman did (he) go?

arə — aluteŋ — aapu — mahattəya — ekkə;
that — newly — came + (padj.) — gentleman — with
With that gentleman who came newly (recently)

jayəseenə — mahattəya — ekkə
Jayasena — gentleman — with
With Mr. Jayasena.

koheedə — giye — æætəkə + də?
where + Q. — went + emph. — distance + Q.
Where did (he) go, far?

æætəkə — yanne — nææ — mee — velaave
far + (indef. Loc.) — go + (emph.) — no — this — at time
(He) does not go far at this time.

ikmənəTə — ennə — oonæ.
soon — to come — should
(He) should come soon.

mamə — iiyet — aava
I — yesterday + 't' — came
I came yesterday also.

namut — mahattəya — hambə + unee — nææ
but — gentleman — met + (emph.) — no
But I didn't meet the gentleman (i.e. Mr. Siripala).

arə — enne — siripaalə mahattəya
there (yonder) — come + (emph.) — Mr. Siripala
There comes Mr. Siripala

kænTimə — pætte — idəla
canteen — side + Loc. — from
from the direction of the canteen.

4.3. *Grammatical notes.*

1. kantooruvə arinnat issella

   kantooruvə arinəva
   office open = (someone) opens the office.
   kantooruvə arinnə issella
   office to open before = before the office opens
   kantooruvə arinnə + 't' issella
   office to open + 't' before = even before the office opens

   oktoobər maaseTə issella
   Octobər to month before = before the month of October
   oktoobər maaseTat issella = even before the month of Oct.

   issella governs a dative case noun or infinitive

   oktoober maaseTə issella
   kantooruvə arinnə issella

3—15468

2. kohee + də

which place + 'də'

eyaa koheedə giyaa

he which place went + *past indicative* = he went somewhere

eyaa koheedə giye

he which place went + *emph.* = Where did he go?

koheedə when occurring with the indicative form of the verb means 'somewhere or other'.

koheedə giyaa — went somewhere or other

koheedə when occurring with an emphatic form of the verb means 'where'

koheede giyee — where did (he) go?

So are kaudə, mokakdə and monəvadə.

kaudə innəva — someone is (there)

kaudə inne — who is there

mokakdə tiyenəva — something or other is there.

mokakdə tiyenne — what is there.

3. tavat mahattəyək ekkə

tavə — more

tavə mahatturu innəva — There are some more gentlemen

tavə mahattəyek innəva — There is one more gentleman

tavə + 't' mahattəyek — Another gentleman. (tavə+t > tavat)

tavat mahattəyek ekkə — with another gentleman

Similarly,

eyat ekkə — with him

laməyat ekkə — with the child

4. mahattəya aluteŋ enəva

gentleman newly come = The gentleman comes newly

aluteŋ enə mahattəya

newly coming (padj.) gentleman = The gentleman who comes newly

mahattəya alutəŋ aava — The gentleman came newly

aluteŋ aapu mahattəya — The gentleman who came newly

(Note: Past tense verb also has a corresponding past tense participial adjective and past tense emphatic)

past indicative	*past emphatic*	*Past padj.*
bæluva (balənəva)	bæluve	baləpu; bæluvə
liuva (liyənəva)	liuve	liyəpu; liuvə
kiuva (kiyənəva)	kiuve	kiyəpu; kiuvə
heuva (hoyənəva)	heuve	hoyəpu; heuvə
væuva (vavənəva)	væuve	vavəpu; væuvə

giyaa (yanəva)	giye	giyə
unna (innəva)	unne	unnə
hiTiya (innəva)	hiTiye	hiTəpu; hiTiyə
tibuna (tiyenəva)	tibune	tibunə
genicca (geniyənəva)	genicce	geniccə; geniyəpu
gatta (gannəva)	gatte	gattə
keruva kəlaa } (kərənəva)	keruve kəlee	keruvə; kerəpu kələ
aava (enəva)	aave	aapu; aavə
unaa (venəva)	unee	unə
hæruna (hærenəva)	hærune	hærunə; hæriccə
igenə-gatta (igenəgannəva)	igenəgatte	igenəgattə
igænnuva (ugannənəva)	igænnuve	ugannəpu; igænnuvə

5. idəla — from

kænTimə pætte idəla enəva
canteen direction from come = (He) comes from the direction of the canteen
eyaa nuvərə idəla enəva — He comes from Kandy
eyaa peeraadeniye idəla mehaaTə aava — He came here from Peradeniya.

4.4. *Vocabulary.*

siripaala	—	Siripala (Proper name)
kantooruvə	—	office
arinəva (pt. æriya)	—	open
issella	—	before
kohee	—	which place
tavə	—	more
tavat	—	another (when occurring with an indefinite noun)
ekkə	—	with
alut	—	new
ætə	—	far; distance
velaavə	—	time
iiye	—	yesterday
kænTimə	—	canteen
pættə	—	direction; side
idəla	—	from
vahanəva (pt. væhuva)	—	close; shut

4.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks.

i. eyaa aave ....

before the school was opened
before me
before that
before time
even before the school was opened
even before me

even before this year
before the gentleman
before the office was closed
even before the office was closed

ii. mamə væDə-kəranne ....

with another gentleman
with this gentleman
with another man
with farmers
with the school master
in this office
in an office
in the canteen in our office
with the gentleman who came from Kandy
with the gentleman who said it

iii. mee bas-ekə enne ....

from the University
from Peradeniya
from Colombo
from that village
from our school
from yesterday
from yesterday evening
from the direction of the University
from Mr. Siripala's office
from that temple

2. Transform according to model :

i. mamə adə nuvərə yanəva ⟶ mamə adə nuvərə giyaa

eyaa siŋhalə igenəgannəva
mee mahattəya hodəTə ugannənəva
mamə etəniŋ dakunəTə hærenəva
mehee koy deet saruvəTə vævenəva
vanəsattu govitæŋvələTə enəva
api adə paŋsələ balənəva
mamə adə hugak væDə-kərənəva
mahattəya mee paare kaar-ekə geniyənəva
mehee mahatturu kiipədenek innəva
mamə adə nuvəriŋ potak gannəva
mee laməya rassaavak hoyənəva
mee gamee puraanə paŋsəlak tiyenəva

ii. laməya adə nuvərə giyaa ⟶ adə nuvərə giyə laməya

mahattəya paŋsələ bæluva
kaar-ekə dakunəTə hæruna
laməya potə genicca

minissu govitæŋ keruva
maTə mahattəya hambə-unaa
ee palaate iskooləyak tibuna
mahattəya koləbiŋ kaar-ekak genaava
eegollə gedərəTə aava
mahatturu kiipədenek etənə unna
laməya rassaavak heuva

iii. mamə mee potə genaava —→ mamə genaave mee potə

api adə bas-ekeŋ giyaa
mehee vii saruvətə væuna
kaar-ekə etənə nævətunaa
mamə iiye koləbə idəla aava
ee palaate puraanə vihaarəyak tibuna
eyaa paŋsələ pættəTə hæruna
ee mahattəya venə rassaavak heuva
mamə adə hugak væDə-keruva
ee mahattəya siŋhələ potak liuva
iskoole mee kiTTuvə tibuna

3. Say in Sinhalese :

Come with me.
Mr. Siripala went to office this morning.
The man who worked in the office is here.
The book he brought is very good.
He came from Colombo.
He should come soon.
He comes from the direction of the school.
He came to office today.
I came yesterday also.
He went somewhere, a little while ago.

LESSON FIVE

5.1. *Conversation 5.*

Two students in a University Hall of Residence.

— tamuse gaməTə gihilla kavəda də aapahu aave?
— mamə adə udee koocciyeŋ aava.
— koocciyeŋ ava naŋ meccərə parakku unee mokədə?
— koocciyə adə peeraadeniyəTə enəkoTə hugak parakku unaa.
— koo anit ayə? kohee gihilla də ?
— hæmoomə pustəkaaleTə gihilla. dæŋ vibhaage lagəne.
— tamuse vitərak mokədə mehee inne ?
— maTə iiye rææ saniipə næti unaa. eekə nisaa giyee næræ.
— ehenaŋ gihilla beet Tikak gannə oonæ nee?
— mamə udee gihilla beet genaava. dæŋ maTə hoday.
unat bæhæla. ægee teheTTuyə vitərak Tikak tiyenəva.
— nivaaDu kaale mokədə kəlee? paaDaŋ kərannə æti.
— nææ, mamə gedərəTə velaa, kaala biila naala saniipə gatta.

5.2. *Explanatory translation*

tamuse — gaməTə — gihilla — kavəda + də — aapahu + aave
you — to village — having gone — what day — back + came (emph.)
Having gone home, when did you return ?

mamə — adə — udee — koocciyeŋ — aava.
I — today — morning — by train — came
I came this morning by train

koocciyeŋ — aava — naŋ — meccərə — parakku — unee + mokə + də
by train — came — if — this much — late — became + emph. — why
If (you) came by train, why did you get so late ?

koocciyə — adə — peeraadeniyəTə — enəkoTə — hugak —
train — today — to Peradeniya — when came — much
parakku unaa
late became
When the train came to Peradeniya today, it was very late.

koo — anit + ayə
where — other + persons
Where are the others ?

kohee — gihilla + də
which place — gone (pr. pft. + Q
Where (are) (they) gone ?

hæmoomə — pustəkaaleTə — gihilla
all (animate) — to library — gone (pr. pft.)
all are gone to the library.

dæŋ — vibhaage — lagə + ne
now — examination — near + isn't it
Now the examination is near, isn't it?

tamuse — vitərak — mokədə — mehee — inne
you — only — why — here — stay — emph.
Why are you only staying here.

maTə — iiye — rææ — saniipə — næti — unaa
to me — yesterday — night — health — not — became
I became ill last night.

eekə — nisaa — giye — nææ
that (inanimate) — because — went + emph. — no
Therefore I did not go

ehenaŋ — gihilla — beet — Tikak — gannə — oonæ — nee
in that case — having gone — medicine — a little — to take — should — isn't it
In that case, (you) should go and get some medicine, isn't it?

mamə — udee — gihilla — beet — genaava
I — morning — having gone — medicine — brought
I went in the morning and brought medicine

dæŋ — maTə — hoday
now — to me — good + 'y'
Now, I am alright.

unat — bæhæla
fever + 't' — has come down (pr. pft)
Fever also has come down.

ægee — teheTTuvə — vitərak — Tikak — tiyenəva
of body — tiredness — only — a little — is (inanimate)
I only feel a little physical weakness

nivaaDu + kaale — mokədə — kəlee
vacation + time — what — did + emph
What did (you) do in the vacation ?

paaDaŋ — kərannə — æti
lessons (studies) — to do — may be
(You) may have studied

nææ — mamə — gedərəTə + velaa — kaala — biila — naala — saniipə — gatta
no — I — to home + having become — having eaten — having drunk — having bathed — health — took.
No, I stayed at home, ate, drank, bathed and relaxed.

5.3. *Grammatical notes.*

1. gihilla^1 ; gihilla^2

   a. eyaa gaməTə yanəva. — he goes home.

   b. eyaa gaməTə giyaa. — he went home.

   c. eyaa gaməTə gihilla adə aapahu-aava.
   he to (home) village having gone today back-came
   He having gone home returned today.

   d. eyaa gaməTə gihilla.
   he to (home) village is gone
   He is gone home.

yanəva — non-past tense
giyaa — past tense
gihilla^1 — past participle. (As in c. above)
gihilla^2 — present perfect. (As in d. above)

eyaa gihilla — He is gone (and therefore not here now)
unə bæhæla — fever has gone down (and there is no fever now.)

(*Note*: Past participle form, e. g., gihilla^1 is either follwed by the finite verb of the sentence or it may be preceded by the emphatic form of the verb.)

eyaa gaməTə gihilla aapahu aava
He, having gone home, returned

eyaa aapahu aave gaməTə gihilla.
It is having gone home that he returned.

Present perfect form, e.g. gihilla^2, occurs usually at the end of the sentence, as the finite verb.
eyaa gamaTe gihilla. — He is gone home.

Both forms (past participle and the present perfect) are identical in sound.

non–past tense	Past participle and Present Perfect
baləneva	baləla
liyənəva	liyəla
kiyənəvə	kiyəla
hoyənəva	hoyəla
vavənəva	vavəla
yanəva	gihilla
innəva	idəla
tiyenəva	tibila
geniyənəva	genihilla
gannəva	arəgenə; araŋ
kərənəva	kərəla
enəva	ævilla; ævit

venəva	velaa
hærenəva	hærila
igenəgannəva	igenəgenə
ugannənəva	ugannəla
kanəva	kaala
naanəva	naala
bonəva	biila

2. naŋ — if

mahattəya gaməTə yanəva — The gentleman goes home.
mahattəya gaməTə yanəva naŋ — If the gentleman goes home.

mahattəya gaməTə yanəva naŋ mamat yanəva.
If the gentleman is going home I too (shall) go.

naŋ after a predicative construction, as in the examples above, usually means if; after a nominal (i.e. a noun or a noun phrase) its meaning is similar to of course as in many examples in previous lessons.

3. mokədə — why

tamuse parakku unaa.
you late became = You got late

tamuse parakku unee mokədə ?
you late became (emph.) why = Why did you get late ?

4. enəkoTə — participial adjective + koTə'

adə koocciyə peeraadeniyəTə enəkoTə hugak parakku venəva
today train to Peradeniya when coming much late become (npt)
When the train comes to Peradeniya today it becomes (or will be) very late.

adə koocciyə peeraadəniyəTə enəkoTə hugak parakku unaa
today train to Peradeniya when came much late became (past tense)
When the train came to Peradeniya today it was very late

When followed by a non-past verb, padj. + koTə is also non-past;

when followed by a past tense verb it indicates past tense, as in the above examples.

5. lagəne

lagə + y + ne —> lagəne
near + 'y' + isn't it (It) is near, isn't it ?

hodə + y + ne —> hodəne
good + 'y' + isn't it (It) is good, isn't it ?

6. maTə saniipə næti unaa
maTə saniipə nææ
to me health no = I am ill.

maTə saniipə næti unaa
to me health no + adj. became = I became (fell) ill.

maTə saniipə unaa
to me health became = I became healthy (i.e., got well).

7. giyee nææ

mamə pustəkaaleTə giyaa
I to library went = I went to the library.

mamə pustəkaaleTə giyee nææ.
I to library went (emph.) no = I did not go the to library.

8. gedərəTə velaa

mamə gedərəTə velaa innəva
I to home having become stay = I stay confined to home.

eyaa ædəTə velaa innəva
he to bed having become stay = He stays confined to bed.

eyaa kaamereeTə velaa paaDaŋ kərənəva
he to room having become lessons do
He stays confined to room, studying.

5.4. *Vocabulary.*

tamuse	—	you (when addressing a friend, male person to male person)
kavəda	—	what day; when
gihilla	—	having gone. (present: yanəva)
aapahu enəva	—	come back; return
adə	—	today
udee	—	morning
koocciyə	—	train
aava	—	came (present: enəva)
meccərə	—	this much
parakku	—	late
mokədə	—	why
enəkoTə	—	when coming
koo	—	where
anit	—	other
anit-ayə	—	other persons
kohee	—	where
pustəkaale	—	library (pl. pustəkaalə)

dæŋ	—	now
vibhaage (pl. vibhaagə)	—	examination
iiye	—	yesterday
rææ	—	night
saniipə	—	health
nisaa	—	because
eekə nisaa	—	because of that
beetə (pl. beet)	—	medicine
gannəva	—	take
oonæ	—	must; should
unə	—	fever
æ*g*ə (pl. æ*g*əval)	—	body
teheTTuvə	—	tiredness
nivaaDuvə	—	vacation; holiday
nivaaDu kaale	—	vacation time
paaDaŋ kərənəva	—	study
heTə	—	tomorrow
daval	—	day-time
æ*d*ə (pl. æ*d*əval)	—	bed

5.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks.

i. .... kavədadə gaməTə giyee ?

you having gone to University
you having learnt about Ceylon
you having worked there
you having stayed in the school
you having seen (looked) the temple
you having written the book
you having taken the car
you having searched for a job
you having met the gentleman
you having come to our home
he having met the school master
he having taken the medicine
he having studied in the library
he having come to Peradeniya

ii. mamə adə udee ....

went to the temple
learnt Sinhalese
brought medicine
drank medicine
came here
took a book
met him
did lot of work
began to do a job
bathed while at home

iii. .... mame giyee nææ.

because of that
because of ill health (no health)
because there is a job
because of rain
because there is lot of work
because the sun is too hot
because the road is not very good
because he did not go
because the examination is near
because I don't know the road

2. Transform according to model.

i. mamə iskoole giyaa —→ mamə iskoole giyee nææ

maTə rassaavak hambə-unaa
mamə gedərədi paaDaŋ keruva
mamə eheedi govitæŋ kəlaa
eyaa laŋkaave auruddak vitərə unna
maTə ehee rassaavak tibuna
mahattəya pot kiipəyak liuva
adat koocciya parakku unaa
adə iskoole paTaŋ gatta.
tamuse mehaaTə ennə paarə kiuva
eyaa adat beet genaava

ii. hæmoomə pustəkaaleTə giyaa —→ hæmoomə pustəkaaleTə gihilla

hæmoomə aapahu aava
adə iskoole paTaŋ gatta
eyaa hodəTə igenə-gatta
mahattəya adə kaar-ekə genaava
dæŋ væDə okkomə keruva
eyaa adat beet gatta
siripaala mahattəya kænTiməTə giyaa
eyaaTə rassaavak hambə-unaa
eyaa adat vævee nææva
eyaa kaar-ekə genicca.

iii. mahattəya <u>yanəva; ehenaŋ</u> mamat yanəva.

—→ mahattəya <u>yanəva naŋ</u> mamat yanəva.

mamə siŋhələ dannəva; ehenaŋ laŋkaavəTə yanəva.
eyaa ikmənəTə aava; ehenaŋ rassaavak hambə-venəva
tamuse asəniipə unaa; ehenaŋ beet gannə oonæ
mehee saniipədaayəkay; ehenaŋ api hugak kal innəva
eyaaTə rassaavak tiyenəva; ehenaŋ mehee enne nææ
maTə tavəmə saniipə nææ; ehenaŋ adat nivaaDu gannə oonæ
tamuseTə rassaavak oonæ; ehenaŋ gaməTə yannə
tamuseTə govitæŋ kerannə puluvaŋ; ehenaŋ heTə udee ennə

3. Say in Sinhalese.

I go (having gone) to University now, shall return in the evening.
When he came, it was very late.
All have eaten.
Having gone home what did you do ?
Did you study much ?
He brought medicine yesterday also.
Did you go to meet Mr. Perera yesterday ?
Do you know the way to our home ?
If you are not well, get some medicine
If the examination is near, study well.
If you came by car, why did you get so late ?
I stayed confined to bed.
Staying in bed, he studies.

LESSON SIX

6.1. *Conversation* 6.

School children on an excursion. Teacher checks whether they all boarded the bus.

— dæŋ hæmoomə bas - ekəTə nægəla də ?
— ou. səər, dæŋ hæmoomə nægəla vaage. bas-ekeŋ piTə kauruvat peennə nææ.
— ehemə bææ. ganaŋ kərəla balannə oonæ. gunəpaalə ganaŋ karannə.
— hoday səər, ekay, dekay, tunay, hatəray, pahay, ... visihatəray. visihatərədenay inne. ekkenek aDuy səər.
— koo balannə. kaudə taamə aave nætte ?
— okkomə inneva vaage səər. namut ganaŋ kərəla balənəkoTə ekkenek aDuy.
— eekə vennə bææ. gunəpaalə, tamuse tamusevə ganaŋ keruva də?
— anee səər, maTə værədilaa. maavə ganaŋ kərannə bærivelaa.

6.2. *Explanatory translation*

dæŋ — hæmoomə — bas + ekəTə — nægəla + də ?
now — all — to bus — have boarded + Q.
Have (they) all boarded the bus now ?

ou — səər — dæŋ — hæmoomə — nægəla — vaage
yes — sir — now — all — have boarded — looks like
Yes Sir, it appears they all have boarded.

bas — ekeŋ — piTə — kauruvat — peennə — nææ
from bus — outside — anyone — to see — no
There is no one outside the bus to be seen.

ehemə — bææ
that way — cannot
That won't do.

ganaŋ + kərəla — balannə — oonæ
having counted — to see — must
(You) must count and check

gunəpaalə — ganaŋ + kərannə
Gunapala (proper name) — count
Gunapala, please count.

hoday — səər
good + 'y' — Sir
Alright Sir.

ekay — dekay — tunay — hatəray — pahay — ...... visihatəray.
it is one — it is two — it's three — it's four — it's five — ...... it's twenty–four.
one, two, three, four, five, ... twenty–four.

visihatərədenay — inne.
twenty–four + 'y' — there is
There are only twenty–four persons.

ekkenek — aDuy — səər,
one person — less + 'y' — Sir
One person is missing, Sir.

koo — balannə.
where — to see
Let (me) see

kaudə — taamə — aave — nætte?
who — yet — came (emph.) — no (emph.)
Who hasn't come yet ?

okkomə — innəva — vaage — səər.
all — there are — looks like — Sir
It looks as if they are all in, Sir

namut — ganaŋ + kərəla — balənəkoTə — ekkenek— aDuy — səər
but — having counted — when looking — one person — less — 'y' + Sir.
But when (you) count and check, there is one person less, Sir.

eekə — vennə — bææ
that — to be — cannot
That cannot be

gunəpaalə — tamuse — tamusevə — ganaŋ + keruvadə
Gunapala — you — you + Accusative — counted + Q
Gunapala, did you count yourself?

anee — səər — maTə — værədilaa
oh — Sir— to me — gone wrong (invol.)
Oh, Sir, I have gone wrong.

maavə — ganaŋ + kərannə — bærivelaa
me (acc.) — to count — has failed
I have failed to count myself.

6.3. *Grammatical notes.*

1. piTə 'outside'; ætulə 'inside'; uDə 'on' and yaTə 'under'

bas–ekeŋ piTə
from bus outside = outside the bus

kaaməreŋ piTə
from room outside = outside the room

bas–ekə ætule
bus inside = inside the bus
kaaməree ætule
room inside = inside the room

bas- ekə uDə
bus on = on the bus
meese uDə
table on = on the table

meese yaTə
table under = under the table
bas–ekə yaTə
bus under = under the bus

2. kauruvat

kauru + vat
who + 'vat' = any person

kauruvat occurs in negative sentences or in question sentences.

bas–ekee kauruvat nææ —
in bus anyone no = There is no one in the bus
bas–ekee kauruvat innəva də?
in bus anyone is + Q. = Is there anyone in the bus ?

Similarly,

mokakvat ←— mokak + vat
what + 'vat' = anything

bas–ekee mokakvat nææ
in bus anything no = There is nothing in the bus
bus–ekee mokəvat tiyenəva də = Is there anything in the bus?

3. peenəva 'see'

peenəva occurs with a Dative case noun

maTə iskoole peenəva
to me school see = I see the school.

There are a few other verbs of the same category as peenəva

værədenəva — go wrong
bærivenəva — fail
dænenəva — feel
æhenəva — hear

4. kaudə 'who'; mokakdə 'what'

kauru + de —→ kaudə
kaudə bas–ekee nætte
who in bus no(emph.) = Who is not in the bus?
mokakdə bas–ekee nætte
what in bus no (emph.) = What is not in the bus?

5. –və Accusative case marker

tamuse	tamusevə
you	you + Acc. marker

–və is used after a noun to mark it as belonging to Accusative case, to avoid ambiguity. –ve is used after animate nouns only.

mamə tamusevə heuva
I you + Acc. searched = I searched for you.

6. bærivenəva

bæri + venəva
cannot (adj.) + become — fail or become impossible to do something.

maTe bæri + unaa — I failed (to do something) Note: It occurs with a dative case noun.

7. Numerals.

Each numeral has, a. stem form, b. inanimate form, c. animate form and d. ordinal forms

In the list below, opposite each number, first column gives the inanimate form and second column the stem form:

1	ekə	ek–,ekə
2	dekə	de–
3	tunə	tuŋ–
4	hatərə	hatərə, haarə
5	paha	pas, paŋ
6	hayə	hayə
7	hatə	hat
8	aTə	aTə
9	navəyə	navə
10	dahayə	daha
11	ekolaha	ekolos
12	doləha	dolos
13	dahatunə	dahatuŋ
14	daahatərə	daahatərə
15	pahalohə	pahalos
16	dahasəyə	dahasəyə
17	daahatə	daahat
18	daha–aTə	daha–aTə
19	dahanaməyə	dahanamə
20	vissə	visi
21	visi–ekə	visi–ek
30	tihə	tis
31	tis–ekə	tis–ek
40	hatəlihə	hatəlis
41	hatəlis- ekə	hatəlis–ek
50	panəha	panas

51	panas-ekə	panas-ek
60	hæTə	hæTə
61	hæTə-ekə	hæTə-ek
70	hættæævə	hættææ
71	hættæ-ekə	hættæ-ek
80	asuuvə	asuu
81	asuu ekə	asuu-ek
90	anuuvə	anuu
91	anuu-ekə	anuu-ek
100	ekə-siiyə	ekə-siyə
101	ekə-siyə-ekə	ekə-siyə-ek
1000	ekə-daaha	ekə-daas
1001	ekə-daas-ekə	ekə-daas-ek

Animate forms.

ek–kenaa		
one (stem) + person	—	one persen
denna (← de + denaa)	—	two persons
tuŋ–denaa	—	three persons
hatərə–denaa	—	four persons

and so on, the stem form + denaa. ekkenaa and denna are irregular.

Ordinal forms.

paləmu- veniya	—	the first person
paləmu–vænnə	—	the first thing (inanimate)
de–veniya	—	the second person
de–vænnə	—	the second thing (inanimate)
tuŋ–veniya	—	the third person
tuŋ–vænnə	—	the third thing (inanimate)

and so on, the stem + veniya	—	animate ordinal
the stem + vænnə	—	inanimate ordinal

Animate, inanimate, (including ordinate forms) have indefinite forms also.

tunə	—	the three
tunak	—	a three
tuŋ–denaa	—	the three persons
tuŋ–denek	—	'a three persons'
tuŋ–veniya	—	the third person
tuŋ–veniyek	—	a third person
tuŋ–vænnə	—	the third (inanimate)
tuŋ–vænnak	—	a third (inanimate)

Usually the indefinite form of the numeral is used preceded by the noun it qualifies when referense is made for the first time unless the referent is already known to both speaker and listener :

bas-ekee lamay pas-denek innəva — There are five children in the bus
kaaməree puTu dekak tiyenəva — There are two chairs in the room.

In compound numerals, the non-final members appear in stem form.

visi-ekə
20(stem) + one = twenty-one
tis-paha
30(stem) + five = thirty-five
de-siyə-paha
two (stem) + hundred (stem) + five = two hundred and five.

haarə-siiyə
four(stem) + hundred = Four hundred
pan-daaha
five (stem) + thousand = Five thousand

6.4. *Vocabulary.*

bas-ekə (pl. bas)	—	bus
naginəva (pt. nægga)	—	ascend
səər (pl. seerla)	—	Sir
piTə	—	outside
kauru	—	who
kauruvat	—	anyone
peenəva (pt. penuna)	—	see; appear
ehemə	—	that way; that manner
ganənə (pl. ganaŋ)	—	number
ganaŋ-kərənəva (pt. g'keruva)	—	count
aDu	—	less
taamə / tavəmə	—	yet
væræddə (pl. værədi)	—	mistake, fault
værədenəva (pt. værədunaa)	—	go wrong
bærivenəva (pt. b'unaa)	—	fail; become impossible
piTipasse	—	behind
puTuvə (pl. puTu)	—	chair
laməya (pl. lamay)	—	child
kaaməree (pl. kaamerə)	—	room
meese (pl. meesə)	—	table
rupiyələ (pl. rupiyal)	—	rupee
uDə	—	on
ætule	—	inside
yaTə	—	under

6.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks.

i .... kauruvat peennə næ.

inside the bus
under the car
on the table
inside the room
near the field
in front of the temple
behind the car
on the chair
in the compound (use Genitive case)
in the road (do)

ii. ....mokəvat tibune næ.

with him (= near him)
under the chair
to see
to say
to bring
to take away
inside the bus
under the bed
outside the school
on the table

iii. iskoole lamay .... innəva.

two
twenty-five
thirty-nine
eighty-four
one hundred
one hundred and fifty
five hundred
five hundred and seventy-five
five hundred and one
six hundred and sixteen

iv. maa lagə rupiyal .... tiyenəva.

one
two
fifty-two
one thousand and fifty-two
two thousand five hundred
three thousand five hundred and fifty-two
one thousand nine hundred and nineteen

2. Transform according to model.

i. mehee kauruvat nææ —→ mehee mokəvat nææ.

mamə ee kauruvat danne nææ.
gedere kauruvat innəva də?
iskoole di kauruvat hambə–unaadə?
paare kauruvat yanəva də?
bas-ekee kauruvat unne nææ.
tamuseTə kauruvat peenne nææ.
kauruvat taamə aDu də?

ii. ganaŋ-kərəla balənəkoTə ekkenek aDuy —→ ganaŋ-kərəla balənəkoTə ekak aDuy
ganaŋ-kərəla balənəkoTə dennek aDuy.

pasdenek
dehadenek
visidenek
visidennek
siyədenek

iii. mamə iiye mehee aava. —→ maTə iiye mehee ennə bæri-unaa.

mahattəya mee bas-ekeŋ aava.
mamə laŋkaave hugak kal unna.
api paŋsələ bæluva.
maTə mahatturu hæmoomə hambə-unaa.
eyaa pot okkomə gatta
eyaa nivaaDuvəTə gaməTə giyaa
eyaa lankaavedi sinhalə igenə gatta
eyaa bus-ekəTə nægga.

3. Say in Sinhalese.

You all please board the bus.
Please get down (bahinəva) from the bus.
There are only twenty persons in the bus.
I could not (failed) come yesterday.
Who hasn't come yet?
Still there is one less.
Did you count me?
You have gone wrong.
I could not go there yesterday.
There is one person extra (væDi).

LESSON SEVEN

7.1. *Conversation* 7.

Two passengers at a bus halt.

— koləbə yanə bus metənə navattənəva də ?
— ou, navattənəva. namut mahattəyaTə Tikak velaa inne vey, bus - ekə enəkaŋ
— ee æy ?
— mee dæŋ koləbə bus-ekak giyaa. iilagə bas-ekə ennə aDumə gaane pæyə baagəyakvat yay.
— hæbæ æTə ? koləbə bas tiyenne pæyə baageŋ baageTə də ?
— ou, pæyə baageŋ baageTə tamay. namut saməharə velaavəTə parakku-venəva.
— dæŋ velaavə kiiya də ? mamə adə hadissiye aave. orəloosuvə geennə amətəkə unaa.
— velaavə hatay dahayay . nuvəriŋ hatəTə piTat - venə bas-ekə dæŋ magə æti. hatay hatəlihəTə vitərə eekə məhaaTə eevi.
— koləbəTə yannə bas-ekak koccərə velaa gannəva də ?
— eekə kiyannə amaaruy . saməharə bas pæyə dekəhamaareŋ yanəva. saməharə eeva pæyə tunak gannəva.
— mehee idəla koləbəTə yannə kiiyak gannəva də ?
— rupiyal dekay satə visipahak gannəva.
— koocciye naŋ rupiyal tunak gannəva needə ?
— ou, bas-ekee yanə-ekə laabay.

7.2. *Explanatory translation.*

koləbə — yanə — bas — metənə — navattənəva + də
Colombo — going (padj.) — buses — this place — stop + Q.
Do (they) stop Colombo bound buses here ?

ou. — navattənəva
yes — (they) stop
Yes (they) stop (here).

namut — mahattəyaTə — Tikak — velaa — inne — vey
but — to gentleman — a little — time — to stay — might have to
bas-ekə — enəkaŋ.
bus — coming (padj.) + 'kaŋ'.
But you will have to stay for some time till the bus comes.

ee — æy ?
that — why ?
Why is that ?

mee — dæŋ — koləbə + bas-ekak — giyaa.
this — now — Colombo + a bus — went
Just now, a Colombo bound bus went.

iilagə — bas-ekə — ennə — aDumə + gaane — pæyə + baagoyak + vat — yay.
next — bus — to come — least + amount — hour + a half + 'vat' — might go
For the next bus to come it might take at least half an hour.

hæbææTə ?
true + 'Tə'
Is that true ?

koləbə bus — tiyenne — pæyə + baageŋ + baageTə + də?
Colombo bus — is (emph.) — hour + from half + to half + Q
Is it every half hour that there are buses to Colombo?

ou — pæyə + baageŋ baageTə — tamay.
yes — hour + from half to half — emph.
Yes it is every half hour.

namut — saməharə — velaavəTə — parakku + venəva.
but — some — at time — late — become
But sometimes they get late.

dæŋ — velaavə — kiiyə + də?
now — time — how much + Q
What is the time now?

mamə — adə — hadissiye — aave.
I — today — in hurry — came(emph.)
It is in a hurry that I came today.

orəloosuvə — geennə — amətəkə-unaa.
watch — to bring — forget-became
(I) forgot to bring the watch.

velaavə — hata + y — dahaya + y.
time — seven + y' — ten + 'y'
The time is seven ten (i. e. ten past seven).

nuvəriŋ — hatəTə — piTatvenə — bas-ekə — dæŋ — magə — æti.
from Kandy — at seven — depart (padj.) — bus — now — on road — may be
The bus that leaves Kandy at seven may be on way now.

hatay + hatəlihəTə — vitərə — eekə — mehaaTə — eevi
seven + and at forty — about — that — to here — might come
It might reach here at about seven forty.

koləbə — yannə — bas + ekak — koccərə velaa — gannəva + də?
Colombo — to go — a bus — how much time — take + Q
How long a bus takes to go to Colombo?

eekə — kiyannə — amaaruy
that—to say — difficult
It is difficult to say.

saməharə bas — pæyə — dekə–hamaareŋ — yanəva.
some buses — hours — by two and half — go
Some buses go in two and a half hours.

saməharə eeva — pæyə — tunak — gannəva.
some ones — hours — three — take
Some (buses) take three hours.

mehee — *idə*la — koləbə — yannə — kiiyak — gannəva + də ?
here — from — Colombo — to go — how much — take + Q.
How much (money) they take to go from here to Colombo ?
(i.e. what is the fare to colombo ?)

rupiyal — dekay satə visipahak — gannəva.
rupees — two and cents twenty five + (ind.) — take
(They) take two rupees and twenty — five cents.

koocciye — naŋ — rupiyal tunak — gannəva — needə
in train — of course — rupees three — take — isn't it
By train it is three rupees, isn't it ?

ou, bas-ekee — yanə – ekə — laabay.
yes — in bus — going(N) — cheap + '(y)'
Yes, going by bus is cheap.

7.3. *Grammatical Notes.*

1. navattənəva — navətinəva

   draivər bas - ekə navattənəva
   the driver the bus stops = The driver stops the bus.
   pætrool nætuvə bus - ekə navətinəva
   petrol not having bus stops = There being no petrol, the bus stops

2. ey (or 'eevi')

bas - ekə eneva	⟶	bas – ekə ey (or eevi)
The bus comes		The bus might come

   mahattəyaTə Tikak velaa innə venəva
   to Gentleman a little time to stay become
   Sir, you will have to stay (wait) for some time.

   mahattəyaTə Tikak velaa innə vey (or veevi)
   Sir, you might have to wait for some time.

balənəva	balay; balaavi
kərənəva	kəray; kəraavi
innəva	*i*diy; *i*diivi
gannəva	ganiy; ganiivi
tiyenəva	tiyey; tiyeevi
naginəva	nagiy; nagiivi

3. bas-ekə enəva — bas-ekə enə + kaŋ

The bus comes — Until the bus comes

maTə rassaavak hambə-venəva. etəkaŋ mamə rassaavak hoyənəva
to me a job find — till then I a job search for

rassaavak hambəvenə-kaŋ mamə hoyənəva
a job till find I search for
I search for a job till I find one.

4. pæyə baagəyak yay
hour a half might go = Half an hour might pass.

pæyə baagəyak + vat yay
hour a half + 'vat' — might go = Half an hour at least might pass.

5. pæyə baageŋ baageTə — from half hour to half your (i.e. every half hour)

Similarly,

pæyeŋ pæyəTə — from hour to hour. i.e. hourly
tæniŋ tænəTə — from place to place (tænə = place)
pæyə dekeŋ dekəTə — from two hour to two hour i.e. every two hours.

6. tamay

pæyə baageŋ baageTə tamay
hour from half to half emphasis
It is every half hour (not at other intervals)

mehee rassaaval tiyenəva
There are jobs here.

mehee rassaaval tiyenəva tamay
There are (emphasis) jobs here.

7. kiiyə 'how much' (indefinite: kiiyak)

dæŋ velaavə kiiyə + də
now time how much — What is the time now?

meeke milə kiiyə + də
of this price how much = What is the price of this (article)?
meekə kiiyadə — how much (price) is this?

8. amətəkə-unaa 'forgot' (pr. amətəkə-venəva)

maTə orəloosuvə geennə amətəkə-unaa
to me watch to bring forgot = I forgot to bring the watch.

maTə orəloosuvə geennə matak-unaa
to me watch to bring remember = I remembered to bring the watch.
matəkə — memory

9. hatay dahayə

seven and ten
hata + y dahaya + y
seven and ten + 'y' (= is) = It is seven ten

'y' after hatə is equivalent to 'and'
'y' after dahayə acts as a predicator, as already learned in lesson two.
(e.g., rasney 'is hot')

Similarly,

rupiyal deka + y satə visipahak
rupees two and cents twentyfive — two rupees and twenty five cents.

10. mehee iḍəla koloḅəTə

here (Loc.) from to Colombo = from here to Colombo
peeraadeniye iḍəla koləḅəTə
Peradeniya (Loc.) from to Colombo = from Peradeniya to Colombo

11. bas-ekə koləḅəTə yanəva — the bus goes to Colombo

koləḅəTə yanə bas-ekə — the bus that goes to Colombo
koloḅəTə yanə-ekə — the one that goes to Colombo

yanə-ekə may mean either 'the one that goes' or 'going' (verbal noun.)
e.g. meekə koləḅə yanə-ekə — this is the one that goes to Colombo.
bas-ekeŋ yannə-ekə laabay — going by bus is cheap

7.4. *Vocabulary.*

koləḅə	—	Colombo
metənə	—	here
navattənəva (pt. nævættuwa)	—	stop
velaa / velaavə	—	time
iilagə	—	next (to that)
miilagə	—	next (to this)
gaanə	—	amount
pæyə (pl. pæyə)	—	hour
hæbæævə	—	truth
baage / -hamaarə	—	half
saməharə	—	some
kiiyə (+ də)	—	how much; what number (indef. kiiyak)
hadissiyə	—	hurry; urgency
oraloosuvə	—	watch; clock
matəkə	—	memory
matak-venəva	—	remember
matak-kərənəva	—	recollect, remind
amətəkə	—	lack of memory

amətəkə-venəva	—	forget
nuvərə	—	Kandy (proper name)
piTat-venəva	—	depart
magə	—	way; road
magə æti	—	may be on the way
amaaru (amaaruvə (N))	—	difficult (adj.)
idəla	—	from
rupiyələ (pl. rupiyal)	—	rupee
laabə (N. laabe)	—	cheap
draiver (pl. draiverla)	—	driver
pæTrool	—	petrol
tænə (pl. tæŋ)	—	place
kaalə (pl. kaal)	—	quarter
pæyə kaalə	—	quarter hour
leesi	—	easy
milə	—	price
matəkə	—	memory

7.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks.

i. .... mehee tiyenəva də

buses going to Colombo
buses coming from Colombo
the book that I searched for
the car that the gentleman brought
the book that he wrote
a good hospital
a train going to Kandy
my two books
an ancient temple
that gentleman's watch

ii. .... tamuse metənə innə.

till the bus comes
till I come back
till I bring the book
till I tell you the way (road)
till the next bus departs
till we find (for) you a job
till I tell (you) the time
till he boards the bus
till he counts the children
till all the students alight from the bus

iii. koləbə bas tiyenne ....

every half hour
every quarter hour
every six hours
every twenty minutes
once in a way
every thirty minutes

iv. dæŋ velaavə ....

six ten
half past seven
quarter past eight
quarter to one
twelve o'clock
ten minutes to twelve
fifteen minutes past twelve.

2. Transform according to model.

i. koləbə bas-ekə dæŋ enəva ⟶ koləbe bas-ekə dæŋ eevi.

mee koocciyə dæŋ piTat-venəva
eyaa dæŋ yanəva
tamuse etəkoTə paaDaŋ kərənəva
mahattəya maTə rassaavak hoyənəva
laməya siŋhələ hodəTə igenə-gannəva
ee minissu mehee hugak kal innəva
mahattəya heTat ugannənəva
mahattəya ævilla paŋsələ balənəva
dæŋ hæmoomə bas-ekəTə naginəva
mahattəya hændææveTə kaar-ekə geenəva

ii. bas-ekeŋ yanəva. eekə laabay. ⟶ bas-ekeŋ yanə-ekə laabay.

mehee Tikak kal innəva. eekə hoday.
mehee rassaavak kərənəva. eekə leesiy.
adə iskoole paTaŋ-gannəva. eekə hoday.
dæŋ paŋsələ balənəva. eekə Tikak amaaruy.
adə kaar-ekə geniyənəva. eekə hoday
hændææveTə beet geenəva. eekə leesiy

3. Say in Sinhalese :

At what time is the next bus?
What is the fare to Kandy?
It takes three hours to go to Colombo.
Some buses get late.
Wait a little till I come.
This bus leaves at six thirty.
This train goes to Peradeniya.
I forgot to tell that.
There are buses to Kandy every ten minutes.
I forgot to bring my watch.
You might have to wait for some time, till the bus comes.

dæŋ velaavə now time Now the time is	—	hatay — 'is seven' hatay dahayay — 'ten and seven' i.e., ten past seven. hatəTə dahayay — 'to seven ten' i.e., ten to seven. hatay kaalay — 'seven and quater' i.e., quarter past seven hatəTə kaalay — 'to seven quarter' i.e., quarter to seven hatə-hamaaray — 'seven and half' i.e., half past seven.

LESSON EIGHT

8.1. *Conversation 8*

In a restaurant. A waiter tries to satisfy a discriminating customer.

— lamәya, monәvadә kææmәTә tiyenne ?
— oonæ deyak tiyenәva mahattәya. mahattәya kæmәti bat kannә dә ?
nættaŋ venә moŋәvahari kannә dә ?
— bat kannә monәva dә tiyenne ?
— mahattәyaTә maalu oonænaŋ maalu tiyenәva; mas oonæ naŋ mas tiyenәva.
— mas kohomәdә hadәla tiyenne ?
— bædәpuvat tiyenәva; maaluvәTә uyәpuvat tiyenәva.
— mas maTә saamaanyeŋ agunay. maalu monәvadә tiyenne ?
— toorә maalu tiyenәva mahattәya; mirisәTә uyәla.
— mirisәTә uyәpuva bohomә særә væDiy. kirәTә uyәpuva næddә ?
— kirәTә uyәpuva ivәray mahattәya.
— toorә maaluvәlәTә mamә kohomat kæmәti nææ.
— mahattәyaTә ehenaŋ elooluy batuy vitәrak geennaŋ ?
— ho*d*ay geennә. eloolu monәvadә tiyenne ?
— banDakkay baTuy patoolay tiyenәva.
— banDakka maTә kannә ho*d*ә nææ. maTә hembirissaavә hædila.
baTut barә væDiy. maTә baDee amaaru hædenәva.
patoolә naŋ varәdak nææ.
— ehenaŋ patoolay batuy geennaŋ ?
— ho*d*ay berivecca batveliŋ Tikak geennә.
— adә naŋ bat Tikak idila madi mahattәya.
— eekat ehemәdә ? ehenaŋ maTә nikaŋ tee ekak genat dennә.

8.2. *Explanatory translation.*

lamәya — monәvadә — kææmәTә — tiyenne
child (waiter) — what + Q. — for eating — there is (emph.) ?
Waiter, what is there to eat ?

oonæ + deyak — tiyenәva — mahattәya
want + a thing — is — Sir
There is any thing (you) want, Sir.

mahattәya kæmәti — bat — kannә + dә ?
gentleman like — rice - to eat + Q.
Sir, do (you) like to eat rice ?

nættaŋ — venә + moŋәva + hari — kannә + de ?
or else — something else or other — to eat + Q
Or to eat something else ?

bat — kannə — monəvadə — tiyenne ?
rice — to eat — what — there is (emph.)
What is there to eat rice (with)?

mahattəyaTə — maalu — oonænaŋ — maalu — tiyenəva.
to gentleman — fish — want + if — fish — there is.
Sir, if you want fish there is fish.

mas — oonænaŋ — mas — tiyenəva
meat — want + if — meat — there is
If (you) want meat there is meat

mas — kohomədə — hadəla — tiyenne?
meat — how + Q. — having prepared — there is (emph.)
How is meat prepared?

bædəpuvat — tiyenəva — maaluvəTə — uyəpuvat — tiyenəva
fried ones + 't' — there is — to curry — cooked ones + 't' — there is
There is fried meat as well as curried meat.

mas — maTə — saamaanyeŋ — agunay.
meat — to me — generally — not agreable + 'y'
Meat generally does not agree with me (bad for me).

maalu — monəvadə — tiyenne?
fish — what + Q. there is
What fish is there ?

toorə + maalu — tiyenəva — mahattəya — mirisəTə — uyəla
seer + fish — there is — sir — to chillies — having cooked.
There is seer fish, Sir, prepared into chillie curry (i.e. without coconut cream).

mirisəTə — uyəpuva — bohomə — særə — væDiy.
to chillies — cooked ones — very — strong — too much + 't'
What is prepared to a chillie curry is much too strong.

kirəTə — uyəpuva — næddə?
to milk — cooked ones — no + Q.
Don't you have what is prepared with milk (i.e. with coconut cream)

kirəTə — uyəpuva — ivəray — mahattəya.
to milk — cooked ones — finish + 'y' — Sir
What is prepared with milk is finished Sir.

toorə maaluvələTə — mamə — kohomat — kæməti — næ
to seer fish (pl) — I — in any manner — like — no
I don't like seer fish in any case.

mahattəyaTə — ehenaŋ — elooluy — batuy — vitərak — geennaŋ
to gentleman — in that case — vegetables + and — rice + and — only — I shall bring.
In that case, I shall bring you vegetables and rice only.

hoday — geennə,
good + 'y' — please bring
Alright, please bring.

eloolu — monəvadə — tiyenne?
vegetables — what + Q. there is
What vegetables are there?

banDakkay — baTuy — patoolay — tiyenəva
banDakka + and — buTu + and — patoolə + and — there is
There is banDakka, buTu and patoolə.

banDakka — maTə — kannə — hodə — nææ
banDakka — to me — to eat — good — no
It is bad for me to eat banDakka.

maTə — hembirissaavə — hædila
to me — cold — have got
I have got a cold.

baTut — barə — væDiy
baTu + 't' — weight — too much + 'y'
Batu is also too heavy (i.e. to digest)

maTə — baDee — amaaru — hædenəva
to me — of stomach — difficulties (disorders) — get
I get stomach disorders.

patoolə — naŋ — varədak — nææ
patoolə — of course — a wrong — no
patoolə, of course, is not bad.

ehenaŋ — patoolay — batuy — geennaŋ
in that case — patoolə + and — rice + and — I shall bring
In that case, I shall bring patoola and rice?

hoday — berivecca — batvəliŋ — Tikak — geennə
good + 'y' — over-cooked (padj.) — of rice (pl.) — a little — bring
Alright, please bring some of the over-cooked rice.

adə + naŋ — bat — Tikak — idila — madi
today + of course — rice — a litte — having cooked — not enough
Today, of course, the rice is a little under-cooked.

eekat — ehemədə?
that + 't' — that manner + Q.
Is that also so?

ehenaŋ — maTə — nikaŋ + tee + ekak — genat + dennə
in that case — to me plain + tea + a one — having brought + give
In that case, please bring me a plain cup of tea.

8.3. *Grammatical notes*

1. kanəva (verb) — kææmə (participial noun)
eat — eating

mahattəya bat kanəva
Gentleman eats rice.
mahattəya bat kææməTə kæmətiy
Gentleman likes eating rice

mahattəya eekəTə kæmətiy
Gentleman likes that

Similarly,

verb	*Participial noun*
balənəva	bæliimə
hoyənəva	hevıımə
badinəva	bædiimə
bonəva	biimə
gannəva	gæniimə
kərənəva	kiriimə
vavənəva	væviimə
tiyenəva	tibiimə
innəva	idiimə

In Spoken Sinhalese, these participial nouns are used rather less and instead, participial adjective + ekə (e. g., balənə + ekə; kanə + eke etc.) are used. kææmə, biimə also means eats and drinks respectively.

2. kæməti

mamə laŋkaavəTə kæmətiy
I to Ceylon like + 'y' = I like Ceylon.
mamə mee rassaavəTə kæmətiy = I like this job
mamə bat kannə kæmətiy
I rice to eat like + 'y' = I like to eat rice.
mamə laŋkaave innə kæmətiy
I in Ceylon to stay like + 'y' = I like to stay in Ceylon

Infinitive (kannə) as well as participial noun + Dat. (kææməTə) can be used with kæməti, but infinitive has higher frequency in Spoken Sinhalese. aasay, 'like, desire', satuTuy 'pleased' also have similar grammatical distribution.

3. nættaŋ — 'or else'

= næti + naŋ ⟶ { nætnaŋ / nættaŋ }

4. oonæ deyak

want thing + indefinite = anything (one) wants.
laməyaTə oonæ deyak —
to child want thing + indf. = Anything that the child wants.
laməyaTə oonæ dee
to child want thing + def = What the child wants

5. hadəla tiyenəva

(*a*) hadənəva — 'make, prepare'
hadəla tiyenəva
having prepared it is = It is there having been prepared.

mas bædəla tiyenəva
meat having fried there is = Meat is there having been fried

mas tiyenne bædəla
It is having been fried that the meat is there (available)

(*b*) mamə laŋkaavəTə aava — I came to Sri Lanka
mamə — miiTə — issella — laŋkaavəTə — ævilla tiyenəva
I — to this — before — to Sri Lanka — have come
I have come to Sri Lanka before this

mamə — siŋhələ kææmə — kaala — tiyenəva
I — Sinhalese food — have eaten
I have eaten Sinhalese food.

In the examples given in this sub-section (5 b) (i. e. ævilla tiyenəva, kaala tiyenəva) the past participal cannot be separated from tiyenəva as in the examples in the previous sub-section (5a). Besides, in the examples in 5b, the finite verb is always tiyenəva whereas in 5a it need not be.

e. g., mas bædəla genaava
mas bædəla kææva

More examples :

mahattəya mehee ævilla tiyenəva	—	The gentleman has come here (sometime in the past)
mahattəya mehee ævilla innəva	—	The gentleman having come here is still here.

6.	mas badinəva	bædəpu mas	bædəpuva
	meat fry	fried meat	fried ones (what was fried)

Similarly,

uyənəva	uyəpuva (what was cooked)
liyənəva	liyəpuva
kapənəva	kapəpuva
denəva	diipuva
gannəva	gattuva
berivenəva	berivecca
vævenəva	vævicca
kæDenəva	kæDicca

These (bædəpuva etc.) can be declined like inanimate nouns in the plural: bædəpuva bædəpuvaTə, bædəpuvaiŋ, bædəpuææ.

7. særə — strong

særə væDiy
strong too much = too strong.

særə madi
strong insufficient = not sufficiently strong.

digə — length

digə væDiy — too long
digə madi — not long enough

8. geenəva → geennaŋ
bring — I shall bring

Similarly,

hoyənəva	hoyannaŋ
gannəva	gannaŋ
denəva	dennaŋ
yanəva	yannaŋ

Sentences with verbs like geennaŋ can also be delivered with question intonation, expecting the listener's approval as in the examples in the conversation.

8.4. *Vocabulary.*

bat	—	rice (cooked)
kæməti	—	like; desire
nættaŋ (= naeti + naŋ)	—	or else; if not
monəva hari	—	something or other
venə monəva hari	—	something else or other
maalu	—	fish
maaluva (pl. maalu)	—	the fish (whole)
mas	—	meat
hareka (pl. harak)	—	cattle (sg.)
harak mas	—	beef
eluva (pl. eluvo)	—	goat
elu mas	—	mutton
uura (pl. uuro)	—	pig
uuru mas	—	pork
kohomədə	—	how
hadənəva (pt. hæduva)	—	make; prepare
maaluvə (pl. maalu)	—	meat, fish or other dish prepared for eating with with rice. Some use the word væænjənee, (pl. væænjnə)
saamaanyə	—	general
saamaanyeŋ	—	generally
gunə	—	aggreable (re. food)
agunə	—	not aggreable (re. food)
toorə maalu	—	seer fish
miris	—	chillies
kiri	—	milk
bohomə	—	very

særə	—	strong
ivərə (adj.)	—	finish
kohomat	—	in any case
eləvəlu (also eloolu)	—	vegetables
banDakka baTu patoolə	—	kinds of vegetables
hembirissaavə	—	cold
barə	—	weight
baDə (pl. baDəval)	—	stomach; belly
amaaru	—	difficult
baDee amaaru	—	stomach disorders
berivenəva	—	get over-cooked, over ripe
tee	—	tea
nikaŋ tee	—	plain tea, tea without milk.
kapənəva (pt. kæpuva)	—	cut
denəva (pt. dunna)	—	give
kaDənəva (kæDuva)	—	break
koopi	—	coffee
ævidinəva (pt. ævidda)	—	walk
unu	—	hot
rasə	—	taste (N)
tambənəva (pt. tæmbuva)	—	boil
pæni rasə	—	sweet
pææna (pl. pææŋ)	—	pen
pænsələ (pl. pæŋsal)	—	pencil
kaDədaasiyə (pl. kaDədaasi)	—	sheet of paper.
hisə (pl. his) oluvə (pl. olu)	—	head
kækkumə	—	ache
hisee kækkume	—	head ache

8.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks

i. mahattəya kæməti .... də ?

to eat rice
to bathe in the irrigation tank
to drink something else
to take it away
to do cultivations here
to drink coffee
to look at wild animals
to walk in the sun
to give this book
to cut bread
to take a holiday
to work in this office

ii. mee kæmə ....

too strong
too hot
not strong enough
not tasty enough
not good enough
not sufficiently cooked
over-cooked
not sufficiently fried
not sufficiently boiled
too sweet

iii. .... ivəray

what is curried with milk
what is brought my me
what is fried by him
what is given by him
what is cut by him
what is over-cooked
what is grown in this area
what is made by the gentleman

iv. .... tiyenəva

paddy and Indian Corn
a tank and a temple
a school and a house
a pen and a sheet of paper
meat and fish
fish and vegetables
meat, vegetables and rice

v. mahattəyaTə .... hædila.

a cold
a stomach ailment
fever
head ache
an illness

vi. mamə ....kæmətiy

to this area
to Sinhalese food
to eat vegetables and rice
to work here
to that gentleman
to see that temple
to stay in Sri Lanka
to eat Sinhalese food
to learn Sinhalese
to go by bus

2. Transform according to model

i. eyaa mehee væDə keruva —→ eyaa mehee væDə kərəla tiyenəva

eyaa særə kææmə kææva
eyaa nikaŋ tee biuva
eyaa pot okkomə genaava
eyaa mee iskoole ugannannə aava
eyaa rassaavak hoyəla dunna
vanə sattu iiye kuburəTə aava
api ee palaate govitæŋ keruva
maTə hembirissaavə hæduna

ii. mamə nikaŋ tee bonəva —→ mamə nikaŋ tee bonnaŋ

mamə adə kaŋtooruvəTə yanəva.
mamə heTə kææməTə enəva.
mamə tavə Tikəkiŋ kiyənəva.
mamə eekə heTə udeeTə denəva.
mamə etənə kaar-ekə navattənəva.
mamə ikmənəTə væDee ivərə kərənəva.
mamə heTə tamusevə hambəvenəva.
mamə adə ugannannə paTaŋ gannəva.
mamə aTəhamaarəTə kantooruvə arinəva.
mamə dæŋ kææmə uyənəva.

LESSON NINE

9.1. *Conversation 9a.*

Looking for a house. A government officer coming on transfer talks to a friend regarding finding a house.

— mokədə adə hadissiyemə mee pætte?
— maTə labənə maase hiTə mehaaTə maaruvak læbila tiyenəva. eekə nisaa mee palaatə Tikak baləla yannə aava.
— eekə bohomə hoḍə aarañciyak ne. kavədadə mehaaTə padiñciyəTə enne?
— eekə tamay mee kalpənaakəranne.
— monəvadə kalpənaa kəranne? ikmənəTə ennə. mee palaatə bohomə hoḍay. laməyiŋTə hoḍə iskoolat tiyenəva.
— iskoolə naŋ ee taraŋ prasnəyak nemee. geyak hoyaa gæniimə tamay prasne.
— geval heviimə naŋ mee palaate Tikak amaaruy. ee unat maTə puluvəni hoḍə geyak hoyəla dennə. koy vidihe ekak də oonæ?
— maTə ee taraŋ visaala geyak oonæ næ. kaamərə tunak vitərə tiyenəva naŋ æti. hæbæy laiTuy vaturay tiyennə oonæ. garaaj ekəkut oonæmay.
— kuliyə Tikak væDiyeŋ dennə kæməti naŋ ee vidihe geyak hoyaa gannə bæri næ.
— eet kamak næ. hoḍə geyak hoyəla balannəko.

Conversation 9b.

— kaudə mahattəyage liuŋ Taip-kəranne?
— mamə mə Taip-kərə gannəva.
— liuŋ tiyenəkoTə kiyannə. mamə Taip-kərəla dennaŋ.

Conversation 9c.

— mahattəyəla heTə udemmə yanəva də?
— ou, api gihilla anidda aapahu enəva. geey mələpælə Tikay hoḍəTə balaagannə oonæ.

9.2. *Explanatory translation.*

mokədə — adə — hadissiyemə — mee pætte?
why — today — in urgency + emphasis — this side
Why are you here today unexpectedly?

maTə — labənə maase hiTə — mehaaTə — maaruvak — læbila tiyenəva.
to me — next month from — to here — a change — have got
I have got a transfer to this place from next month.

eekə + nisaa — mee palaatə — Tikak — baləla — yannə — aava
that + because — this area — a little — having looked — to go — came
Therefore I came to have a look at this area and go.

eekə — bohomə — hodə — aarañciyak, — ne,
that — very — good — a news — isn't it
That's very good news, isn't it?

kavəda + də — mehaaTə — padiñciyəTə — enne?
what day + Q. — to here — for residence — come + emph.
When will you come here for residence?

eekə – tamay — mee — kalpənaa — kəranne
that — (emph.) — this — think + emph.
That's what I am thinking (contemplating) now.

monəva də – kalpənaa kəranne.
what — think + emph.
What are (you) thinking. (i. e. What is there to think?)

ikmənəTə — ennə
soon — come (req.)
Come soon.

mee — palaatə — bohomə — hoday
this — area — very good + 'y'
This area is very good.

laməyiŋTə — hodə — iskoolat — tiyenəva
for children — good — schools + also — there are
There are good schools also for the children.

iskoolə + naŋ — ee tarammə — prasnəyak + nemee
schools + of course — that much + emph. — a question + not
Schools are of course not much of a problem.

geyak — hoyaa + gæniimə tamay — prasne
a house — finding out emph. — question
Finding out a house is the problem.

geval — heviimə — naŋ — mee palaate Tikak amaaruy
houses — finding out (pn.) — of course — in this area — a little difficult
Finding out a house of course is a little difficult in this area.

ee unat — maTə — puluvəni — hodə geyak — hoyəla dennə
even then — to me — can — good house — find out for you
Even then, I can find out a good house for you.

koy vidihe — ekak + də — oonæ
which type — a one + Q. — want
What type of house (you) want?

maTə — ee taraŋ visaalə geyak — oonæ næææ
to me — that much big a house — want not
I don't want a very big house.

kaamərə — tunak — vitərə — tiyenəva + naŋ — æti
rooms — three — about — there are + if — enough
If there are about three rooms, it's enough.

hæbæy — layTuy — vaturay — tiyennə oonæ
true + 'y' — lights + and — water + and — to be must
But, there must be lights (electricity) and (pipe-borne) water.

garaaj + ekəkut — oonæmay
a garage + 't' — necessary + 'emph. + 'y'
A garage is also very necessary.

kuliyə — Tikak væDiyeŋ — dennə — kæməti + naŋ
rent — a little more — to give — willing + if
ee vidihe geyak hoyaa + gannə — bæri næ̈æ
that type house to find — cannot no
If you are willing to give a little high rent it is not impossible to find a house of that type.

eet — kamak næ̈æ
that + 't' — doesn't matter
Even that (under such conditions) doesn't matter.

hodə geyak — hoyəla balannəko
good house + indef. — having searched — please look
Please search (and see) for a good house.

9.3. *Grammatical notes.*

1. hiTə — 'from; since' (re. location in time and space)

labənə maase hiTə — from next month
labənə aurudde hiTə — from next year
giyə aurudde hiTə — since last year

(Note: Noun governed by hiTə should be in genitive case. idəla can be used instead of hiTə in the above examples without change in the meaning.)

2*a*. hadaa–gannəva — make or build for oneself

mamə geyak hadənəva — I build (make) a house.
mamə geyak hadaa gannəva — I build (make) a house for myself.
hoyənəva — search. hoyaa–gannəva — find out for oneself
(N.B. In Literary Language, hadaa and hoyaa are equivalent to hadəla and hoyəla in Spoken Language.)

2*b*. hadaa–gannəva — make or build for oneself.

hadaa-denəva
hadəla-denəva } — make or build for another

hoyaa-denəva
hoyəla-denəva } — find out for another

3. vidihə — 'type; manner; way'

ee vidihe geyak — a house of that type.
eyaa kiyənə vidihe geyak — a house of the type that he says.
eyaa væDə kərənə vidihəTə — according to the way he works.
eyaa kiyənə vidihəTə — according to the way he says.

vaage — 'like'
ee vaage geyak — a house like that

hæTi — 'manner'
eyaa kiyənə hæTiyəTə — according to the way he says

4. hoyənəva — 'search'

hoyəla-balannə	—	'having searched please look'
	=	please search and see (what the outcome is)
kiyəla-balannə	—	please say and see (what the outcome is)
hoyannə-balannə	—	'to search please look'
	=	please try to search for
kiyannə balannə	—	please try to say

5. balannə — 'please look'

balannəko is a more polite form than balannə and could be used among friends and also in informal situations.

9.4. *Vocabulary.*

hadissiyə	—	hurry, urgency.
maase (pl. maasə)	—	month
labənə maase	—	next month
hiTə	—	from
maaruvə (n)	—	transfer
maaru kərənəva (v)	—	change; transfer
labənəva (pt. læbuna)	—	receive
aarañciyə (pl. aarañci)	—	news
kavəda	—	which date or day
padiñciyə	—	residence
kalpənaavə (pl. kalpənaaval)	—	thought
kalpənaa kərənəva (pt. k'keruva)	—	think, contemplate.
hitənəva (pt. hituva)	—	think
gee (pl. geval)	—	house
amaaru	—	difficult
amaaruvə (pl. amaaruval)	—	difficulty
ee unat	—	even then
vidihə	—	manner; type; way
višaalə	—	big
kaamərec (pl. kaamərə)	—	room
hæbææ	—	true

vaturə	—	water
laiT–ekə (pl. laiT)	—	light
garaaj-ekə (pl. garaaj)	—	garage
vagee	—	like
leesi	—	easy
kuliyə (pl. kulii)	—	rent; wage
liumə (pl. liuŋ)	—	letter
Taip–kərənəva (pt. T'keruva)	—	type
anidda	—	day after tommorow
malə (pl. mal)	—	flower
pælee (pl. pælə)	—	plant
mal pælee	—	flower plant
balaagannəva (pt. balaagatta)	—	look after
vikunənəva (pt. vikunuva)	—	sell
vaage	—	like
hæTi	—	manner
salli	—	money
kiyəvənəva	—	read

Days of the week:	irida	—	Sunday
	sa*d*uda	—	Monday
	a*g*əharuvaada	—	Tuesday
	badaada	—	Wednesday
	brəhaspətinda	—	Thursday
	sikuraada	—	Friday
	senəsuraada	—	Saturday

9.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks.

i. (*a*) mamə .... mee kantooruve vaeDə kərənəva."

from day after tommorrow
from today
from tomorrow
from next month
since last month
since last October
since last year
this year

ii. (*b*) eekə bohomə ho*d*ə ....

a news (sg.)
a house
an area
a day
a school

ii. (*c*) eyaa bohomə ho*də* ....

a person
a child
a teacher
a driver
a student
a farmer

iii. .... ekakdə mahattəyaTə oonæ ?

which type
this type
that (referred to above) type
of the type (you) said now
of the type that I took
like (vagee) this
like this house
like my house
of the type that I said
of the type that I built

iv. .... tamay prasne.

finding out a house
selling his house
coming to reside (residence)
taking care of the flower plants
typing the letters
finding out a person to teach
going to Mr. Siripala's house
eating this food
not having time (there being no time)
not having money

2. Transform according to model.

i. mamə geyak hoyannaŋ ——> mamə geyak hoyaa dennaŋ

mamə liuŋ taip kərannaŋ.
mamə kææmə hadannaŋ.
mamə okkomə væDə kerannaŋ.
mamə eheeTə yannə paarə kiyannaŋ.
mamə liuŋ kiyəvannaŋ.
mamə meekə liyannaŋ.
mamə mal-pælə Tikə vavannaŋ.

ii. mamə liuŋ taip kərənəva ——> mamə-mə liuŋ Taip keranəva.

api udeŋ yanəva.
eyaa adə aapahu enəva.
eyaa eekə gænə hitənəva.

maTə mehaaTə maaruvak oonæ.
mamə mee palaate padiñci venəva.
eyaa salli hoyənəva
mahattəya pot kiyəvənəva
mahattəya mal vavərəva.
siripaalə nivaaDu kaale paadan kərənəva
eyaa ikmənəTə enəva.

3. Say in Sinhalese:

Please look after my house till I return.
Please type these letters for me.
Please find out a good house for me.
Please find out a school for my children.
I like a house of that type.
I like to take this house on rent.
I like to stay here.
I like to reside here.
Please try to meet him tomorrow.
He wants to sell this house.

LESSON TEN

10.1. *Conversation* 10.

Two friends discussing politics.

— heTə needə tamuselage aturu-mætivarəne ?
— ou, heTə tamay. mee davasvələ apiTə hariyəTə væDə.
adə maTə ræsviim hayəkə kataa pavattannə tiyenəva.
— tamuse bohomə kataa pavattənə bavə naŋ peenəva.
— ee kohomədə?
— tamusege ugureŋ.
— kamak nææ heTə okkomə ivərəne.
— ee unaaTə kauru dinay də danne nææ.
— kisimə sækak nææ. api tamay dinanne.
— ou itiŋ tamuselage apeekšəkəya dinuvot tamuselaTə hoday.
— apəTə vitərak nemee, hæmooTəmə hoday. mulu raTəTəmə hoday.
— eekə maŋ danne nææ. apəTə naŋ itŋ kauru dinuvat prəyoojənəyak nææ.
— æy ehemə kiyanne ?
— apəTə pakšəyak næti hinda.

10.2. *Explanatory Translation.*

heTə — needə — tamuselage — aturu-mætivarəne.
tomorrow — isn't it — your (pl.) — by-election
Your by-election is tomorrow, isn't it?

ou — heTe — tamay
yes — tomorrow—emph.
Yes it is tomorrow.

mee davasvələ — apiTə — hariyəTə — væDə.
these days + in — to us — much — work
We have much work these days.

adə — maTə — ræsviim — hayəkə — kataa pavattannə — tiyenəva.
today — to me — meetings — in six — speeches to make — is
Today I have to speak in six meetings.

tamuse — bohomə — kataa — pavattənə — bavə + naŋ — peenəva.
you — much — speeches — make — the fact + of course — appear
The fact that you make many speeches is, of course, apparent.

ee — kohomədə?
that — how
How is that?

tamusege — ugureŋ
your — from/by throat
By your throat.

kamak nææ — heTə — okkomə — ivərəne.
doesn't matter — tomorrow — all — finish + isn't it
Doesn't matter, everything will be over tomorrow, isn't it?

ee unaaTə — kauru dinay + də — danne nææ.
that happened + Dat. — who might win + Q. — know + emph. no
But (i. e. although it is finishing tomorrow) don't know who will win.

kisimə —sækak nææ — api tamay dinanne.
any + 'mə' — doubt no — we emph. win + emph.
There is no doubt at all, it is we who will win.

ou — itiŋ — tamuselage — apeekšəkəya — dinuvot — tamuselaTə — hoday.
yes — so — your (pl.) — candidate — if won — to you (pl.) — good
Yes, so if your candidate wins it is good for you.

apəTə — vitərak — nemee — hæmooTə + mə — hoday.
to us — only — not — to all (an.) 'mə' — good + 'y'
Not only to us, it is good for all.

mulu raTəTə — mə — hoday.
whole country + Dat. + 'mə' — good
It is good for the whole country.

eekə — maŋ — danne + nææ
that (inan.) — I — know + emph. + no
That I don't know.

apəTə naŋ — itiŋ — kauru — dinuvat — prəyoojənəyak + nææ.
to us — of course — so — who — even if won — a use + no
To us of course, there is no use (benefit) whoever wins.

æy — ehemə — kiyanne ?
why — that way — say + emph.
Why do (you) say like that?

apəTə — pakšəyak — næti — hinda
to us — a party — no (adj.) — because
Because we have no party (i.e. because we don't belong to any (political) party).

10.3. *Grammatical notes.*

1. kataavak pavattənəva.

pavattənəva — 'hold; conduct; deliver'

kataavak pavattənəva — make a speech
ræsviimak pavattənəva — hold a meeting
pantiyak pavattənəva — conduct a class

2. mamə ræsviiməTə yanəva

I to the meeting go — I go to the meeting
maTə ræsviiməTə yannə tiyenəva
to me to meeting to go there is = I have to go to the meeting

mamə kataavak pavattənəva — I make a speech
maTə kataavak pavattannə tiyenəva.
to me a speech to make there is = I have to make a speech.

3. tamuse kataavak pavattənəva — You make a speech

tamuse kataavak pavattənə + bavə
you a speech make (padj.) + 'bavə' — The fact that you make a speech.

tamuse kataavak pavattənə bavə mamə dannəva
you a speech make (padj.) 'bavə' I know
I know that you make a speech.

tamuse siŋhələ dannəva — You know Sinhalese.
tamuse siŋhələ dannə bavə mamə dannəva — I know that you know Sinhalese.

mee palaatə hoday — This area is good
mee palaatə hodə bavə — That this area is good
mee palaatə hodə bavə eyaa kiyənəva. — He says that this area is good.

puluvaŋ	⟶	puluvaŋ bavə
bææ	⟶	bæri bavə
nææ	⟶	næti bavə

4. eyaa adə dinay

he today might win = He might win today
eyaa adə dinay + də danne nææ
he today might win + Q. know + emph. no = Don't know whether he will win today.

eyaa adə pantiyəTə ey + də danne nææ
he today to class might come + Q. know + emph. no
Don't know whether he will come to class today.

5. kisimə — 'any'

kisi sækak nææ
any doubt no — There is no doubt.

kisi + mə sækak nææ
any + emph. doubt no — There is no doubt at all.

kisi prəyoojənəyak nææ — There is no use or benefit
kisimə prəyoojənəyak nææ — There is no use at all

kisi usually occurs in a negative sentence with nææ as in the above examples. It also may occur in question sentences e. g. kisi sækak tiyenəva də ? — is there any doubt ? But these are less frequent in Spoken Language.

6. dinətot — 'if one wins', Conditional Participle

tamuselage apeekšəkəya dinənəva — your candidate wins

tamuselage apeekšəkəya dinətot — If your candidate wins.

Non-past Indic.	*Non-past condp.*	*Past Indic.*	*Past condp.*
dinənəva	dinətot	dinuva	dinuvot
yanəva	yatot	giyaa	giyot
enəva	etot	aava	aavot
kərənəva	kərətot	keruva	keruvot
balənəva	balətot	bæluva	bæluvot
badinəva	baditot	bædda	bæddot
nææ	nætot		

a. tamuse heTə koləbə yatot maat ennaŋ
you tomorrow Colombo if go I + 't' shall come.
If you are going to Colombo tomorrow, I too shall come.

b. tamuse heTə koləbə giyot maTə potak geennə.
you tomorrow Colombo if were to go to me a book bring (req.)
If you happened to go to Colombo tomorrow, please bring a book for me.

The non-past conditional participle (condp.) is used when the action referred to by it is concurrent with or when it follows the action referred to by the finite verb; as in the example (*a*) above. The past condp. is used when the action referred to by it has to be completed for the action referred to by the finite verb to take place; as in the example (*b*) above.

dinətot	=	dinənəva naŋ
dinuvot	=	dinuva naŋ

7. *Concessive Participle*

dinənəva	dinətat
win	even though (one) wins
dinuva	dinuvat
won	even though (one) won

eyaa ræsviimvələTə eneva. eet eyaa kataa pavattanne nææ.
He comes to the meetings. Even then he does not make speeches.

eyaa ræsviimvələTə etat kataa pavattanne nææ.
he to meetings come (concp.) speeches make + emph. no
Even though he comes to the meetings he does not make speeches.

eyaa ræsviiməTə aava. eet kataavak pævættuve nææ.
He came to the meeting. Even then he did not make a speech.

eyaa ræsviiməTə aavat kataavak pævættuve nææ.
came (concp.)
Even though he came to the meeting, he did not make a speech.

6—15468

mee rassaavə hoday. eet mamə venə ekak hoyənəva.
This job is good. Even then I am searching for another.

mee rassaavə hodə unat mamə venə ekak hoyənəva.
Even though this job is good, I am searching for another.

As in the case of the past conditional participle, the past concessive participle is used when the action referred to by it has to be completed for the action referred to by the finite verb to take place

aavat =	aavaTə =	aavaTə mokədə
came (concp.)	came (pt.) + Dat.	came + Dat. + 'mokədə'

eyaaræsviiməTə { aavaTə / aavaTə mokədə } kataavak pævættuve nææ.

Even though he came to the meeting he did not make a speech.

8. hinda = nisaa

mee palaatə hodə nisaa = mee palaatə hodə hinda.
Because this area is good.

9. apəTə = apiTə (variant usage)

10.4. *Vocabulary.*

mætivarəne (pl. mativarənə)	—	election
aturu–mætivarəne	—	by–election
maha–mætivarəne	—	general election
ræsviimə (pl. ræsviim)	—	meeting
kataavə (pl. kataa)	—	speech
pavattənəva (pt. pævættuva)	—	hold; conduct
kataa–pavattənəva (pt. k'pævættuva)	—	make speeches
peenəva (pt. penuna)	—	see
kohomədə	—	how
ugurə (pl. uguru)	—	throat
kauru	—	who
dinənəva (pt. dinuva)	—	win
kisi	—	any
sækee (pl. sækə)	—	doubt
apeekšəkəya (pl. apeekšəkəyo)	—	candidate
mulu (adj.)	—	whole
prəyoojənee (pl. prəyoojənə)	—	use; benefit
pakše (Lit. pakšəyə; pl. pakšə)	—	party
hinda	—	because
pantiyə (pl. panti)	—	class
æhæ (pl. æs)	—	eye
muunə (pl. muunu)	—	face
nahayə (pl. naas)	—	nose

kanə (pl. kaŋ)	—	oar
illənəva (pt. illuva)	—	ask for
kataa–kərənəva (pt.k‘keruva)	—	speak
gamənə (pl. gamaŋ) (n)	—	trip; journey, walk
gamaŋ–kərənəva (pt. g’keruva)	—	travel
penumə	—	appearance
oluvə (pl. olu)	—	head
kaTə (pl. kaTəval)	—	mouth
datə (pl. dat)	—	tooth
bellə (pl. beli)	—	neck
konDe	—	hair (of the head)
atə (pl. at)	—	hand
kakulə (pl. kakul)	—	leg
payə (pl. paa)	—	foot
payiŋ yanəva (= ævidinəva)	—	walk (vb.)
hambəkərənəva	—	earn
*a*dunənəva (pt. æ*d*unuva)	—	know (a person)
saappuvə (pl. saappu)	—	shop

10.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks

i. maTə mee davasvələ ....

have to make many speeches
have to do much work
have to meet all of them
have to find out a house
have to give extra rent
have to go to several meetings
have to get a transfer
have to do cultivations
have to teach fifteen hours
have to buy (take) lot of things
have to walk much
have to go to class
have to win the by-election
have to travel by bus
have to look after the house

ii. .... apiTə peenəva

that you know about Ceylon
that they get down from the bus
that they are inside the house
that you are ill
that you are late
that you can give us the money
that you can cook well

that this food doesn't agree with you
that he can make good speeches
that this area is healthy
that you walk a lot
that you can find a home for me

iii. tamuseTə saniipə næti bavə .... peenəva
from your throat
from your eyes
by your speech
by your walk (gamənə)
by your appearence (penumə)
by your face

iv. .... tamuselaTə hoday.
if he won
if I came to reside here
if you gave the money on time (velaavəTə)
if he made a speech
if you (pl.) earned lot of money
if you found out a good house for yourself
if you prepared a good drink for him
if I could come
if you (pl.) learnt Sinhalese soon
if you (pl.) built a house here

v. .... apiTə kisi prəyoojənəyak nææ.
even though he won
even though he had money
however much (koccere) money one earned
even though he got a job
even though the examination is over
even though you bought a car
even though you had money
even though he was in this office
even though we met him.
even though we know him.

2. Transform according to model:

i. eyaa dinənəva. eekə api danne nææ.
—→ eyaa dinay də api danne nææ.

eyaa adə enəva. eekə api danne nææ
tamuseTə rassavak hambə-venəva. eekə maTə kiyannə bææ
mee laməya igenəgannəva. eekə maTə kiyannə bææ.
eyaaTə geyak hoyaagannə puluvaŋ venəva. eekə kiyannə bææ.
mee velaavəTə kolabəTə bas tiyenəva. eekə kiyannə amaaruy.

adə kooccivə velaavəTə yanəva. eekə dæmmə kiyannə bææ.
eyaa həTə salli denəva, eekə api danne nææ.
govitæŋvələTə væssə madivenəva. eekə danne nææ.
mehee minissu ho*d*əTə væDə kərənəva. eekə mamə danne nææ.
siripaalə mahattəya mehee innə kæmətiy. eekə mamə danne nææ.

ii. maTə rassaavak læbuna. ehenaŋ mamə liumak evannaŋ.

—→ maTə rassaavak læbunot liumak evannaŋ.

mamə kolə*b*ə giyaa. ehenaŋ mahattəya hambə-vennə yannaŋ.
saappuve ee potə tibuna. ehenaŋ mamə geennaŋ.
kooccivə velaavəTə aava. ehenaŋ kantooruvə arinnə issella yannə puluvaŋ.
mamə kataavak pævættuva. ehenaŋ tamuselage apeekšəkəya dinay.
eyaaTə saniipə nææ. ehenaŋ væDə kərannə ho*d*ə nææ.
mamə laŋkaave auruddak hiTiya. ehenaŋ ho*d*ə potak liyənəva.
mamə geyak hæduva. ehenaŋ eekə kuliyəTə denəva.
eyaaTə rassaavak hambə-unaa. ehenaŋ salli aapahu dey.
eyaa geyak kuliyəTə gatta, ehenaŋ mehee padinciyəTə ey.
eyaa mehee govitæŋ kərannə paTaŋ-gatta. ehenaŋ salli hu*g*ak hambə kərannə puluvaŋ

iii. eyaaTə rassaavak hambə-unaa. eet salli aapahu denne nææ.

—→ eyaaTə rassaavak hambə-unat salli aapahu denne nææ.

kænTimee tee tibuna. eet mahattəya tee biuve nææ.
eyaa la*g*ə salli tibuna. eet apeŋ salli illuva.
siripaaləTə rassaavak læbuna. eet eekə hariyəTə kəraane nææ.
eyaa hu*g*ak kataa pævættuva. eet eyaage apeekšəkəya dinuve nææ.
mee palaatə bohomə ho*d*ay. eet api mee palaatəTə kæməti nææ.
eyaaTə dæŋ saniipay. eet eyaa tavəmə beet gannəva.
eyaa hu*g*ak kal siŋhələ igenəgatta. eet eyaaTə tavəmə kataa-kərannə bææ.
kantooruve kauruvat nææ. eet eekə ærəla tibuna.
ee saappuve baDu laabay. eet mamə mokəvat gatte nææ.
ee kooccivə velaavəTə piTat-unaa. namut nuvərəTə enəkoTə hu*g*ak parakku unaa

LESSON ELEVEN

11.1. *Conversation* 11.

'I don't write books; I get them written.' Two friends meet after a long time.

— tamuse višvə vidyaaleŋ giyaaTə passe dækəpu kal!
— kohee ennə də? kisi nivaaDuvak nææ.
— æy monəva də oyə hæTi væDə?
— bisnəs kərannə paTaŋ-gattaTə passe kisi viveekəyak nææ.
— monəva də tamuse kərənə bisnəs? æy dæŋ pot liyanne næddə?
— ee višvə vidyaale innə kaale. dæŋ mamə pot liyanne nææ. mamə pot liyəvənəva.
— pot liyəvənəva?
— mamə pot liyəvaɭa accu-gassəla prəsiddə kərənəva.
— maTə dæŋ teerenəva. tamuse pot liyənəva venuvaTə pot prəsiddə kərannə paTaŋ-genə.
— annə hari, višvə vidyaale innə kaale tamay maŋ pot liyannə aasaaveŋ hiTiye. passe balənəkoTə pot liyə-liyə idəla kisi væDak nææ.
— ehenaŋ dæŋ tamuseTə accu kantooruvəkut tiyenəva də?
— nætuvə, æməti tumaaTə kiyəla eekə vivurtə kereuvet.
dæŋ maasə dekəkəTə vitərə issella jarməniyemmə alut mæsiməkut genna gatta.
— mamat iiye pereeda potak liyəla ivərə keruva.
tamuseTə kiyəla prəsiddə kərəva gannə oonæ.
— eekə bohomə leesiy. maTə piTəpətak evannəko. mokak-də potee namə ?
— 'vijəyaagamənəyəTə perə laŋkaavə'.
— apoy, eekə mudrənəyə kərəvəla kisi prəyoojənəyak nææ.
eevage pot kaudə kiyəvanne?
— æy ehemə kiyanne? mamə aurudu pahak tisse paryeešənə kərəlay eekə liuve.
— tamuseTə bæri də jii sii ii vibhaageTə itihaasə paaDaŋ potak liyannə? mamə oonæ velaavəkə baarəgannaŋ.

11.2 *Explanatory Translation.*

tamuse — višvə vidyaaləŋ — giyaaTə passe — dækəpu — kal!
you — from University — went + Dat. after — saw (padj.) — time
The time I saw you after you went from the University.
(i. e. After what a long time that I saw you since you left the University.)

kohee — ennə + də — kisi — nivaaDuvak — nææ.
where — to come + Q. — any — a vacation (leisure) — no
How to come, there is no leisure whatsoever.

æy — monəva + də — oyəhæTi — væDə ?
why — what + Q — so much — work
Why, what is so much work you have?

bisnəs — kəranna — paTaŋ gattaTə passe — kisi — viveekəyak — nææ.
business — to do — began + Dat. after — any — leisure — no
After I began to do business, there is no leisure at all.

monəva + de — tamuse — kərənə bisnəs?
what — you — do(padj.) business
What business are you doing ?

æy — dæŋ — pot — liyanne — næddə ?
why — now — books — write (emph.) — no + Q.
Why, don't you write books now?

ee — višvə vidyaale — innə — kaale
that — in University — stay(padj.) — time
That was when I was in the University.

dæŋ — mamə — pot — liyanne — nææ
now — I — books — write (emph.) — no
Now I don't write books

mamə — pot — liyəvənəva
I — books — write (C)
I get books written.

pot — liyəvənəva?
books — write (C)
(You) get books written?

mamə — pot — liyəvəla — accu—gassəla — prəsiddə kərənəva.
I — books — write + C + pp. — print + C + pp. — publish.
I get books written and printed and publish them.

maTə — dæŋ — teerenəva
to me — now — understand + invol.
Now I understand.

tamuse — pot — liyənəva — venuvəTə - pot — prəsiddə–kəranna paTaŋ–genə
you — books — write — instead of — books — publish have started (pp.)
You, instead of writing books, have started publishing them.

annə hari — višvə vidyaale — innə kaale tamay — maŋ pot liyannə aasaaveŋ — hiTiye
that's right — in University — staying (padj.) time + emph. — I books to write desire + Abl. — was + emph.
That's right, it was when I was in the University that I had the desire of writing books.

passe — balənəkoTə pot — liyə — liyə
later — looking (padj.) + 'koTə' — books — writing (ctp.)
idəla — kisi væDak — nææ
having stayed (pp) — any benefit — no
When I looked at it later, there is no use in spending time writing books.

ehenaŋ — dæŋ — tamuseTə — accu kantooruvəkut — tiyenəva + də
in that case — now — to you — a printing press also — is + Q.
In that case do you have a printing press also now ?

nætuvə – æməti – tumaaTə kiyəla — eekə — vivurtə kereuvet
without — minister + Dat. having told (pp) — that — opened + 't' ((C)
Why not, it is by the minister that I got it opened also.

dæŋ — maasə dekəkəTə vitərə issella — jarməniyemmə
now — months two + Dat. about before — from Germany + emph.
alut mæsiməkut — genna gatta
new a machine + 't' — brought (C) + for myself
About two months ago, I got down a new machine also from Germany.

mamat — iiye pereeda — potak — liyəla — ivərə keruva
I + 't' — yesterday, day before yesterday (very recently) — a book — having written (pp) finished
I too finished writing a book very recently.

tamuseTə mə kiyəla — prəsiddə kərəva + gannə — oonæ
to you + emph. — having told (pp) — to get it published (C) for myself — must
I must get it published by you.

eekə — bohomə — leesiy
that — very — easy + 'y'
That is very easy.

maTə — piTəpətak — evannəko
to me — a copy — please send
Please send me a copy.

mokak + de — potee — namə ?
what + Q. — of book — name
What is the name of the book ?

vijəyaagamənəyəTə — perə — laŋkaavə
Vijaya's arrival + Dat. — before — Ceylon
'Ceylon before the arrival of Vijaya'

apoy — eekə — mudrənəyə + kərəvəla — kisi — preyoojənəyak nææ
oh — that — having got printed (pp) — any — use no
Oh, getting that printed is of no use.

ee + vaage — pot — kaudə — kiyəvanne ?
that + like — books — who — read (emph.)
Who reads books like that ?

æy — ehemə — kiyanne
why — that manner — say (emph.)
Why do you say that ?

mamə — aurudu pahak tisse — paryeešənə — kərəlay — eekə — liuve,
I — years five right through — research — having done + 'y' — that — wrote.
It is after doing research for full five years that I wrote it.

tamuseTə — bæri + de — jii sii ii vibhaageTə — itihaasə paaDaŋ potak — liyannə ?
to you — cannot + Q. — G.C.E. Examination + Dat — History — lessons book to write
Can't you write a History text book for the G.C.E. Examination ?

mamə — oonæ — velaavəkə — baarə — gannaŋ
I — any + time — shall accept
I shall accept it (for publication) any time.

11.3. *Grammatical notes.*

1. passe — 'after' (preceded by a Dative case noun)

iiTə passe — 'after that'
mahattəya giyaaTə paase
gentleman went + Dat. after = After the gentleman left.

2. kohee ennə + de

where to come + Q. = How to come (in this context)

3. kisi — 'any'

kisi nivaaDuvak nææ
any leisure no = No leisure at all
Cp. væDi alaabəyak kəranne nææ. (L2.)

kisi occurs only in negative sentences and question sentences.
(vide. 9.3.)

4. kərə—kərə and kərənə—gamaŋ — Concurrent Participle.

mamə mee davasvələ paaDaŋ kərənəva. mamə innəva.
I study these days. I am (staying)
mamə mee davasvələ paaDaŋ kərə—kərə innəva.
I stay studying these days. (i.e. I spend my time studying these days.)

kərə—kərə — 'doing and doing' while doing

eyaa rassaavak kərənəva. eyaa igenəgannəva.
He does a job. He learns.
eyaa rassaavak kərə—kərə igenəgannəva
He learns while doing a job.

eyaa paaŋ kapənəva. eyaa paaŋ kanəva.
He cuts bread. He eats bread.
eyaa paaŋ kapə—kapə kanəva.
He eats bread while cutting (bread).
Subject of the Concurrent Participle (ctp.) and the finite verb must be the same.

liyənəva	liyə–liyə
balənəva	balə–balə
badinəva	bædə–bædə
madinəva	mædə–mædə
kanəva	ka–kaa
bonəva	bi–bii
enəva	ævit–ævit
yanəva	gihiŋ–gihiŋ
kərənə–gamaŋ —	'while doing'

eyaa rassaavak kərə—kərə igenə–gannəva.
He learns (studies) while doing a job.
eyaa rassaavak kərənə–gamaŋ igenə–gannəva.
He learns (studies) while doing a job.

kərə–kərə = kərənə–gamaŋ
padj. + gamaŋ doesn't usually occur with the verbs innəva and tiyenəva. padj. + gamaŋ and the finite verb also must have same subject.

5. eyaa pot liyənəva — 'He writes books'
mamə eyaaTə kiyəla pot liyəvənəva.
I — to him having told books write(C) = I get him to write books.
mamə pot liyəvənəva. I get books written.

non—Causative non—Past	*Causative non—Past*	*Causative Past*
liyənəva	liyəvənəva	liyeuva
balənəva	baləvənəva	bæleuva
kapənəva	kappənəva	kæpeuva kæppeuva
badinəva	baddənəva	bæddeuva
madinəva	maddənəva	mæddeuva
kanəva	kavənəva	kæveuva; kæuva
geenəva	gennənəva	gennuva
vavənəva	vavoonəva	væveuva
kərənəva	kərəvənəva	kereuva
gannəva	gannənəva	gænneuva; gænnuva
denəva	devənəva	deveuva
illənəva	illəvənəva	illeuva
hoyənəva	hoyəvənəva	heveuva
hadənəva	hadəvənəva	hædeuva

6. evənəva / yavənəva } — send

mamə tamuseTə liumak evannaŋ. — I shall send you a letter
mamə ehaaTə liumak yavannaŋ. — I shall send a letter there.
maTə piTəpətak evannə — Please send me a copy.

If the movement is from speaker to listener or vice versa evənəva is used. If the movement is elsewhere (to a third person or place) yavənəva is used.

11.4. *Vocabulary.*

bisnəs	— business
accu–gahanəva (pt. a'gæhuva)	— print
teerenəva (pt. teerunaa)	— understand
prəsiddə	— famous
prəsiddə–kərənəva (pt. p'keruva)	— publish
venuvəTə	— instead of
annə hari	— that's right
accu kantooruvə (pl. a'kantooru)	— printing press
kantooruvə (pl. kantooru)	— office
vivurtə	— open (adj.)
vivurtə–kərənəva	— open (ceremoniously, for the first time)
mæsimə (pl. mæsiŋ)	— machine
iiye	— yesterday
pereeda	— day before yesterday
iiye–pereeda	— very recently
piTəpətə (pl. piTəpat)	— copy
evənəva (pt. euva)	— send
yavənəva (pt. yæuva)	— send
paryeešənə	— research
apoy	— oh
mudrənəyə–kərənəva (pt. m'keruva)	— print
itihaase	— history
paaDəmə (pl. paaDaŋ)	— lesson
paaDaŋ potə	— text book
baarə–gannəva (pt. b'gatta)	— accept
issərə	— in the past; before
yannə issərə	— before going
madinəva (pt. mædda)	— rub; polish; iron (clothes)
kapənəva (pt. kæpuva)	— cut
saahityə	— literature
puraavidyaavə	— archaeology
samaajəvidyaavə	— sociology
bhuugooləvidyaavə	— geography
maanəvəvidyaavə	— anthropology
aarthikəvidyaavə	— economics
vidyaavə	— science
pattəree (pl. paattərə)	— newspaper
vikunənəva (pt. vikunuva)	— sell
indiyaavə	— India
pæænə (pl. pææŋ)	— pen
pæŋšələ (pl. pæŋsal)	— pencil
deməḷə	— Tamil

11.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks.

i. .... kisi viveekəyak nææ.

after I started doing business
after I started writing books
after I started doing politics
after I won the election
after I accepted this job
after I finished the examination
after I came here
after I opened this office
after I started learning Sinhalese
after I took that house on rent

ii. .... kisi viveekəyak tibune nææ.

before I came (use non—past infinitive) here (e. g., enne issella)
before I got this machine
before I opened this office
before this gentleman accepted duties (=væDə)
before I got down this car
before we found this house
before we came to reside here
before I finished the examination
about a year ago
about six months ago

iii. mamə .... gedərə innəva.

writing books
publishing books
searching for jobs
typing letters
reading books
growing vegetables
earning money
cooking food
frying fish
making speeches

iv. tamuse .... venuvəTə ....

tea	drink coffee
fish	eat meat
write books	publish books
type letters	read newspapers
search for a house	ask for a transfer
study for the exam.	do politics
go by bus	go walking
make speeches	write to the paper

2. Transform according to model:

i. eyaa pot liyənəva. ——> mamə eyaaTə kiyələ pot liyəvənəva.

lamaya kææmə hadənəva.
eyaa liuŋ dahayak taip-keruva.
æməti-tumaa kantooruvə vivurtə kərənəva.
siripaalə magee pot accu-gahanəva.
eyaa hugak kataa pavattənəva.
goviyo vii væuva.
eyaa gee hæduva.
mahattəya beet genaava.
putaa mehaaTə maaruvak illənəva.
laməya paaŋ kæpuva.

ii. eyaa pot liyənəva. eyaa pot accugahanəva.

——> eyaa pot liyə–liyə accugahanəva.

eyaa rassaavak hoyənəva. eyaa kantooruveŋ kantooruvəTə yanəva.
eyaa bienəs kərənəva. eyaa hugak salli hambəkərənəva.
eyaa beet bonəva. eyaa ispiritaale innəva.
goviyo miris vavənəva. goviyo miris vikunənəva.
æmeti-tumaa kataa pavattənəva. æməti-tumaa gameŋ gaməTə yanəva.
eyaa mee palaatəTə udau kərənəva. eyaa mætivarəne dinənəva.
eyaa kææmə kanəva. eyaa api ekkə kataa kərənəva.
eyaa pot arəgenə kiyəvənəva. eyaa pot vikunənəva.

iii. eyaa koocciye koləbə yanəva. eyaa potak kiyəvənəva.

——> eyaa koocciye koləbə yanə–gamaŋ potak kiyəvənəva.

eyaa bat kanəva. eyaa hugak kataa kərenəva.
eyaa bas-ekə enəkaŋ innəva. eyaa maa ekkə kataakərənəva.
mamə væDə kərənəva. mamə vibhaageTə paaDaŋ kərənəva.
mamə laŋkaavəTə enəva. mamə indiyaavəTat giyaa.
mamə potak gannəva. mamə pææŋəkut gatta.
mamə vii vavənəva. mamə eloolut vavənəva.
eyaa kataa kərənəva. eyaa piTipassə balənəva.
eyaa siŋhələ igenəgannəva. eyaa deməlat igenəgannəva.
eyaa gee balaagannəva. eyaa mal vavənəva.
eyaa kææmə uyənəva. eyaa gee hodəTə balaagannəva.

LESSON TWELVE

12.1. *Conversation* 12

He said that ....

— siripaalə iiye koləbə giyaa də ?
— ou, koləbə giyaa. namut loku-mahattəya kantooruve hiTiye nææ.
— itiŋ ?
— mamə mahattəyage gedərəTə giyaa. ehee di yaŋtaŋ hambə unaa.
— mamə diipu liumə dunna də ?
— ou, dunna. namut mee davasvələ æbæærtu naŋ næti lu
— mokəvatmə nææ kiyəla kiuva də ?
— ou, dænəTə innə ayat as-kərannə veevi də kiyəla bayeŋ innəva kiuva. mee davasvələ amu-dravyə nætuvə mæsiŋvələTə væDə næti lu. ee unat maTə kiuva illuŋ patrəyak evannə kiyəla, sudusukaŋ danvəla. mahattəyage vacəne ahakə daannə bæri nisaa vennə æti.
— kookəTat illuŋ patrəyak liyəla yavannə. maat koləbə giyaamə aayemat mahattəyaTə matak kərannaŋ.

12.2. *Explanatory Translation*

siripaalə — iiye — koləbə — giyaa + də?
Siripala (proper name) — yesterday — Colombo — went + Q
Siripala, did you go to Colombo yesterday?

ou — koləbə — giyaa
yes — Colombo — went.
Yes, I went to Colombo .

namut — loku-mahattəya — kantooruve — hiTiye nææ.
but — big (chief) gentleman — in office — was (emph.) no
But the big 'boss' was not in office.

itiŋ
So?

mamə — mahattəyage — gedərəTə — giyaa
I — of gentleman — to home — went
I went to the gentleman's house.

ehee di — yaŋtaŋ hambə-unaa.
while there — just met
There I just managed to meet him.

mamə diipu — liumə — dunna + də
I gave (padj.) — letter — gave + Q.
Did you give (him) the letter that I gave (you) ?

ou — dunna.
yes — gave
Yes (I) gave.

namut — mee davasvələ — æbæærtu — næti-lu
but — in these days — vacancies — no-it seems
But it seems (it is said) there are no vacancies these days.

mokak-vat-mə — nææ — kiyəla — kiuva + de
what-'vat'-'mə' — no — 'kiyəla — said + Q.
Did he say there are no vacancies at all ?

ou — dænəTə — innə ayat — as + kərannə veevi + de
yes — at present — are(padj.) persons + 'also' — to discontinue might have to + Q.
— kiyəla — bayeŋ — innəva — kiuva.
'kiyəla' — fear + Abl. — stay — said

(He) said (that he) is afraid that he will have to discontinue even some of the persons who are there at present

mee davasvələ — amu + dravyə — nætuvə — mæsiŋvələTə — væDə — næti + lu
these days — raw material — there being no — to machines — work — no + 'lu'

It seems there is no work for machines, there being no raw material these days.

ee unat — maTə — kiuva — illuŋ patrəyak — evannə — kiyəla — sudusukaŋ — danvəla
even then — to me — said — an application — send(req.) — 'kiyəla' — qualifications — having informed.
Even then (he) asked me to send an application stating (informing) (my) qualifications.

mahattəyage — vacəne — ahakə + daannə — bæri — nisaa — vennə æti
of gentleman — word — to disregard (put aside) — cannot — because — may be
(It) may be because (he) cannot disregard your word (request).

kookəTat — illuŋ patrəyak — liyəla — yavannə
which one + Dat + 't' (in any case) — an application — having written — send.
In any case, write an application and send.
maat — koləbə — giyaamə — aayemat — mahattəyaTə — matak-kərannaŋ
I too — Colombo — when gone — again . — to gentleman — shall remind.
I too shall remind (it to) the gentleman again when I go to Colombo.

12.3. *Grammatical notes.*

1. yaŋtaŋ hambə-unaa.
   hambə-unaa — 'met'
   yaŋtaŋ hambə-unaa — 'just managed to meet'
   yaŋtaŋ hoyaa-gatta — 'just managed to find out'

2. æbæærtu nææ — 'there are no vacancies'
   æbææṭru næti lu — 'It is said there are no vacancies'

hoday + lu	—>	hodə lu
bææ + lu	—>	bæri lu
puluvaŋ + lu	—>	pluvaŋ lu
yanəva + lu	—>	yanəva lu

3. mokəvat mə nææ. mahattəya eekə kiuva.
There is nothing at all. The gentleman said that.

mahattəya mokəvat mə nææ kiyəla kiuva.
The gentleman said that there is nothing at all.

kiyəla can be substituted with y

mahattəya æbææртu nææ kiyəla kiuva.
mahattəya æbææртu nææy kiuva
mahattəya maTə rassaavak denəva kiyəla kiuva.
mahattəya maTə rassaavak denəvay kiuva
kiyəla can also be deleted.

mahattəya æbææртu nææ kiyəla kiuva
mahattəya æbææртu nææ kiuva.
mahattəya maTə rassaavak denəva kiyəla kiuva
mahattəya maTə rassaavak denəva kiuva.

However, if the report part of the sentence, (e. g., æbææртu nææ and maTə rassaavak denəva in the above sentences) are questions, kiyəla vacannot be substituted by *y*, but it can be deleted. e.g.,

mahattəya mageŋ rassaavə baarəgannəva də kiyəla æhuva.
mahattəya mageŋ rassaavə baarəgannəva də æhuva.

The word order of these sentences can be changed thus: putting report part of the sentence at the beginning or end:

rassaavə baarəgannəva də kiyəla mahattəya mageŋ æhuva.
mahattəya mageŋ æhuva rassaavə baarəgannəva də kiyəla.

4. dænəTə innə ayə as-kərannə veevi də? ee gænə bayeŋ innəva
Will those there at present have to be discontinued? About that he is afraid.
dænəTə innə ayə as-kərannə veevi də kiyəla bayeŋ innəva.
He is afraid that those there at present will have to be discontinued.

5. amu-dravyə nææ. eekə nisaa mæsiŋvələTə væDə nææ.
no raw material. Therefore no work for machines

amu-dravyə nætuvə mæsiŋvələTə væDə nææ.
There being no raw material, there is no work for the machines.

6. sudusu — sudusu-kəmə
suitable (adj.) — suitability (N)
hodə — hodə-kəmə 'goodness'
væDi — væDi-kəmə 'too-muchness'
loku — loku-kəmə 'bigness'

7. mamə koləbə giyaa. mamə mahattəyaTə matak-kəranuaŋ.
I went to Colombo. I shall remind (it to) the gentleman.

mamə koləbə giyaa-mə məhattəyaTə matak — kərannaŋ.
When I have gone to Colombo (i.e. when I finish going to Colombo) I shall remind it to the gentleman.

verb (pt.) + mə: Always the past tense of the verb precedes mə in this context. Finite verb may be past or non—past.

12.4. *Vocabulary.*

loku	—	big
loku-mahattəya	—	big boss
denəva (pt. dunna)	—	give
æbæærtuvə (pl. æbæærtu)	—	vacancy
dæneTə (dæŋ-Tə)	—	at present
as-kərənəva (pt. a'keruva)	—	discontinue
bayə	—	fear
amu	—	raw
amu-dravyə	—	raw material
illənəva (pt. illuva)	—	ask for
illuŋ patrəyə (pl. i'patrə)	—	application
sudusukəmə (pl. sudusukaŋ)	—	qualification; suitability
dannənəva (pt. dænnuva)	—	inform
vacəne (pl. vacənə)	—	word
ahakə	—	away
ahakə-daanəva (pt. a'dæmma)	—	throw away: disregard
ahakə-yanəva (pt. ahakə-giyaa)	—	go waste
ahak-kərənəva (pt. a'keruva)	—	put aside
ahak-venəva (pt. a'unaa)	—	get aside
aayemat aayet	—	again
matak-kərenəva (pt. m'keruva)	—	remind
matak-venəva (pt. m'unaa)	—	come to memory
higə	—	scarse; scanty
aliya (pl. ali)	—	elephant
paas-kərenəva (pt. p'keruva)	—	pass (exam. etc.)
ahanəva (pt. æhuva; æhæuva)	—	ask; listen
porondu-venəva (pt. p'unaa)	—	promise
sinduvə (pl. sindu)	—	song
sindu-kiyənəva (pt. s'kiuva)	—	sing
paDiyə (pl. paDi)	—	salary
vahanəva (pt. væhuva; væhæuva)	—	close; shut
sellaŋ-kərənəva (pt. s'keruva)	—	play
Tæksiyə (Tæksi)	—	Taxi
paniviDee (pl. paniviDə)	—	message
nidaa-gannəva (pt. n'gatta)	—	sleep
nægiTinəva ((pt. nægiTTa)	—	get up; wake up
vaaDi-venəva (pt. vaaDi-unaa)	—	sit
tiyənəva (pt. tibba)	—	place, keep
laabə (adj)	—	cheap

7—15468

12.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks.

i. loku mahattəya .... nææ.

was in the office
gave me a job
spoke to me
was working in the office
comes to office today
ask (tell) to do this
did ask for the books
did accept the application
drives this car
eats meat
does sit on this chair
gave me a message

ii. mee davasvələ .... lu.

no vacancies what so ever
Siripala does not work well
doesn't rain there
the train doesn't come on time
he studies for the examination
vegetables are very cheap
jobs are very scarce
cultivations are prosperous
elephants come to their fields
to him there is no leisure

iii. eyaa .... kiyəla kiuva.

there are no vacancies
will give me a job
can come to the meeting
willing to make a speech
won the election
passed the examination
will not come to the class today
not give the house on rent
not accept the transfer
not go to see the big boss
has qualifications for that job
not giving the salary today

iv. mahattəya .... eekə kiyannə porondu-unaa.

when gone to Colombo
when he met the boy
when he awoke
when he found a job
when he took residence in the new house
when my speech is finished

after eating (food)
when the office opened
when the vacation started
when salary is given
when raw material is brought
when work is stopped

2. Transform according to model:

i. mee davasvələ æbæærtu nææ. —→ mee davasvələ æbæærtu næti lu.
mee davasvələ ehee rasne nææ.
eyaaTə adə salli dennə bææ.
laməya kææmə hadannə danne nææ.
mee laməyaTə lassənəTə sindu kiyannə puluvaŋ.
ee gee mahattəyaTə puñci væDiy.
iiye mætivarəneŋ mahattəya dinuva.
iiye siripaalə kataavak pævættuva.
dæŋ mahattəyage gee hadala ivəray.

ii. eyaa la*g*ə salli koccərə tiyenəva də? eekə api danne nææ.
—→ eyaa la*g*ə salli koccərə tiyenəva də api danne nææ.
eyaa dinəy də? eekə api kiyannə danne nææ.
koocciyə velaavəTə yay də? eekə apiTə tavəmə kiyannə bææ.
laməya mehee hu*g*ak kal væDə kəray də? eekə kaaTəvat kiyannə bææ.
ehee monəva laabə də? eekə kauruvat danne nææ.
eyaa koccərə paDi gannəva də? eekə api danne nææ.
eyaa meheeTə kæməti də? eekə api danne nææ.
eyaa salli bæŋkuve dæmma də? eekə api danne nææ.
eyaa potə meese uDə tibba də? eekə eyaaTə matekə nææ.

iii. mamə kolə*b*ə giyaa. etəkoTə mahattəya rassaavak dunna.
—→ mamə kolə*b*ə giyaamə mahattəya rassaavak dunna.
iskoole væhuva. etəkoTə lamay sellaŋ kərannə giyaa.
kantooruvə æriya. etəkoTə api vædə paTaŋ-gatta.
bas-ekə magə di kæDuna. etəkoTə api Tæksiyeŋ aava.
mahattəya kantooruve di hambə unaa. etəkoTə mamə paniviDee kiuva.
mahattəyaTə saniipə næti unaa. etəkoTə mamə beet genat dunna.
eegollə ennə parakku unaa. etəkoTə api gee venə kenekuTə dunna
loku mahattəya udee nægiTTa. etəkoTə tee-ekak illuva.
eyaa beet biuva. etəkoTə eyaa nidaa gatta.
eyaaTə paDi læbuna. etəkoTə eyaa geval kuli geuva.
kantooruwe væDə paTaŋ-gatta. etəkoTə hæmoomə aapahu aava.

LESSON THIRTEEN

13.1. *Conversation* 13.

Two friends at a public meeting.

— misTə gunəpaalə hambəvenə balaaporottuvenuy mamə mee ræsviiməTə aave.
— kohomə də misTə siriseenə danne mamə adə enə bavə ?
dænviimvələ magee namə tibune nææ.
— ee unaaTə mamə dænə-gatta. misTə gunəpaalə adə kataavak pavattənə bavat dænə-gatta.
mamə væDiyemmə aave misTə gunəpaaləge kataavə ahanə balaaporottuveŋ.
— monəva kərannə də ? meeke saŋvidhaayəkəyo geDərəTəmə ævidiŋ aaraadənnaa kəlaa.
itiŋ nææвit bææ ne.
— nææвit bææ neennaŋ. mee vagee avastaavələdi misTə gunəpaalə vaage ayə idiriyəTə ævilla saTaŋ kərannə oonæ.
— saTaŋ kərannə oonæ tamay. namut mamə kataakərənəvaTə væDiyə kæmətiy liyannə
— ekə atəkiŋ balənəkoTə liyənə-ekə væDiye hodə tamay.
mamə kiyeuva misTə gunəpaalə pattərə sa*g*əraavələTə liyaapu lipi koovat vaage. eeva bohomə agey.
— misTə siriseenəTat bohomə ageeTə liyannə puluvaŋ ne.
narəkə də lipiyak dekak liuvaamə ?
— liyannə puluvaŋ tamay. namut mamə liyənəvaTə væDiye kiyəvannə kæmətiy.
— ou, mee vagee prasnə gænə liuvaa mə saməharu taraha venəvat ne.
— eekə ættə. namut taraha venne ekə pættay. anik pættə yaalu venəva needə ?

13.2. *Explanatory Translation.*

misTə gunəpaalə — hambəvenə — balaaporottuvenuy — mamə — mee ræsviiməTə — aave
Mr. Gunapala (Pr. N.) — meeting (padj.) — hope + 'y' — I — this meeting + Dat. — came
It is with the hope of meeting you (Mr. Gunapala) that I came to this meeting.

kohomə + də — misTə siriseenə — danne — mamə — adə — enə — bavə
how — Mr. Sirisena (Pr. N.) — know+emph. — I — today — come (padj.) — 'bavə'
How do you (Mr. Sirisena) know of the fact that I am coming today ?

dænviimvələ — magee — namə — tibune — nææ.
in notices — my — name — was + emph. — no
My name was not in the notices.

ee unaaTə — mamə — dænə + gatta
inspite of that — I — got to know
Inspite of that, I got to know (of that.)

misTə gunəpaalə — adə — kataavak — pavattənə bavat — dænəgatta
Mr. Gunapala — today — a speech — making + 'bavə' + 't' — got to know
I got to know the fact that you are making a speech also today.

mamə — væDiyeŋ + mə — aave — misTə gunəpaaləge — kataavə ahanə — balaaporuttuveŋ
I — mostly — came + emph. — Mr. Gunapala's — speech — listen (padj.) — hope + abl.)
I came mainly with the hope of listening to your (Mr. G's) speech.

monəva — kərannə də
what — to do — Q
What to do? (= Can't help it.)

meeke — saŋvidhaayəkəyo — gedərəTə+mə — ævidiŋ — aaraadənaa+kəlaa
of this — organizers — to home+emph. — having come invited
The organizers of this came right to my home and invited.

itiŋ — nææνit — bææne.
so — without coming + cannot — isn't it
So, cannot help coming isn't it?

nææνit — bææ — neennaŋ.
without coming — cannot — of course
Of course, you cannot help coming

mee vagee — avastaavələ + di — misTə gunapaalə vaage ayə — idiriyəTə — ævilla saTaŋ + kərannə — oonæ
this like — occasions + in — Mr. Gunapala like persons — to front — having come — to fight — must
In occasions like this, people like you (Mr. G.) must come forward and fight.

saTaŋ + kərannə — oonæ — tamay —
fight + to do — must — emph.
Must fight of course.

namut — mamə — kataa + kərənəvaTə — væDiyə — kæmetiy — liyannə
but — I — to speaking — more — like + 'y' — to write.
But I like to write more than I like to speak.

ekə atəkiŋ — balənəkoTə — liyənə + ekə — væDiyə — hodə — tamay
one side + from — when looking — writing — more — good — emph.
When looking from one side (aspect) writing is better, of course.

mamə kiyeuva — misTə gunəpaalə — pattərə sagəraavəleTə liyaapu — lipi — koovat vaage
I read (pt.) — Mr. G. — newspapers magazines + Dat. wrote (padj.) — articles — almost all
I read almost all the articles that you (Mr. G.) wrote to newspapers and magazines.

eeva — bohomə — agey
those — very — fine + 'y'
They are very fine.

misTə siriseenəTat — bohomə ageeTə — liyannə — puluvan + ne
to Mr. S. also — very well (advb.) — to write — can + isn't it
You (Mr. S.) too can write very nicely, can't you?

narəkə + də —lipiyak dekak — liuvaamə
bad + Q. — an article (or) two — when written
Is it bad, if you wrote an article or two ?
(= What if you wrote an article or two?)

liyannə — puluvaŋ — tamay
to write — can — emph.
(I) can write of course

namut — mamə — liyənəvaTə — væDiyə — kiyəvannə — kæmətiy
but — I — write + Dat. — more — to read — like + 'y'
But I like to read more than (I like) to write.

ou, — mee vagee — prasnə—gænə — liuvaamə — samэharu tarəha vəneva + 't' — ne
yes — this like — questions+about — when wrote — some(an.) angry become + 't' —isn'it
Yes, when (one) writes on problems like this, some get angry also isn't it?

eekə ættə
that true
That is true

namut — taraha + venne — ekə pættay
but — get angry + emph. — one side + 'y'
But it is only one side that gets angry.

anik — pættə — yaalu + venəva — needə
other — side — become friendly — isn't it
The other side becomes friendly, isn't it?

13.3. *Grammatical notes.*

1. mamə adə enəva. eekə siriseenə dannəva.
   I come today. That Sirisena knows.
   mamə adə enə-bavə siriseenə dannəva.
   Sirisena knows that I come today

2. itiŋ mamə næævit bææ.
   so I having not come cannot.
   So I have to come. I cannot stay without coming.
   Same as, enne nætuvə bææ.

   mamə veelaasəniŋ væDəTə yanəva. nætuvə bææ.
   I go to work early. cannot do (without doing so)
   mamə veelaasəniŋ væDəTə nogihiŋ bææ.
   I early to work not—having—gone cannot.
   I cannot (do) without going for work early.

   Similarly,
   maaruvak nogenə bææ.
   a transfer not having taken cannot = Cannot do without getting a transfer.
   vihaare nobəla bææ. 'Cannot (do) without seeing the temple.
   vihaare nobəla aapahu ennə bææ. Cannot come back without seeing the temple.

balənəva	no + baləla	⟶	nobəla
kiyənəva	no + kiyəla	⟶	nokiya
liyənəva	no + liyəla	⟶	noliya
hoyənəva	no + hoyəla	⟶	nohoya

kərənəva	no + kərəla	—→	nokərə
venəva	no + velaa	—→	novii
badinəva	no + bædəla	—→	nobædə
madinəva	no + mædələ	—→	nomædə
gannəva	no + genə	—→	nogənə
kanəva	no + kaala	—→	nokaa
bonəva	no + billa	—→	nobii
denəva	no + diila	—→	nodii

Form of the past participle in the third column is based on the form in use in the Literary language. baləla (Sp.) balaa (Lit.), —bala (with the final vowel short) when preceeded by no.

3. mamə kataakərənəvaTə væDiyə liyannə kæmətiy

   I speak + 'Tə' more to write like + 'y'

   I like to write more than I like to speak. (= I like writing more than speaking)

   mamə mee potəTə væDiyə arə potəTə kæmetiy

   I this book + 'Tə' more that book + 'Tə' like + 'y'

   I like this book more than (I like) that book.

   mamə nikaŋ innəvaTə væDiyə væDəkərannə kæmətiy

   I stay doing nothing + Tə more to work like + 'y'

   I like to work than to stay doing nothing.

4. lipi koovat vaage

   articles which ones (inan.) + 't' like

   almost all articles.

   eegolle kaurut vaage

   they which ones (an.) + 't' like = almost all of them

   api kaurut vaage — we almost all' = almost all of us

5. lipiyak dekak

   an article two (indef.) = an article or two

   minihek dennek — a man or two = one or two men

13.4. *Vocabulary.*

misTə	—	Mister
ræsviimə (pt. ræsviim)	—	meeting
danvənəva (pt. dænnuva)	—	inform
dænviimə (pl.dænviim)	—	notice
ræs-venəva(pt.ræs-unaa)	—	meet(Vb.)
danvənəva (pt. dænnuva)	—	inform
dænəgannəva (pt. d'gatta)	—	get to know
væDiyemmə	—	mostly
saŋvidhaayəkəya (pl. saŋvidhaayəkəyo)	—	organizer
aaraadənaavə (pl. aaraadənaaval)	—	invitation
aaraadənaa kərənəva	—	invite
ævidiŋ (= ævit)	—	having come

avasthaavə (pl. avasthaaval) — occasion; opportunity
idiriyəTə — to the front
idiripiTə — in front of
saTənə (pl. saTaŋ) — fight; battle
saTaŋ kərənəva — fight
atə — side; direction; hand
kiyəvənəva (pt. kiyeuva) — read
pattəree (pl. pattərə) — newspaper
sagəraavə (pl. sagəraaval) — magazine; periodical
lipiyə (pl. lipi) — article; letter.
agee — value
agey — is fine; is of value
ageeTə — nicely; finely
tarəha — anger
tarəha-venəva (pt. t'unaa) — get angry
ættə — truth
yaalu — friendly
yaaluva (pl. yaaluvo) — friend
yaalu-venəva (pt. y'unaa) — become friends
yaalu-kəmə — friendship
kookat — whichever one; every one (inan.)
kookat vaage — almost every one
koova — whichever ones (inan.)
kiipə — several (adj.)
kiipəyak — several ones (inan.)
kiipə-denek — several persons
dostərə mahattəya — doctor (dostərə kenek — a doctor)
pahasu — easy
paaDu (adj) — loss (paaDuvə (N))
viyədaŋ kərənəva (pt. v'keruva) — spend (money)
aDu — less
tamaŋ — oneself
nikaŋ innəva — stay doing nothing.
nikaŋ enəva — come without any purpose
nikaŋ denəva — give free
nikaŋ — for nothing; without any purpose; free

13.5. *Exercises*

1. Fill the blanks.

i. .... mamə ræsviiməTə aave.

it is with the hope of meeting you
it is with the hope of listening to your speech
it is to meet you
it is to make a speech
it is with great pleasure (satuTə)
it is with great difficulty
it is with ill-health
it is with the hope of seeing the minister

ii. .... tamuse danne kohomə də ?

that I come here today
that I make a speech
that I like to read this type of book
that I hope to convene a meeting
that I am in this school
that I went to Colombo yesterday
that I was in the University yesterday
that I am angry with you
that I am not well
that I am friendly with the big boss

iii. narəkə—də ....

if you wrote a letter or two to newspapers
if you build a house or two in this area.
if you type several letters
if you find out (for yourself) a job
if you make two or three speeches
if you went for a holiday
if you learned a little Sinhalese
if you ask for little more salary
if you stay confined to home doing nothing
if you read almost all my articles

2. Transform according to model.

i. mamə ræsviimeTə yanəva. eekə væDiyə ho*d*ay.
—→ mamə ræsvimeTə yanə-ekə væDiyə ho*d*ay.

mamə adat gedərə innəva. eekə væDiyə ho*d*ay.
tamuset kataavak pavattənəva. eekə væDiyə ho*d*ay.
eyaa leesiyeŋ dinənəva. eekə væDiyə ho*d*ay.
eyaa mee dostərə mahattəyageŋ beet gannəva. eekə væDiyə pahasuy
eyaaTə maaruvak læbune næ. eekə eyaaTə karədəray.
eyaaTə dæŋ sindu kiyannə bæ. eekə apiTə paaDuy.
eyaa vibhaageŋ paas-unaa. eeke apiTə loku satuTak.
adə kantooruvə veelaasəniŋ væhuva. eekə hu*g*ak denaaTə pahasuy.
eyaa væDə no-kərə nikaŋ innəva. eekə loku prasnəyak
tamuse tavəmat væDə paTaŋ gatte næ. eekə bohomə værədiy.

ii. mamə kataa-kərənəva. mamə liyənəva.
—→ mamə kataa-kərənəvaTə væDiyə liyənəva.

mamə kantooruve-di væDə kərənəva. mamə gedərədi væDə kərənəva.
eyaa salli hambə kərənəva. eyaa salli viyədaŋ kərənəva.
eyaa pot kiyəvənəva. eyaa pot salli diila gannəva.
eyaa væDə kərənəva. eyaa kataakərənəva.
eyaa rassaavəTə yanəva. eyaa gedərə innəva.

mehee minissu vii vavənəva. mehee minissu kurakkaŋ vavənəva.
eegolle apit-ekkə tarəha venəva. eegolla apit ekkə yaalu venəva.
eyaa koocciyəŋ yanəva. eyaa bas-əkəŋ yanəva.
eyaa væDəkarənəva. eyaa paDi gannəva.
ee mahattəya rassaavə kərənəva. ee mahattəya bisness kərənəva

iii. ee palaatə rasney. mee palaatə rasney.
—→ ee palaatəTə væDiyə mee palaatə rasney.

mee laməya yanə iskoole duray. mamə yanə iskoole duray.
mee paarə hoday. ee paarə hoday.
koocciyəŋ yanə-ekə laabay. bas-ekeŋ yanə-ekə laabay.
dæŋ yanəva pahasuy. hændææveTə yanəva pahasuy.
laməyage unə udee aDuy. laməyage unə dæŋ aDuy.
mee tee rasay. laŋkaave tee rasay.
api issella hiTəpu gee alut. mee gee alut.
laməya ee iskooleTə kæmətiy. laməya mee iskooleTə kæmətiy.

iv. eyaa ee kaale pot kiyəvənəva. eyaa dæŋ pot kiyəvənəva.
—→ eyaa ee kaaleTə væDiyə dæŋ pot kiyəvənəva.

mamə iiye væDə keruva. mamə adə væDə keruva.
eyaa meheeTə kæmətiy. mamə meheeTə kæmətiy.
mahattəya mee palaatə dannəva. mamə mee palaatə dannəva.
mamə koopi bonəva. mamə tee bonəva.
mahattəya raTəTə væDə kərənəva. mahattəya gaməTe væDə kərənəva.
ee gollə dæŋ paaŋ kanəva. eegollə dæŋ bat kanəva.
mamə paŋsələ balannə yannə kæmətiy. mee mahattəya paŋsələ balannə yannə kæmətiy.
eyaa paDi gannəva. mamə paDi gannəva.
ee mahattəya raTəTə væDə kərənəva. ee mahattəya tamaŋTə væDə kərəgannəva.

LESSON FOURTEEN

14.1. *Conversation* 14

Accepting an invitation.

— mee maase visipas-venida apee iskoole saahityə saŋgəməye ræsviimak tiyenəva. mahatməyaTə aaraadənaa-kərannay api aave.

— mee davasvələ naŋ maTə væDi viveekəyak nææ.

— anee, bææ kiyannə epaa. kohomə hari ennə oonæ. ræsviiməTə passe vividhə prəsaŋgekut tiyenəva.

— vividhə presaŋgəyak ?

— ou, iskoolə laməyiŋgə gaayənə vaadənə vagəyak. punci naaTyəkut tiyenəva. apee iskoole bohomə lassənəTə sindu kiyannə naTannə puluvaŋ lamay innəva.

— mamə naŋ ennə bohomə kæmətiy. koccərə velaa ganiy də kiyənə-ekay prasne.

— væDi velaavak ganne næææ. utsavee paTaŋ ganne hændææve tunəhamaarəTə. hayəhamaarə venəkoTə okkomə ivərə veevi. mahatməyaTə hugak væDə tiyenəva naŋ vividhə prəsaŋgeTə vitərak-vat ennə.

— næææ, mamə tunəhamaarəTə-mə ennaŋ. aaraadənaa kəlaaTə bohomə istutiy.

— api bohomə satuTuy aaraadənaavə piligattaTə. api gihiŋ ennaŋ.

14.2. *Explanatory translation.*

mee maase-visipas—venida — apee iskoole — saahityə saŋgəməye — ræsviimak — tiyenəva
this month + in — 25th day + gen. — our school + in — literary association + of — a meeting — there is
There is a meeting of the literary association of our school on the twenty fifth of this month

mahatməyaTə — aaraadənaa kərannay — api — aave
to you (gentleman) — to invite + 'y' — we — came + emph.
It is to invite you, sir, that we came.

mee davasvələ — naŋ — maTə — væDi viveekəyak — næææ.
these days + in. — of course — to me — much leisure — no.
These days of course, I don't have much leisure.

anee — bææ — kiyannə — epaa.
please — cannot — to say — don't
Please don't say that you cannot.

kohomə hari — ennə — oonæ
somehow or other — to come — must
(You) must come somehow or other.

ræsviimaTə — passe — vividhə prəsaŋgekut — tiyenəva.
to meeting — after — a variety entertainment + 't' — there is
There is a variety entertainment also after the meeting.

vividhə prəsaŋgəyak
A variety entertainment ?

ou, — iskoole — laməyiŋge — gaayənə vaadənə — vagəyak
yes — of school — of children — vocal music (singing) instrumental music — some.
Yes, some (programme) of vocal and instrumental music of school children.

puñci — naaTyəkut — tiyenəva
small — play + 't' — there is
There is a playlet also.

apee iskoole — bohomə lassənəTə — sindu + kiyannə — naTannə puluvaŋ lamay — innəva
our school + in — very beautifully — to sing — to dance can children — there are
In our school there are children who can sing and dance very beautifully.

mamə — naŋ — ennə — bohomə kæmətiy.
I — of course — to come — very like
As for myself, I like very much to come.

koccərə — velaa — ganiy + də — kiyənə—ekay — prəsne.
how much—time — might take + Q. — 'kiyənə + ekay' — question
The question is (that) how much time it will take.

væDi velaavak — ganne — næ.
much a time. take + emph. — no
It does not take much time.

utsəvee — paTaŋ—ganne — hændææve — tunəhamaarəTə
ceremony — start + emph. — in evening — three + half + Dat.
The ceremony starts at half past three in the afternoon.

hayəhamaarə — venəkoTə — okkomə — ivərə veevi
six + half — become (padj.) + koTə — all — finish might be
When it becomes half past six, (i.e. by half past six) everything might be over.

mahatməyaTə — hugak væDə — tiyenəva + naŋ vividhə prəsaŋgəTə — vitərak + vat — ennə
to (you) gentleman — much work — if there is — to variety entertainment— only + 'vat' come (req.)
If you have lot of work, please come at least for the variety entertainment.

næ — mamə — tunəhamaarəTə + mə — ennaŋ
no — I — three + half + 'mə' — shall come
No, I sall come right at half past three.

aaraadənaa kəlaaTə — bohomə — istutiy
invited + Dat. — very — thanks + 'y'
Thank you a lot for inviting.

api — bohomə — satuTuy — aaraadənaavə — piligattaTə
we — very — happy + 'y' — the invitation — accepted + Dat.
We are very happy that (you) accepted the invitation.

api — gihiŋ ennaŋ
we — having gone shall come
We shall go (now) and come (later). = (We take your leave).

14.3 *Grammatical notes.*

1. mahatməya = same as mahattəya but used in learned conversation.

2. epaa — 'don't; don't want.'

   bææ kiyənəva
   cannot say = say that (one) cannot.
   bææ kiyannə epaa
   cannot to say don't = (please) don't say that (you) cannot
   maTə nikaŋ tee ekak oonæ
   to me a plain tea want = I want a cup of plain tea
   maTə nikaŋ tee ekak {epaa / oonæ nææ} — I don't want a cup of plain tea.

3. vagəyak

   pot — 'books'
   pot vagəyak — some (indefinite) books.
   gaayənə vaadənə —'singing and instrumental music'
   gaayənə vaadənə vagəyak — 'some (indefinite) singing and instrumental music'
   lamay dennek aava — Two children came
   lamay vagəyak aava — 'Some (indefinite) children came.'

4. aaraadənaa kəlaaTə istutiy.

   aaraadenaa kəlaa. istutiy.
   invited. thanks
   aaraadənaa kəlaaTə istutiy.
   invited + Dat. thanks. Thanks for inviting.

   mahattəya — ee minihaTə a*D*ə-gæhuva
   The gentleman called that man.
   mahattəya ee minihaTə a*D*ə-gæhuvaTə aave nææ.
   gentleman that man + Dat. called + Dat. came + emph. no
   Although the gentleman called that man (he) did not come

   mahatteya {aave / enne} nææ. — The gentleman {did not / doesn't} come.

   mahatteya {aave / enne} naetuvaTe api taraha nææ.

   Although the gentleman {did not / does not} come, we are not angry.

8—15468

5. gihiŋ ennaŋ — 'shall go and come' (Popular way of taking leave. ennaŋ only is also used in this context.)

14.4. *Vocabulary.*

saahityə	—	literature
saŋgəməyə / samitiyə	—	association
epaa	—	don't; don't want
saŋgiite (Lit. saŋgiitəyə)	—	music
vividhə prəsaŋge (Lit. v'prəsaŋgəyə)	—	variety entertainment
gaayənə	—	vocal music
vaadənə	—	instrumental music
naaTyə (pl. naaTyəval)	—	play
utsəvee (pl. utsəvə)	—	ceremony; function
istuti	—	thanks
piligannəva (pt. p'gatta)	—	accept
a*D*əgahanəva (pt. a'gæhuva)	—	call
saŋgiitə bhaanDə	—	musical instruments
noona (pl. noonəla; noonavəru)	—	lady, mistress
(ee mahattəyage) noona	—	(that gentleman's) lady (i.e. wife)
misis	—	Mrs.
paləturu	—	fruit (pl.)
bedənəva (pt. beduva)	—	divide; serve (food)
saŋgrəha kərənəva (pt. s'keruva)	—	treat
udauvə (pl. udau)	—	help (N)
udau kərənəva (pt. u'keruva)	—	help (vb)
viyədaŋ kərənəva (pt. v'keruvə)	—	spend
tarə*g*ə kərənəva (pt. t'keruva)	—	compete
tarə*g*e (pl. tarə*g*ə)	—	competition.
taraha	—	angry; anger
taraha venəva	—	be angry
tææggə (pl. tææəgi)	—	gift; prize

14.5. *Exercises.*

1. Fill the blanks.

   i. .... api aave.

   to meet you, Sir
   to invite you, Mr. Siripala
   to invite you, Mrs. Siripala
   to call
   to see the child
   to buy some books
   to see the variety entertainment
   to buy some (a few) fruits
   to sell some tickets
   to go with you

ii. .... epaa

say cannot
say no
say (you) have (= there is)
say yes
eat this curry
serve more rice to me
earn too much money
get angry
get friendly with him
delay the rent
drive like this

iii. .... maŋ danne nææ.

how much (he) will take
how much salary (he) will give
how much for a ticket it will be
how many friends there will be
how many days he will stay there
how many rupees you will need
how many invitations they will send (here)

iv. .... bohomə istutiy

for accepting the invitation
for inviting me
for sending that letter
for coming to meet me
for showing me the temple
for treating us well
for coming this way
for helping me
for giving me the news
for teaching us

2. Transform according to model

i. mahattəya aaraadənaavə piligatta. eekəTə api satuTuy.
→ mahattəya aaraadənaavə piligattaTə api satuTuy.

mahattəya mehee padinciyəTə aava. eekəTə api kæmətiy.
mamə mehaaTə maaruvak gatta. eekəTə eegollə hæmoomə tarəhay.
mamə eyaaTə udauvak kəlaa. eekəTə eyaa maTə tææggak dunna.
mamə hodəTə væDə kəlaa. mahattəya paDi væDi keruva.
eyaaTə vihaareTə yannə læbuna. eekəTə eyaa bohomə satuTuy.

ii. eyaa ræsviimaTə aava, namut kataavak pævættuve nææ.
—→ eyaa ræsviimaTə aavaTə kataavak pævættuve nææ.

eyaa laŋkaave auruddak hiTiya. namut anuraadəpuree gihilla nææ.
eyaa paDi gannəva. namut koy velaave-vat eyaa la*g*ə salli nææ.
eyaaTə væDə puluvaŋ (unaa). namut eyaa ho*d*əTə væDə kəranne nææ
api ehee yanne nææ. namut api eyaa ekkə tarəha nææ.
eyaaTə salli tibuna. namut eyaa viyədaŋ kəranne nææ.
eyaaTə salli nææ. namut eyaa satuTeŋ innəva.
eyaa dinuve nææ. namut eyaa aayet tarə*g*ə kərənəva.
eyaaTə væDi væDak nææ. namut hu*g*ak paDi hambəvənəva.

3. Say in Sinhalese.

It is after a long time that I came here.
Whom to invite is the question.
Somehow or other I must go.
All will be over by six o'clock.
It will start by quarter past six in the evening.
The train takes three hours.
There are seventy-two miles from Colombo to Kandy.
How far it is from here to Polonnaruva?
How long it will take ?
They can sing very beautifully.

WRITING SYSTEM

1. Vowel Letters :

අ a	ආ aa	ඇ æ	ඈ ææ
ඉ i	ඊ ii	උ u	ඌ uu
ඍ r̥	ඎ r̥r̥	එ e	ඒ ee
ඓ ai	ඔ o	ඕ oo	ඖ au

2. Consonant Letters :

ක k	ඛ kh	ග g	ඝ gh	ඞ ŋ
ච c	ඡ ch	ජ j	ඣ jh	ඤ ñ
ට T	ඨ Th	ඩ D	ඪ Dh	ණ ɳ
ත t	ථ th	ද d	ධ dh	න n
ප p	ඵ ph	බ b	භ bh	ම m
ය y	ර r	ල l	ව v	

ශ š	ෂ š	ස s	හ h	ළ l	ං ŋ

ඟ *g*	ඬ *D*	ඳ *d*	ඹ *b*

3. Diacritical marks representing vowel sounds.

These are added to the basic form of the letters which represent consonant sounds.

්, ් showing the absence of a vowel sound after the consonant sound.

් with ක් k, ග් g, ජ් j, ඤ් n, ත් t, ද් d, න් n

ප් p, ය් y, ර් r, ල් l, ශ් š, ස් s, ළ් l

් with ච් c, ට් T, ඩ් D, බ් b, ම් m, ව් v,

ා represents aa : කා kaa මා maa

ැ ,, æ : කැ kæ, මැ mæ

ෑ ,, ææ : කෑ kææ මෑ mææ

ි ,, i: කි ki මි mi

ී ,, ii: කී kii මී mii

ු, ු represent u,

ු with කු ku, ගු gu, තු tu, භු bhu, ශු šu, රු ru

ු with චු cu, ඡු chu, ජු ju, ඤු nu, ටු Tu, ඨු Thu, ඩු Du

ණු nu, ථු thu, දු du, ධු dhu, නු nu, පු pu, ඵු phu, බු bu

මු mu, යු yu, ලු lu, වු vu, ෂු su, හු hu,

ෟ ළු lu, (= ළ + ෟ)

ූ ූ represent uu: කූ kuu මූ muu. ූ with letters with which ු is used.

ූ with letters with which ු is used.

ළ + ෟෟ > ළූ

ෙ	represents e:	කෙ ke	මෙ me
ෙ ්	represents ee:	කේ kee	මේ mee
ෛ	represents: ai	කෛ kai	මෛ mai
ෙ ා	represents o:	කො ko	මො mo
ෙ ෝ	represents oo:	කෝ koo	මෝ moo
ෙ ෟ	represents au:	කෞ kau	මෞ mau
ෘ	represents ru:	කෘ kru	මෘ mru
්‍ර ෲ	represents ruu:	කෲ kruu	මෲ mruu
්‍ර	represents rə:	ක්‍ර krə	ම්‍ර mrə
්‍ය	represents yə:	ක්‍ය kyə	ම්‍ය myə
ර්‍	represents r:	ර්‍ක rkə	ර්‍ම rmə
ට්ඨ TThə,		ද්ධ ddhə,	ද්ව dvə

Basic forms of the Consonant Letters (i.e. ක, ග, etc.) represent the consonant sound followed by either 'a' or 'ə'. ක ka/ə, ග ga/ə.

ගණන් කරමු.

1	එක	එක්, එක
2	දෙක	දෙ
3	තුන	තුන්
4	හතර	හතර, හාර
5	පහ	පස්, පන්
6	හය	හය
7	හත	හත්
8	අට	අට
9	නවය	නව
10	දහය	දහ
11	එකොළහ	එකොළොස්
12	දොළහ	දොළොස්
13	දහතුන	දහතුන්
14	දහහතර	දහහතර
15	පහළොව	පහළොස්
16	දහසය	දහසය
17	දහහත	දහහත්
18	දහඅට	දහඅට
19	දහනවය	දහනව
20	විස්ස	විසි
21	විසි එක	විසි එක්
30	තිහ	තිස්
31	තිස් එක	තිස් එක්
40	හතළිහ	හතළිස්
41	හතළිස් එක	හතළිස් එක්
50	පනහ	පනස්
51	පනස් එක	පනස් එක්
60	හැට	හැට
61	හැට එක	හැට එක්
70	හැත්තෑව	හැත්තෑ
71	හැත්තෑ එක	හැත්තෑ එක්
80	අසූව	අසූ
81	අසූ එක	අසූ එක්
90	අනූව	අනූ
91	අනූ එක	අනූ එක්
100	එකසීය	එකසිය
101	එකසිය එක	එකසිය එක්
1000	(එක) දහ	(එක) දස්
1001	එදකස් එක	එකදස් එක්

සංවාදය (Conversation) 1.

— මහත්තයා ලංකාවෙ හුඟක් කල් ඉන්නවා ද ?

— ඔව්, මම මෙහේ අවුරුද්දක් විතර ඉන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා.

— මෙහේ රස්සාවක් කරනවා ද ?

— නෑ මම ඉගෙනගන්නවා.

— සිංහල ඉගෙන ගන්නවා වෙන්න ඇති.

— සිංහල විතරක් නෙමේ.

— වෙන මොනවා ද ලංකාවෙ ඉගෙන ගන්න තියෙන්නෙ ?

— මම ලංකාව ගැන ඉගෙන ගන්නවා. ලංකාවෙ මිනිස්සු ගැන ඉගෙනගන්නවා.

— එහෙනං පොතක් ලියනවා වෙන්න ඇති.

— ඒ විතරක් නෙමේ. මම අපේ රටේ විශ්ව විද්‍යාලෙක උගන්නනවා.

— එහේ උගන්නන්නෙ මොනවා ද ?

— මම දකුණු ආසියාවෙ රටවල් ගැන උගන්නනවා.

— දකුණු ආසියාවෙ රටවල් ගැන එහේ හුඟක් දෙනා ඉගෙනගන්නවා ද ?

— ටික දෙනෙක් ඉගෙනගන්නවා. මේ රටවල සමාජ සිරිත්, ආගම්, දේශපාලන ප්‍රශ්න ගැන ඉගෙනගන්නවා.

— එහෙනම් සිංහලත් ඉගෙනගන්නවා ඇති.

— ඔව්, ඉස්සරවෙලා සිංහල ඉගෙනගන්නවා. නැතුව අනෙක්වා හරියට ඉගෙනගන්න බැ.

සංවාදය 2.

— මේ පලාත බොහොම රස්නෙයි වාගෙ, නේද ?

— මේ දවස්වල නම් තරමක් රස්නෙයි. නමුත් වැහි කාලෙට ඒ තරම් ම රස්නෙ නෑ.

— මෙහාට වහින්නෙ අවුරුද්දෙ කොයි කාලෙට ද ?

— ඔක්තෝම්බර් මාසෙ දී මෙහාට වැස්ස පටන්ගන්නවා. ඒ කාලෙට නම් මෙහේ හුඟක් සනීපදායකයි.

— එතකොට මෙහේ ගොවිතැනුත් සරුවෙනවා ඇති නේද ?

— ඔව්, ඒ කාලෙට මෙහේ මිනිස්සු අලබතල, කුරක්කන්, ඉරිඟු එහෙම වවනවා.

— මෙහේ වී වවන්නෙ නැද්ද ?

— ඇයි නැත්තෙ? මෙහේ කුඹුරු බොහොම සරුයි. වැහි කාලෙට මෙහේ කොයි දේත් සරුවට වැවෙනවා.

— වන සත්තුන්ගෙන් මෙහේට කරදර නැද්ද ?

— එහෙමට කරදරයක් නෑ. ඉඳලා හිටලා නම් උන් අපේ ගොවිතැන්වලට එනවා. නමුත් වැඩි අලාබයක් කරන්නෙ නෑ.

— මේ පලාතට ඉස්කොලෙකුත් තියෙනවා ද ?

— ඔව්, මේ ළඟ හොඳ ඉස්කෝලයක් තියෙනවා. අපිට බලන්න යන්න පුළුවනි. ඉස්කෝලෙ මහත්තයත් හම්බවෙන්න පුලුවනි.

— දැන් අව්ව රස්නෙ වැඩියි. වෙන වෙලාවක යමු.

— වෙන මොනවා ද මෙහේ බලන්න තියෙන්නෙ ?

— මේ ළඟ පුරාණ විහාරයක් තියෙනවා. ඒ කිට්ටුව වැවකුත් තියෙනවා. හැන්දෑවට ඒ හරිය බොහොම ලස්සනයි.

— එහෙනම් අපි හැන්දෑවට ඒ පැත්තට යමු.

සංවාදය 3

— පෙරේරා මහත්තයාගෙ ගෙදරට යන්නෙ මෙහෙන් ද ?

— කොයි පෙරේරා මහත්තයා ද? මෙහේ පෙරේරා මහත්තුරු කීප දෙනෙක් ඉන්නවා.

— අර කච්චේරියෙ වැඩ කරන පෙරේරා මහත්තයා.

— මම හරියට කියන්න දන්නෙ නෑ.

— රතු පාට කාර් එකකින් යන මහත්තයෙක් නැද්ද මේ ළඟ ?

— ඒ මහත්තයා ද මේ හොයන්නෙ? ඒ මහත්තයාගෙ නම පෙරේරා නෙමේ, සිල්වා.

— ඒ මහත්තයා ඉන්නෙ මේ ළඟ ද ?

— ඒ තරම් ම ළඟ නෙමේ. හැතැම්මක් විතර තියෙනවා.

— එහාට යන පාර කියන්න පුලුවන් ද ?

— මේ පාර දිගේ හැතැම්ම බාගයක් විතර යන්න. එතකොට පන්සලක් හම්බවෙනවා. එතනින් දකුණට හැරෙන්න. තව ටිකක් දුර යනකොට ඉස්කෝලයක් තියෙනවා. ඉස්කෝලෙ ඉස්සරහ-පිට තියෙන ගේ.

— ඒ පාරෙ කාර් යන්න පුලුවන් ද ?

— පාර නම් ටිකක් හොඳ නෑ. නමුත් මිදුලට ම කාර්-එක ගෙනියන්න පුළුවනි.

සංවාදය 4

— සිරිපාල මහත්තයා ඉන්නවා ද ?

— දැන් නම් ඒ මහත්තයා කන්තෝරුවෙ නෑ.

— අද ආවෙ නැද්ද ?

— සිරිපාල මහත්තයා ආවෙ කන්තෝරුව අරින්නත් ඉස්සෙල්ලා. නමුත් දැන් ටිකකට ඉස්සෙල්ලා කොහේ ද ගියා, තවත් මහත්තයෙක් එක්ක.

— කොයි මහත්තයා එක්ක ද ගියෙ ?

— අර අලුතෙන් ආපු මහත්තයා එක්ක; ජයසේන මහත්තයා එක්ක.

— කොහේ ද ගියෙ? ඈතක ද ?

— ඈතක යන්නෙ නෑ, මේ වෙලාවෙ. ඉක්මනට එන්න ඕනෑ.

— මම ඊයෙත් ආවා. නමුත් මහත්තයා හම්බඋනේ නෑ.

— අර එන්නෙ සිරිපාල මහත්තයා, කැන්ටීම පැත්තෙ ඉඳලා.

සංවාදය 5.

— තමුසෙ ගමට ගිහිල්ලා කවද ද ආපහු ආවෙ ?

— මම අද උදේ කෝච්චියෙන් ආවා.

— කෝච්චියෙන් ආවා නම් මෙච්චර පරක්කු උනේ මොකද ?

— කෝච්චිය අද පේරාදෙණියට එනකොට හුඟක් පරක්කුඋනා. කෝ අනිත් අය ? කොහේ ගිහිල්ලා ද ?

— හැමෝ ම පුස්තකාලෙට ගිහිල්ලා. දැන් විභාගෙ ළඟ නේ.

— තමුසෙ විතරක් මොකද මෙහේ ඉන්නෙ ?

— මට ඊයෙ රෑ සනීප නැති උනා. ඒක නිසා ගියේ නෑ.

— එහෙනම් ගිහිල්ලා බෙහෙත් ටිකක් ගන්න ඕනෑ නේ.

— මම උදේ ගිහිල්ලා බෙහෙත් ගෙනාවා. දැන් මට හොඳයි. උණත් බැහැලා. ඇඟේ තෙහෙට්ටුව විතරක් ටිකක් තියෙනවා.

— නිවාඩු කාලෙ මොකද කළේ? පාඩම් කරන්න ඇති.

— නෑ මම ගෙදරට වෙලා කාලා බීලා නාලා සනීප ගත්තා.

සංවාදය 6.

— දැන් හැමෝ ම බස්-එකට නැගලා ද ?

— ඔව්, සර්, දැන් හැමෝ ම නැගලා වාගේ. බස්-එකෙන් පිට කවුරුවත් පේන්න නෑ.

— එහෙම බෑ. ගණන් කරලා බලන්න ඕනෑ. ගුණපාල, ගණන් කරන්න.

— හොඳයි සර්. එකයි, දෙකයි, තුනයි, හතරයි, පහයි...... විසිහතරයි. විසිහතර දෙනයි ඉන්නෙ. එක්කෙනෙක් අඩුයි සර්.

— කෝ බලන්න. කවුද තාම ආවෙ නැත්තෙ ?

— ඔක්කොම ඉන්නවා වාගෙ, සර්. නමුත් ගණන් කරලා බලනකොට එක්කෙනෙක් අඩුයි.

— ඒක වෙන්න බෑ. ගුණපාල, තමුසෙ තමුසෙව ගණන් කෙරුවා ද ?

— අනේ සර්, මට වැරදිලා, මාව ගණන් කරන්න බැරිවෙලා.

සංවාදය 7.

— කොළඹ යන බස් මෙතන නවත්තනවාද ?

— ඔව් නවත්තනවා. නමුත් මහත්තයාට ටිකක් වෙලා ඉන්න වෙයි, බස්-එක එනකන්.

— ඒ ඇයි ?

— මේ දුන් කොළඹ බස්–එකක් ගියා. ඊළඟ බස් – එක එන්න අඩු ම ගානෙ පැය බාගයක් වත් යයි.

— හැබැට ? කොළඹ බස් තියෙන්නෙ පැය බාගෙන් බාගෙට ද ?

— ඔව්, පැය බාගෙන් බාගෙට තමයි. නමුත් සමහර වෙලාවට පරක්කු වෙනවා.

— දැන් වෙලාව කීයද ? මම අද හදිස්සියෙ ආවෙ. ඔර්ලෝසුව ගේන්න අමතක උනා.

— වෙලාව හතයි දහයයි. නුවරින් හතට පිටත්වෙන බස්–එක දැන් මඟ ඇති.

— හතයි හතළිහට විතර ඒක මෙහාට ඒවි.

— කොළඹ යන්න බස් එකක් කොච්චර වෙලා ගන්නවා ද ?

— ඒක කියන්න අමාරුයි. සමහර බස් පැය දෙකහමාරෙන් යනවා. සමහර ඒවා පැය තුනක් ගන්නවා.

— මෙහේ ඉඳලා කොළඹට යන්න කීයක් ගන්නවා ද ?

— රුපියල් දෙකයි සත විසිපහක් ගන්නවා.

— කෝච්චියෙ නම් රුපියල් තුනක් ගන්නවා නේ ද ?

— ඔව්, බස් – එකේ යන – එක ලාබයි.

සංවාදය 8.

— ළමයා, මොනවා ද කෑමට තියෙන්නෙ ?

— ඕනෑ දෙයක් තියෙනවා මහත්තයා. මහත්තයා කැමති බත් කන්න ද? නැත්නම් වෙන මොනවා හරි කන්න ද ?

— බත් කන්න මොනවා ද තියෙන්නෙ ?

— මහත්තයාට මාලු ඕනෑ නම් මාලු තියෙනවා, මස් ඕනෑ නම් මස් තියෙනවා.

— මස් කොහොම ද හදලා තියෙන්නෙ ?

— බැදපුවත් තියෙනවා; මාලුවට උයපුවත් තියෙනවා.

— මස් මට සාමාන්‍යයෙන් අගුණයි. මාලු මොනවා ද තියෙන්නෙ ?

— තෝර මාලු තියෙනවා මහත්තයා, මිරිසට උයලා.

— මිරිසට උයපුවා බොහොම සැර වැඩියි. කිරට උයපුවා නැද්ද ?

— කිරට උයපුවා ඉවරයි මහත්තයා.

— තෝර මාලුවලට මම කොහොමත් කැමති නෑ.

— මහත්තයාට එහෙනම් එළවලුයි බතුයි විතරක් ගේන්නම් ?

— හොඳයි ගේන්නා. එළවළු මොනවා ද තියෙන්නෙ ?

— බණ්ඩක්කයි, බටුයි, පතෝලයි තියෙනවා.

— බණ්ඩක්ක මට කන්න හොඳ නෑ. මට හෙම්බිරිස්සාව හැදිලා. බටුත් බර වැඩියි. මට බඩේ අමාරු හැදෙනවා. පතෝල නම් වරදක් නෑ.

— එහෙනම් පතෝලයි බතුයි ගේන්නම්.

— හොඳයි බෙරිවෙච්ච බත්වලින් ටිකක් ගේන්න.

— අද නම් බත් ටිකක් ඉදිලා මදි මහත්තයා.

— ඒකත් එහෙම ද ? එහෙනම් මට නිකං තේ – එකක් ගෙනත් දෙන්න.

සංවාදය 9a.

— මොකද අද හදිස්සියෙ ම මේ පැත්තෙ ?

— මට ලබන මාසෙ හිට මෙහාට මාරුවක් ලැබිලා තියෙනවා. ඒක නිසා මේ පලාත ටිකක් බලලා යන්න ආවා.

— ඒක බොහොම හොඳ ආරංචියක් නේ. කවදද මෙහාට පදිංචියට එන්නෙ ?

— ඒක තමයි මේ කල්පනා කරන්නෙ ?

— මොනවා ද කල්පනා කරන්නෙ? ඉක්මනට එන්න. මේ පලාත බොහොම හොඳයි. ළමයින්ට හොඳ ඉස්කෝලත් තියෙනවා.

— ඉස්කෝල නම් ඒ තරම් ප්‍රශ්නයක් නෙමෙ. ගෙයක් හොයා ගැනීම තමයි ප්‍රශ්නෙ.

— ගෙවල් හෙවීම නම් මේ පලාතෙ ටිකක් අමාරුයි, ඒ උනත් මට පුලුවනි හොඳ ගෙයක් හොයලා දෙන්න. කොයි විදිහෙ එකක් ද ඕනෑ ?

— මට ඒ තරම් විශාල ගෙයක් ඕනෑ නෑ. කාමර තුනක් විතර තියෙනවා නම් ඇති. හැබැයි ලයිට්වුයි වතුරයි තියෙන්න ඕනෑ. ගරාජ් එකකුත් ඕනෑ මයි.

— කුලිය ටිකක් වැඩියෙන් දෙන්න කැමති නම් ඒ විදිහෙ ගෙයක් හොයා ගන්න බැරි නෑ.

— ඒත් කමක් නෑ. හොඳ ගෙයක් හොයලා බලන්නකො.

9b.

— කවුද මහත්තයාගෙ ලියුම් ටයිප් කරන්නෙ ?

— මම ම ටයිප් කරගන්නවා.

— ලියුම් තියෙනකොට කියන්න. මම ටයිප් කරලා දෙන්නම්.

9c.

— මහත්තයලා හෙට උදෙන් ම යනවා ද ?

— ඔව්, අපි ගිහිල්ල අනිද්ද ආපහු එනවා. ගේයි, මල්පැල ටිකයි හොඳට බලා ගන්න.

සංවාදය 10.

— හෙට නේ ද තමුසෙලාගෙ අකුරු මැතිවරණෙ ?

— ඔව් හෙට තමයි, මේ දවස්වල අපිට හරියට වැඩ. අද මට රැස්වීම් හයක කතා පවත්තන්න තියෙනවා

— තමුසෙ බොහොම කතා පවත්තන බව නම් පේනවා.

— ඒ කොහොමද ?

— තමුසෙගෙ උගුරෙන්.

— කමක් නෑ, මෙට ඔක්කොම ඉවර නේ.
— ඒ උනාට කවුරු දිනයි ද දන්නෙ නෑ.
— කිසිම සැකක් නෑ. අපි තමයි දිනන්නෙ.
— ඔව් ඉතින් තමුසෙලාගෙ අපේක්ෂකයා දිනුවොත් තමුසෙලාට හොඳයි.
— අපිට විතරක් නෙමෙි. හැමෝට ම හොඳයි. මුලු රටට ම හොඳයි.
— ඒක මං දන්නෙ නෑ. අපට නම් ඉතින් කවුරු දිනුවත් ප්‍රයෝජනයක් නෑ.
— ඇයි එහෙම කියන්නෙ ?
— අපිට පක්ෂයක් නැති හින්ද.

සංවාදය 11.

— තමුසෙ විශ්ව විද්‍යාලෙන් ගියාට පස්සෙ දැකපු කල්.
— කොහෙ එන්න ද? කිසි නිවාඩුවක් නෑ නේ.
— ඇයි මොනවා ද ඔය හැටි වැඩ ?
— බිස්නස් කරන්න පටන්ගත්තාට පස්සෙ කිසි විවේකයක් නෑ.
— මොනවා ද තමුසෙ කරන බිස්නස්? ඇයි දැන් පොත් ලියන්නෙ නැද් ද?
— ඒ විශ්ව විද්‍යාලෙ ඉන්න කාලෙ. දැන් මම පොත් ලියන්නෙ නෑ. මම පොත් ලියවනවා.
— පොත් ලියවනවා ?
— මම පොත් ලියවලා අච්චුගස්සලා ප්‍රසිද්ධ කරනවා.
— මට දැන් තේරෙනවා. තමුසෙ පොත් ලියනවා වෙනුවට පොත් ප්‍රසිද්ධ කරන්න පටන්ගෙන.
— අන්න හරි, විශ්ව විද්‍යාලෙ ඉන්න කාලෙ තමයි මං පොත් ලියන්න ආසාවෙන් හිටියෙ. පස්සෙ බලනකොට පොත් ලිය ලියා ඉඳලා කිසි වැඩක් නෑ.
— එහෙනම් දැන් තමුසෙට අච්චු කන්තෝරුවකුත් තියෙනවා ද ?
— නැතුව? ඇමතිතුමාට කියලා ඒක විවෘත කෙරෙව්වෙත්. දැන් මාස දෙකකට විතර ඉස්සෙල්ලා ජර්මනියෙන් ම අලුත් මැසිමකුත් ගෙන්නා ගත්තා.
— මමත් ඊයෙ පෙරේද පොතක් ලියලා ඉවර කෙරුවා. තමුසෙට ම කියලා ප්‍රසිද්ධ කරවා ගන්න ඕනෑ.
— ඒක බොහොම ලේසියි. මට පිටපතක් එවන්නකො. මොකක් ද පොතේ නම ?
— 'විජයාගමනයට පෙර ලංකාව'
— අපොයි ඒක මුද්‍රණය කරවලා කිසි ප්‍රයෝජනයක් නෑ. ඒ වාගෙ පොත් කවුද කියවන්නෙ ?
— ඇයි එහෙම කියන්නෙ? මම අවුරුදු පහක් තිස්සෙ පර්යේෂණ කරලා ඒක ලිව්වෙ.
— තමුසෙට බැරි ද ජී. සී. ඊ. විභාගෙට ඉතිහාසය පාඩම් පොතක් ලියන්න? මම ඕනෑ වෙලාවක බාර ගන්නම්.

සංවාදය 12.

— සිරිපාල ඊයෙ කොළඹ ගියා ද ?
— ඔව් කොළඹ ගියා. නමුත් ලොකු මහත්තයා කන්තෝරුවෙ හිටියෙ නෑ.
— ඉතින් ?
— මම මහත්තයාගෙ ගෙදරට ගියා. එහේ දී යන්තම් හම්බඋනා.

— මම දීපු ලියුම දුන්නා ද ?
— ඔව් දුන්නා. නමුත් මේ දවස්වල ඇබෑර්තු නම් නැති ලු.
— මොකවත් ම නෑ කියලා කිව්වා ද ?
— ඔව්, දැනට ඉන්න අයත් අස් කරන්න වේවි ද කියලා බයෙන් ඉන්නවා කිව්වා. මේ දවස්වල අමු ද්‍රව්‍ය නැතුව, මැෂින්වලට වැඩ නැති ලු. ඒ උනත් මට කිව්වා ඉල්ලුම් පත්‍රයක් එවන්න කියලා, සුදුසුකම් දන්වලා. මහත්තයාගෙ වචනෙ අහක දන්න බැරි නිසා වෙන්න ඇති.
— කෝකටත් ඉල්ලුම් පත්‍රයක් ලියලා යවන්න. මාත් කොළඹ ගියා ම ආයෙමත් මහත්තයාට මතක් කරන්නම්.

සංවාදය 13.

— මිස්ට ගුණපාල හම්බවෙන බලාපොරොත්තුවෙනුයි, මම මෙ රැස්වීමට ආවෙ.
— කොහොමද මිස්ට සිරිසේන දන්නෙ මම අද එන බව? දැන්වීම්වල මගේ නම තිබුනෙ නෑ.
— ඒ උනාට මම දැනගත්තා. මිස්ට ගුණපාල අද කතාවක් පවත්තන බවත් දැනගත්තා. වැඩියෙන් ම ආවෙ මිස්ට ගුණපාලගෙ කතාව අහන බලාපොරොත්තුවෙන්.
— මොනවා කරන්න ද ? මේකෙ සංවිධායකයො ගෙදරට ම ඇවිදින් ආරාධනා කළා. ඉතින් නැවිත් බෑ නේ.
— නැවිත් බෑ නේන්නං, මේ වාගෙ අවස්තාවල දී මිස්ට ගුණපාල වාගෙ අය ඉදිරියට ඇවිල්ලා සටන් කරන්න ඕනෑ.
— සටන් කරන්න ඕනෑ තමයි. නමුත් මම කතාකරනවාට වැඩිය කැමතියි ලියන්න.
— එක අතකින් බලනකොට ලියන-එක වැඩිය හොඳ තමයි. මම කියෙව්වා මිස්ට ගුණපාල පත්‍ර සඟරාවලට ලියාපු ලිපි කෝච්ත් වාගෙ. ඒවා බොහොම අගෙයි.
— මිස්ට සිරිසේනටත් බොහොම අගේට ලියන්න පුලුවන් නේ. නරක ද ලිපියක් දෙකක් ලිව්වා ම?
— ලියන්න පුලුවන් තමයි. නමුත් මම ලියනවාට වැඩිය කියවන්න කැමතියි.
— ඔව්, මේ වාගෙ ප්‍රශ්න ගැන ලිව්වා ම සමහරු තරහ වෙනවත් නෙ.
— ඒක ඇත්ත. නමුත් තරහ වෙන්නෙ එක පැත්තයි. අනික් පැත්ත යාලු වෙනවා නේ ද?

සංවාදය 14.

— මේ මාසෙ විසිපස් වෙනිදා අපේ ඉස්කෝලෙ සාහිත්‍ය සංගමයෙ රැස්වීමක් තියෙනවා. මහත්තයාට ආරාධනා කරන්නයි අපි ආවෙ.
— මේ දවස්වල නම් මට වැඩි විවේකයක් නෑ.
— අනේ, බෑ කියන්න එපා. කොහොමහරි එන්න ඕනෑ. රැස්වීමට පස්සෙ විවිධ ප්‍රසංගයකුත් තියෙනවා.
— විවිධ ප්‍රසංගයක් ?
— ඔව්, ඉස්කෝලෙ ළමයින්ගෙ ගායන වාදන වගයක්. පුංචි නාට්‍යයකුත් තියෙනවා. අපේ ඉස්කෝලෙ බොහොම ලස්සනට සින්දු කියන්න, නටන්න පුලුවන් ළමයි ඉන්නවා.
— මම නම් එන්න බොහොම කැමතියි. කොච්චර වෙලා ගනියි ද කියන-එකයි ප්‍රශ්නෙ.
— වැඩි වෙලාවක් ගන්නෙ නෑ. උත්සවේ පටන්ගන්නෙ හැන්දෑවෙ තුනහමාරට. හයහමාර වෙනකොට ඔක්කොම ඉවර වේවි. මහත්තයාට හුඟක් වැඩ තියෙනවා නම් විවිධ ප්‍රසංගෙට විතරක් වත් එන්න.
— නෑ මම තුනහමාරට ම එන්නම්. ආරාධනා කළාට බොහොම ස්තුතියි.
— අපි බොහොම සතුටුයි ආරාධනාව පිළිගත්තාට. අපි ගිහින් එන්නම්.